EKSPRESS GRUPP

AS EKSPRESS GRUPP

KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE 2018

SISUKORD

SISUKORD 2
ÜLDANDMED 3
Juhatuse kinnitus konsolideeritud majandusaasta aruandele 3
JUHATUSE ESIMEHE PÖÖRDUMINE 4
KONTSERNI LÜHITUTVUSTUS 7
KONTSERNI STRUKTUUR 8
MEIE BRÄNDID 9
MEIE PÕHITEGEVUSE AHEL 10
MEEDIAKONTSERNI VASTUTUS ÜHISKONNAS 11
DIGITALISEERUV MEEDIAETTEVÕTE 16
2018.AASTA TÄHTSAMAD SÜNDMUSED JA ARENGUD 18
MEEDIA TUNNUSTUSED JA AUHINNAD 2018. AASTAL 21
TEGEVUSARUANNE 23
ÄRITEGEVUS 24
FINANTSNÄITAJAD JA SUHTARVUD – ühisettevõtted rida-realt 50% konsolideerituna 24
SEGMENTIDE ÜLEVAADE 25
MEEDIA SEGMENT 27
TRÜKITEENUSTE SEGMENT 30
FINANTSNÄITAJAD JA SUHTARVUD 31
KLIENDIKOGEMUS JA RAHULOLU 34
TÖÖTAJAD 37
ÜHISKONNA JA SEKTORI ARENDAMINE 41
KESKKONNAMÕJU JUHTIMINE 45
AS-i EKSPRESS GRUPP AKTSIAD JA AKTSIONÄRID 47
HEA ÜHINGUJUHTIMISE TAVA ARUANNE 52
HEA ÜHINGUJUHTIMINE JA STRUKTUUR 52
KONTSERNI JURIIDLINE STRUKTUUR 52
AKTSIONÄRIDE ÜLDKOOSOLEK 53
NÕUKOGU 54
TÜTARETTEVÕTETE NÕUKOGUD JA JUHATUSED 56
AUDITIKOMITEE 57
AUDIITORITE VALIMINE JA TASUSTAMINE 57
HUVIDE KONFLIKT JA SISETEABE KÄSITLEMINE 57
MUU INFORMATSIOON 58
VASTAVUSE DEKLARATSIOON HEA ÜHINGUTAVA SOOVITUSELE 59
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE ARUANNE 60
Konsolideeritud bilanss 60
Konsolideeritud koondkasumiaruanne 61
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne 62
Konsolideeritud rahavoogude aruanne 63
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD 64
Lisa 1. Üldine Informatsioon 64
Lisa 2. Raamatupidamise aruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted 65
Lisa 3. Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud 80
Lisa 4. Finantsriskide juhtimine 81
Lisa 5. Raha ja pangakontod 86
Lisa 6. Nõuded ja ettemaksed 86
Lisa 7. Nõuded ostjate vastu 86
Lisa 8. Ettevõtte tulumaks ja edasilükkunud tulumaks 87
Lisa 9. Muud lühiajalised nõuded 88
Lisa 10. Varud 88
Lisa 11. Muud nõuded ostjate vastu ja investeeringud 89
Lisa 12. Äriühendused ja äriühendused ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel 89
Lisa 13. Ühisettevõtted 91
Lisa 14. Sidusettevõtted 94
Lisa 15. Materiaalne põhivara 95
Lisa 16. Immateriaalsed varad 96
Lisa 17. Võlad tarnijatele ja muud võlad 99
Lisa 18. Pangalaenud ja laenukohustused 100
Lisa 19. Kapitalirent 101
Lisa 20. Kasutusrent 101
Lisa 21. Segmendi aruandlus 102
Lisa 22. Müügitulu 104
Lisa 23. Müüdud toodangu kulu 105
Lisa 24. Turunduskulud 105
Lisa 25. Üldhalduskulud 106
Lisa 26. Kulud liikide järgi 106
Lisa 27. Muud äritulud 106
Lisa 28. Aktsiaoptsiooniskeemid 106
Lisa 29. Omakapital 107
Lisa 30. Tingimuslikud varad ja kohustused 107
Lisa 31. Tehingud seotud osapooltega 108
Lisa 32. Bilansipäevajärgsed sündmused 110
Lisa 33. Finantsinformatsioon emaettevõtte kohta 111
Sõltumatu audiitori aruanne 113
2018. AASTA KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK 118
JUHATUSE JA NÕUKOGU DEKLARATSIOON 119
PEAMISED FINANTSNÄITAJAD 2014-2018 120

ÜLDANDMED

Majandusaasta algus	1. jaanuar 2018
Majandusaasta lõpp	31. detsember 2018
Ettevõtte nimi	AS Ekspress Grupp
Äriregistri kood	10004677
Aaddress	Parda 6, 10151 Tallinn
Telefon	+372 669 8381
Faks	+372 669 8180
E-mail	egrupp@egrupp.ee
Kodulehekülg	www.egrupp.ee
Põhitegevusala	Meedia ja sellega seotud tegevus (5814)
Juhatus	Mari-Liis Rüütsalu Signe Kukin Kaspar Hanni
Nõukogu	Ahto Pärl Hans H. Luik Harri Helmer Roschier Indrek Kasela Peeter Saks Aleksandras Česnavičius
Auditor	KPMG Baltics OÜ

Majandusaasta aruanne koosneb juhatuse kinnitusest aruandele, juhatuse esimehe avaldusest, tegevusaruandest, hea ühingujuhtimise tava aruandest, konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest, sõltumatu vandeaudiitori aruandest, kasumi jaotamise ettepanekust ja juhatuse ning nõukogu deklaratsioonist.

Dokument koosneb **121** leheküljest.

JUHATUSE KINNITUS KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Juhatus kinnitab, et lehekülgedel 4 kuni 59 esitatud AS-i Ekspress Grupp tegevusaruanne annab õige ja õiglase ülevaate emaettevõtte ja konsolideerimisse kaasatud ettevõtete kui terviku äritegevuse arengust, tulemustest ja finantsseisundist. Juhatus kinnitab, et lehekülgedel 60 kuni 112 esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne annab juhatuse parima teadmise kohaselt õige ja õiglase ülevaate emitendi ja konsolideerimisse kaasatud ettevõtete kui terviku varadest, kohustustest, finantsseisundist ja tulemustest vastavalt rahvusvahelise finantsaruandluse standarditele, nagu need on võetud vastu Euroopa Liidu poolt. Samuti sisaldab aruanne peamiste riskide ja kahtluste kirjeldust.

Mari-Liis Rüütsalu
juhatuse esimees
allkirjastatud digitaalselt
28.03.2019

Signe Kukin
juhatuse liige
allkirjastatud digitaalselt
28.03.2019

Kaspar Hanni
juhatuse liige
allkirjastatud digitaalselt
28.03.2019

JUHATUSE ESIMEHE PÖÖRDUMINE

Mari-Liis Rüütsalu, juhatuse esimees

Meie tegevuse alustalad

2018. aastal oli Eesti maailma sõnavabaduse edetabelis 12. kohal (Läti 24. ja Leedu 36. koht), edestades selliseid riike nagu Island, Saksamaa ja Kanada. Üks olulisemaid tegureid sõnavabaduse tagamisel on vaba ja majanduslikult tugev kohalik ajakirjandus, mille kaudu saavad erinevad osapooled jagada tasakaalustatud arvamusi. Erinevalt sotsiaalmeediast või maailmavaatelistest portaalidest, on ajakirjanduslikud meediaväljaanded kohustatud järgima head ajakirjandustava ning püüavad kajastada ühiskonnas toimuvat tasakaalustatult ja faktipõhiselt. Tuleb pidada meeles, et kui klassikalise ajakirjanduse ülesanne on anda ülevaade kogu ühiskonnas toimuvast, siis sotsiaalmeedial seda rolli ei ole. Kui vaid algoritmid on need, mis määravad, milline pilt kellelegi ette maalitakse, läheb osa ühiskonnas toimuvast paratamatult kaotsi.

Meediakontserni Ekspress Grupp ülesanne on pakkuda ajastul, mil info hoomamatu üleküllus süveneb, kvaliteetset ja tasakaalustatud ülevaadet ühiskonnas toimuvast. Just nimelt ülevaadet – mitte segmenteeritud sisu esitamist vastavalt tarbija eelistustele. Tagame infole ligipääsu kõigile ühiskonna liikmetele olenemata nende meedia tarbimise harjumustest. Integreerime meie portfelli kuulvaid pabermeedia väljaandeid veebimeediaga ning arendame uudseid lahendusi.

Sõnavabadus on tänases ühiskonnas iseenesest mõistetav hüve, mille olemasolu ja säilimise üle ühiskond väga pead ei vaeva, sest esmapilgul on kõik korras. Balti riikides tegutsevad mitu erakapitalil põhinevat meediamaja ja riiklikult rahastatavad rahvusringhäälingud. Ometi tekitavad meediamaastiku viimaste aastate trendid seestpoolt vaadates muret senise majandusmudeli jätkusuutlikkuse osas. Siiani on Eestis ajakirjandust majanduslikult käimas hoidnud kaks olulist sihtgruppi kliente – tellijad ja reklaamikliendid. Vaatamata asjaolule, et digitaalsete tellijate hulk teeb Ekspress Grupi väljaannetes märkimisväärseid tõuse, liigub reklaamituru kasvust suur osa kahe globaalse hiiglase – Facebooki ja Google'i kätte. Nende kahe ettevõtte müüdud reklaamimahtudest Baltikumis puudub aga igasugune ülevaade. Keeruliseks teeb selle reklaamikonkurentsi ka asjaolu, et erinevalt kohalikest ettevõtetest ei pea Facebook ja Google maksma oma reklaamituludelt makse.

Seega oleme olukorras, kus sotsiaalmeediast alguse saavate probleemide tasandamine jääb kohaliku meedia õlule, samas kui reklaamitulu liigub välismaiste suurettevõtete kätesse.

Ka tänase ajakirjanduse kvaliteedile tehakse etteheiteid ja nõustun, et palju sellest on igati õigustatud. Siiski on ajakirjandus peamine vahend, mille abil tagada ühiskonnas sõnavabadus, tõkestada libauudiste levikut ja tuua inimesed välja sotsiaalmeedia loodud mullist. Vaba ajakirjandus on demokraatia alus ja selle jätkusuutlikkus on kogu ühiskonna huvi.

Baltimaade meediaäri liidrina on meie kohustus selgelt eristuda sotsiaalmeediast ja muudest kontrollimata meediumitest. Peame seisma tasakaalustatud ja faktipõhise ajakirjanduse eesliinil ja teeme seda edukalt. Ekspress Grupi meediaväljaannete kõrget taset tõestavad ka auhinnad, mille meie ajakirjanikud oma töö eest 2018. aastal pälvisid.

Meediaorganisatsioonid kogu maailmas elavad läbi suurt muutuste protsessi. Ühelt poolt on tugevnenud surve senisele ärimudelile, teisalt on alanud traditsionaalse meedia uus tulemine. Lugejad soovivad järjest enam tarbida kontrollitud ajakirjandust ka uutel platvormidel ja on järjest enam valmis maksma sisu eest ka veebis. Samuti muutub online-meedia tehnoloogiline kasutajamugavus järjest paremaks ja kiired maksevõimalused eemaldavad takistused, mis siiani pärssisid tasulise ajakirjanduse levikut internetis. Ekspress Grupp teeb pidevalt tööd selle nimel, et meie sisu oleks internetis mugav tarbida, mis nõuab märkimisväärseid IT-investeeringuid.

Meediaorganisatsiooni oluliseks edukriteeriumiks on inimesed. Oleme sektor, mille edukus sõltub väga selgesti meie töötajatest ja nende rahulolust. Seetõttu püüame pakkuda oma töötajatele järjest kaasaegsemaid tingimusi ja võimalusi parima ajakirjandusega tegelemiseks. Meie kvaliteetne töö aitab kaasa parema ühiskonna loomisele. Meil on suur võim ja vastutus, mida peame arukalt kasutama.

2018. aasta arengud ja väljakutsed

ASi Ekspress Grupp ärimahud kasvasid. 12 kuu müügitulu kasvas 8% ja ulatus 69,1 miljoni euroni (2017: 63,7 miljonit eurot). Kontserni 12 kuu digitaalsed tulud kasvasid seejuures 23% (2017: 16%) ning moodustavad 38% (2017: 33%) kogukäibest. Kontserni tulemustele avaldas positiivset mõju 2017. aasta lõpus internetireklaamide vahendamisega tegeleva ettevõtte Adnet Media 100%-line omandamine. Järjest enam automatiseeruval internetireklaami turul tegutsev Adnet Media teenindab kliente nii meie Delfi keskkonnas kõigis Balti riikides kui ka kolmandate osapoolte juures.

Automatiseerimine ja internetiseerumine tabab ka muid meediume. Seetõttu on osutunud edukaks Ekspress Grupi investeering OÜ-sse Linna Ekraanid. 2018. aastal omandas Linna Ekraanid ka Tartus tegutseva sama valdkonna ettevõtte ning kasvatas nii orgaaniliselt kui läbi laienemise nii käivet kui kasumit.

Kontserni digitaalsete tulude kasvu viis oluliselt edasi Delfi uudisteportaali Leedu haru. Leedus oleme koostöös riigi ja teiste partneritega algatanud võitluse libauudiste vastu (demaskuok.lt). See algatus on pälvinud positiivset vastukaja ja toetust nii kohalikul kui ka Euroopa Liidu tasemel.

Lätis saavutas Delfi kui riigi suurim uudisteportaal positsiooni, kus kõige olulisemaid teledebatte viis tuntud

uuriv ajakirjanik Jānis Domburs läbi just Delfi kesk-konnas. Ühtlasi tunnistati Delfi uuringute alusel Läti kõige usaldusväärsemaks meediaettevõtteks.

Kolmandas kvartalis käivitus täies mahus kontserni kuuluva kinnisvaraportaali Kinnisvara24.ee turundus- ja müügitegevus. Portaali esimesi aktiivseid tegevuskuid võib lugeda edukaks: detsembri lõpu seisuga oleme möödunud nii kuulutuste arvult kui külastatavuse osas turu suuruselt teisest portaalist City24.ee.

Suurt mõju avaldas kontserni majandustulemustele aasta esimeses pooles maailmaturul toimunud paberi-hindade tõus. Seetõttu kannatas eelkõige trükiettevõtte Printall kasumlikkus. Lisaks on antud turul suur hinnasurve, mis on viinud ettevõtte kasumimarginaali langusesse. Paberihinna tõus maailmaturul on mõjutanud ka meie teisi meediaettevõtteid, kelle portfellis on pabermeedia tooted. Lisaks on meid ümbritsev majanduskeskkond survestanud tööjõukulusid.

2018. aastal korraldasid Ekspress Grupi ettevõtted Eestis ja Leedus meelelahutusüritusi ja konverentse, realisee-rides sünergiat meie olemasoleva kliendi- ja kasutaja-baasiga. Eesti edukaimad üritused olid Arvo Pärdi kontserdid Alexela Kontserdimajas, Helsingin Jokerite jäähokikohtumised Tondiraba Jäähallis ja Rallipäev Lauluväljakul koos Ott Tänakuga. Leedus leidsid aset mitmed suurüritused, näiteks Leedu 100 tarbeks loodud üleriigiline suur konverents "3 kandvat ideed Leedule". Ekspress Grupp jätkab panustamist sündmustesse, mis lähevad korda meie lugejatele ja klientidele.

2018. aastal otsustasime ühendada ühisettevõtte Ajakirjade Kirjastuse erinevad ajakirjad teiste olemasolevate ettevõtetega – Ekspress Meedia ja Õhtuleht Kirjastus. Antud tegevuste ümberkorraldamisega tekkis kontsernil olulisel määral ühekordseid kulusid. Muudatuse peamine eesmärk oli anda Ajakirjade Kirjastuse paberväljaannete sisule parem väljund internetis ning toetada väljaannete

koostööd olemasolevate tugevate veebiplatvormidega. Tänu põhjalikule planeerimisprotsessile toimusid üleminekud ja muudatused edukalt. Ettevõtete liitmine on kasvatanud nii ajakirjade reklaamitulusid kui kogu kontserni digitaalseid tellimusi.

2018. aasta tõestas, et otsus raamatute kirjastamine konsolideerida ühte ettevõttesse Hea Lugu oli õige. Suurenes ettevõtte kompetentsus ja raamatu kirjas-tamise kasum kasvas üle kahe korra. 2018. aastal tuli kontsernil täiendavalt maha kanda osa 2017. aasta lõpus ASist Ajakirjade Kirjastus ülevõetud raamatulao bilansi-lisest väärtusest, mis oli peamiselt seotud varasematel perioodidel tehtud valeotsustest.

Vaatamata ärimahtude suurenemisele on kontserni kasumlikkus surve all, seda eeskätt tulenevalt tihe-nevast konkurentsiolukorrast meedia ja trükiteenuste segmendis. Kontsern pöörab järjest suuremat tähele-panu ja otsib täiendavaid võimalusi kasumlikkuse parandamiseks ning efektiivsuse tõstmiseks. Seega on 2019. aastal kontserni strateegia jätkuvalt suunatud digitaalsete tulude kasvatamisele, efektiivsuse suuren-damisele ning kvaliteetse, lugejate poolt hinnatud sisu tootmisele.

Tänan Teid meie ettevõttele antud usalduse ja toetuse eest.

Lugupidamisega, Mari-Liis Rüütsalu

KONTSERNI PÕHITEGEVUS JA OLEMUS

Ekspress Grupp on ligi 30-aastase ajalooga Baltimaade juhtiv meediakontsern, kuhu kuulub viis meediaettevõtet Eestis, Lätis ja Leedus ning Baltikumi üks suurimaid trüki-kodasid. Meil on märkimisväärne digilahenduste loomise võimekus ja me korraldame mõjuvaid ja meeldejäävaid meelelahutusüritusi.

Meie klientideks on meediasisu tarbijad (jae- ja äri-kliendid), reklaamiostjad ja teised organisatsioonid, kes meie ettevõtete teenuseid ostavad.

- **Põhitegevus**: ajakirjandusliku sisu loomine, uudiste-portaalide toimetamine, ajalehtede, ajakirjade ja raamatute kirjastamine üle Baltikumi.
- **Trükiteenuseid** osutame: Eesti ja välisturgude klientide-le, samuti kõigile enda väljaannetele.
- **Põhitegevusi toetab**: infotehnoloogia arendus, audiovisuaalse produktsiooni lahendused, reklaami-pindade rent, paberväljaannete kojukanne.
- 2018 sisenesime kuulutuste ärisse läbi **kinnisvaraportaali**.
- Üha rohkem **meelelahutusürituste ja teiste sündmuste korraldaja.**

Ekspress Grupi aktsiad on noteeritud Nasdaq Tallinna börsil.

Kontserni suurus (2018):

Ligi **1700** töötajat	Enam kui **3 miljoni** suurune auditoorium portaalides üle Baltikumi	**32** regulaarselt ilmuvat väljaannet Eestis	**24** online-meedia platvormi üle Baltikumi
19 kontserni kuuluvat ettevõtet	EKSPRESS GRUPP		**110 tuhat** digitellimust
Online käibe kasv **23%**	**69 miljonit** eurot müügitulu aastas	EBITDA **4,2 miljonit** eurot	Väljamakstud dividende aktsionäridele **2,1 miljonit** eurot

KONTSERNI STRUKTUUR

AS Ekspress Meedia / Eesti
Ekspress Meedia annab välja üle 600 000 igakuise lugejaga internetiportaali Delfi, ajalehti Eesti Ekspress, Eesti Päevaleht ja Maaleht ning ajakirja Maakodu. Alates 1. juunist 2018 liikus Ajakirjade Kirjastusest sinna 7 ajakirja, millel on kokku 43 000 tellijat.

A/S Delfi / Läti
Delfi Läti on üle 800 000 igakuise kasutajaga internetiportaal, mida 2017. aastal tunnustati usaldusväärseima uudistekanali tiitliga Lätis.

Delfi UAB / Leedu
Delfi Leedu on ligi 1,4 miljoni igakuise kasutajaga internetiportaal ning Leedu äri- ja spordimaailma suurürituste eelistatud meediapartner.

AS Õhtuleht Kirjastus / Eesti
Õhtuleht Kirjastus annab välja ajalehte Õhtuleht – suurima tiraažiga päevalehte Eestis, tasuta ajalehte Linnaleht ning üle 300 000 igakuise kasutajaga internetiportaali ohtuleht.ee. 2018. aasta 1. juunil ühines Õhtuleht Ajakirjade Kirjastusega, võttes üle rohkem kui 10 ajakirja, millel on kokku 47 000 tellijat.

OÜ Hea Lugu / Eesti
Hea Lugu on raamatukirjastus. Hea Lugu kirjastab ilukirjandust, ajalooraamatuid, biograafiaid ja memuaare, lastekirjandust, teatmekirjandust ja praktilisi käsiraamatuid. Hea Lugu opereerib kaubamärke Maailm ja Mõnda, 100 Rooga, Õhtuõpik, Eesti Ekspressi Raamat, Eesti Päevaleht, Maalehe Raamat ja Raamat24.

AS Printall / Eesti
Baltimaade üks moodsamaid trükikodasid Printall trükib enamiku Eestis ilmuvast perioodikast ja reklaamväljaannetest ning on tugev eksportija.

AS Express Post / Eesti
Express Post on Eesti ainus ajakirjanduse varahommikuse kojukande teenust pakkuv ettevõte, mis tegeleb lisaks ka otseposti ja kirjade kojukandega.

Babahh Media OÜ / Eesti
Babahh Media pakub terviklikku valikut videomaterjali tootmise teenustest reaalajas ning salvestatud video streaming'u teenust, automatiseerimist ja videoarhiivi.

Linna Ekraanid OÜ / Eesti
Linna Ekraanid on kiiresti kasvav välimeediaettevõte, mis ehitab ja haldab elektroonilisi välireklaami pindu paljudes paikades üle kogu Eesti.

Kinnisvarakeskkond OÜ / Eesti
Kinnisvarakeskkond arendab koostöös kohalike kinnisvaraettevõtetega nüüdisaegset kuulutusteportaali Kinnisvara24.ee, milles on jooksvalt üle 23 000 kuulutuse.

ACM LV SIA / Läti
ACM on kiiresti kasvav välimeedia ettevõte, mis ehitab ja haldab elektroonilisi välireklaami pindu paljudes asukohtades Lätis.

Adnet Media UAB / Eesti, Läti, Leedu
Adnet Media on suurim Baltikumis tegutsev reklaamivõrgustik, mis tegeleb nüüdisaegse RTB-reklaami ning sihtgruppide ja kampaaniate optimeerimisega.

Kontserni struktuuri kuuluvate ettevõtete detailne loetelu on esitatud konsolideeritud **raamatupidamise aastaaruande** lisas 1.

MEIE BRÄNDID

Meie veebimeedia portaalid:

DELFI

Info kiiresti ja Sulle sobival moel – arvutis või nutiseadmes.

EKSPRESS GRUPP

Oleme Baltimaade juhtiv meediakontsern, mille tegevus hõlmab peamiselt veebimeedia sisutootmist, ajalehtede ja ajakirjade kirjastamist, raamatute väljaandmist ning trükiteenuste osutamist.

Alati kvaliteetne ja sõltumatu.

Meie nädala- ja päevalehed, millel kõigil on ka tugev digiväljund:

Õhtuleht · Maaleht · Eesti Ekspress · LP · Linnaleht · Eesti Päevaleht

Eriilmelised ja põhjalikud käsitlused päevakajalistel teemadel.

Tugeva veebiväljundiga ajakirjad:

Pere ja Kodu · Kalale! · Kodukiri · anne & stiil · Tervis · Naisteleht · Kroonika · Nipiraamat · Eesti Naine · Käsitöö · Jana · Oma Maitse

Uued mõtted Sulle huvipakkuvate hobide ja elustiili kohta.

Meie teised brändid:

printall · express post · BABAHH · Linna Ekraanid · Kinnisvara24 · adnet media · ACM.LV

Toetavad seda, et oluline info jõuaks Sinuni mugavalt ja Sulle sobival ajahetkel.

Meie raamatud:

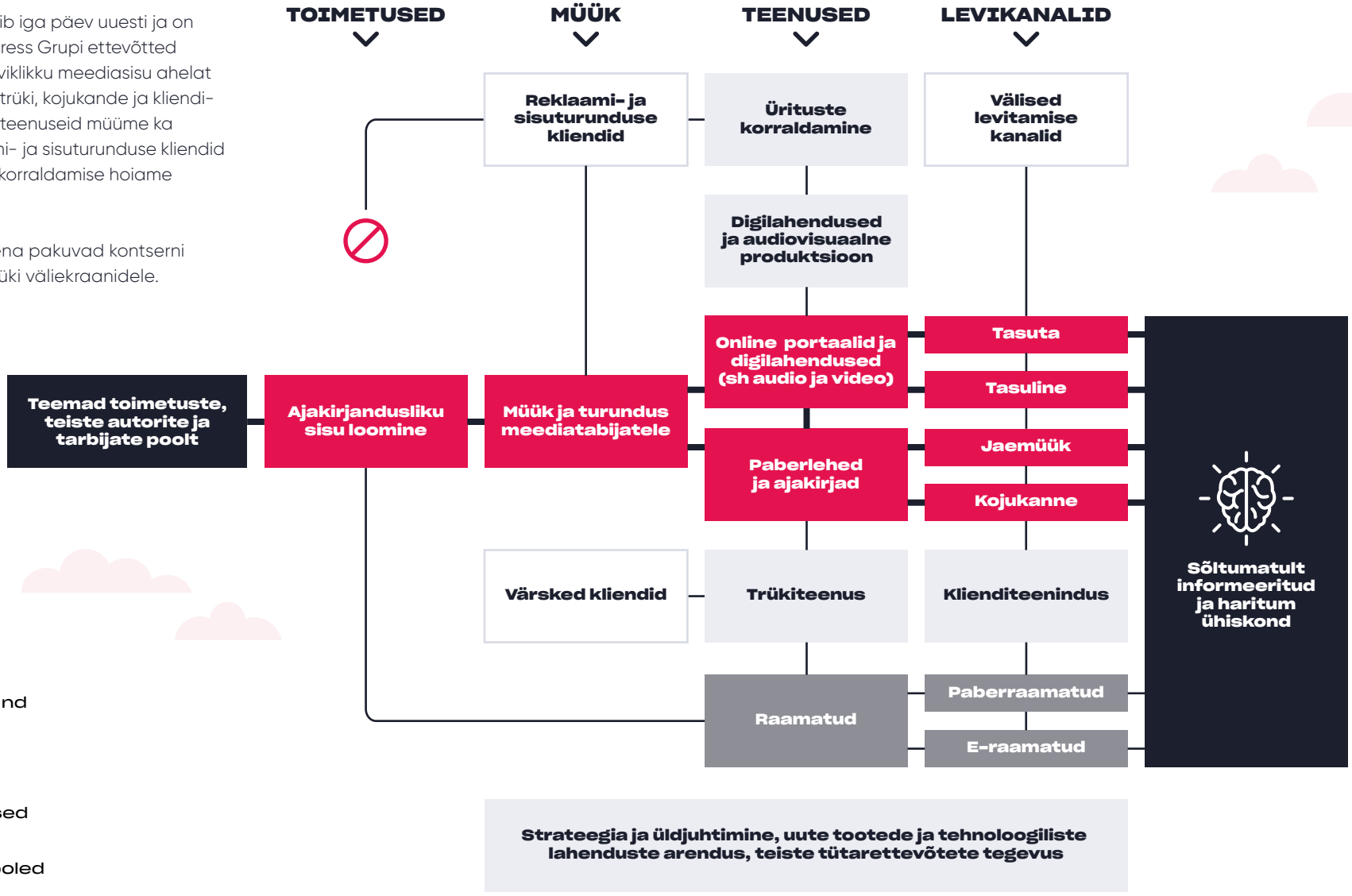
HEA LUGU · Maaleht · Eesti Ekspress · Eesti Päevaleht

Elamused Sinu lemmikteemadel.

MEIE PÕHITEGEVUSE AHEL

Ajakirjanduslik sisu sünnib iga päev uuesti ja on pidevas muutuses. Ekspress Grupi ettevõtted haldavad pea kogu terviklikku meediasisu ahelat alates sisuloomest kuni trüki, kojukande ja kliendi-teeninduseni välja. Trükiteenuseid müüme ka välisklientidele. Reklaami- ja sisuturunduse kliendid ning meie oma ürituste korraldamise hoiame toimetuste tööst lahus.

Täiendavate tegevustena pakuvad kontserni ettevõtted reklaamimüüki väliekraanidele.

MEEDIA-KONTSERNI VASTUTUS ÜHISKONNAS

Kolmes Balti riigis tegutseva suure meediakontsernina on Ekspress Grupil oluline roll ühiskonna edendajana. Kontsern on koduturgudel üks peamisi avaliku inforuumi kujundajaid ning märkimisväärse suurusega tööandja. See tähendab kohustust juhtida oma ettevõtteid vastutustundlikult ning luua kvaliteetset ja usaldusväärset ajakirjanduslikku sisu sõltumatult ja eetiliselt. Kontserni ettevõtete terviklik ühiskondlik vastutus tuleneb eelkõige kuuest aspektist.

Kontserni aastaaruanne kajastab kõigi nende aspektide juhtimispõhimõtteid, näiteid ja tulemusi 2018. aastast.

Ühiskond ootab Ekspress Grupilt sõltumatu, kvaliteetse ja usaldusväärse ajakirjandusliku sisu loomist.

Üle 3 miljoni lõpptarbija rahulolu sõltub sisu kvaliteedist, sujuvast teenusest ja heast teenindusest, seda kõike üha enam läbi uuenduslike digilahenduste.

Tänapäevase meediaäri sõltuvus reklaamiklientidest eeldab neile kasulike lahenduste loomist, hoides samas selget piiri ajakirjandusliku sisu ja reklaami vahel.

Ligi 1 700 inimesele tööandjaks olemine tähendab nii riski kui ka võimalust: töötajatele pingeline, ent valdkonna arengutest tulenevalt põnev töö, tööandjatele tihe konkurents talentide nimel.

Trükkimise vältimatu keskkonnamõju säästlik korraldamine on edu eeldus eksporditurgudel ja saamas klientide nõuete osaks ka koduriikides.

Laiem avalikkus ja Ekspress Grupiga seotud osapooled eeldavad, et kontserni ettevõtted on juhitud ausalt, seadusekuulekalt ja eetiliselt. Meediakontsernina saab Ekspress Grupp anda hoogu juurde ühiskonnas olulistele algatustele – nii meedia sisu kui ka täiendavate koostööprojektide kaudu.

MEEDIAETTEVÕTETE ÜHISKONDLIK MÕJU, ROLL JA VASTUTUS

Kontserni peamine ühiskondlik mõju, vastutus ja võimalus positiivselt panustada tuleneb ajakirjandusliku sisu loomisest. Ühiskond ootab Ekspress Grupi meediaettevõtetelt sõltumatust, kvaliteeti ja usaldusväärsust.

Meediasektoril on traditsiooniliselt täita ühiskonna „valvekoera" roll. Sarnaselt teistele meediafirmadele on Ekspress Grupi ees ka ülesanne arvestada ajakirjandusliku sisu loomisel tänaseid ühiskondlikke trende ja meediasektori arengusuundi:

- sotsiaalmeedia, info ülekülluse, toimetamata sisu leviku, libauudiste ja vihakõne mõju traditsioonilisele ajakirjandusele;
- laiema üldsuse vähene allikakriitilisus ja võime eristada sihilikku valeinfot tõest;
- meediaettevõtete suund sisuturunduse, ürituste korraldamise ja meelelahutuse pakkumise poole.

„Meediaäri alustala ja Ekspress Grupi tähtsaim väärtus on usaldusväärsus, mille saavutame sõltumatu ja tasakaalustatud ajakirjanduse abil."

— **Mari-Liis Rüütsalu,**
Ekspress Grupi juhatuse esimees

Iga-aastase Edelman Trust Barometer 2019. aasta hinnangu kohaselt valitseb maailmas endiselt usaldamatus erinevate institutsioonide vastu ning nii ärisektor kui ka meedia mängivad inimeste meelest võtmerolli suurema läbipaistvuse ja tõe suunas liikumisel[1]. Lõhe hästi informeeritud ühiskonnagruppide ja laiema elanikkonna seas on endiselt suur. Usaldus tavameedia vastu on võrreldes teiste sektoritega kõrge - 65% maailma elanikkonnast usaldab traditsioonilist ajakirjandust. Ilma paberväljundita veebipõhiseid meediaplatvorme usaldab 55% inimestest. Meedia üldist usaldusväärsust viib alla sotsiaalmeedia, mida usaldab vaid 43%.

Ekspress Grupi jaoks tõstatuski 2018. aastal teravalt sotsiaalmeedia usalduse languse küsimus maailmas ning vajadus senisest selgemalt defineerida traditsioonilise meedia roll peamise info jagajana demokraatlikus ühiskonnas. Kontsern tunnetab sellega kaasnevat võimalust, ent samas ka suurt vastutust.

"Sotsiaalmeedia usalduse langedes on vaja selgemalt defineerida tavameedia roll peamise info jagajana."

2018. aastal Läti ja Leedu Delfi tellimustel ja uuringufirmade Kantar TNS (Lätis) ja Sprinter Research (Leedus) korraldatud üleriigiliste uuringute põhjal on Delfi portaalid jätkuvalt sealsete elanike jaoks suure edumaaga peamised meediakanalid internetis. Olulisemad eelised teiste portaalide ees on nii Delfi.lv kui ka Delfi.lt puhul sisu terviklikkus ja mitmekesisus, uudiste edastamise kiirus ning info selge ja lihtne leitavus. 34% Läti ja 33% Leedu inimestest peab just Delfit kõige objektiivsemaks ning vastavalt 32% ja 33% ka kõige usaldusväärsemaks portaaliks, sh suure edumaaga ka kohaliku rahvusringhäälingu uudisteportaalide ees.

"Läti ja Leedu elanikud peavad Delfit kõige objektiivsemaks ja usaldusväärsemaks portaaliks."

Ülemaailmsete ajakirjandusvabaduse edetabelite järgi on Balti riikide meedia vaba – 2018. aasta piiride reporterite (RSF) tabelis[2] asus Eesti 12. (2017: 12), Läti 24. (2017: 28) ja Leedu 36. kohal (2017: 36).

Suurim roll on inimesi informeerida

Kontserni meediaettevõtete peamine roll on inimesi informeerida, tuua ühiskonda läbipaistvust, ausust ja tasakaalu ning toetada mitmekesisust. Usalduse hoidmiseks igal ajahetkel tuleb pakkuda inimestele faktitäpset, sõltumatut ja eetilistel kaalutlustel loodud sisu. Kvaliteetmeedia jaoks on oluline tuua teemad kõige kiiremini meediatarbijate ette, sest see raskendab eksitava ja kallutatud info levikut.

[1] https://www.edelman.com/trust-barometer [2] https://rsf.org/en/ranking

Ajakirjanduseetika algab sõltumatusest

Ajakirjanike ja väljaannete tööd ei tohi mõjutada nende ärihuvid, poliitilised seosed, isiklikud suhted ja kasu, altkäemaksud või muud hüved. Kontsernis järgitakse tasakaalustatud ajakirjanduse põhimõtteid, antakse sõna eri osapooltele ja võimaldatakse vastulauseid, allikate info on alati kontrollitav ning iga ajakirjanik peab vajadusel tagama allikakaitse ja konfidentsiaalsuse. Tundlikke teemasid kajastades on oluline tunda ära piir, kust üle minna ei ole eetiline.

"Meedia tööd ei tohi mõjutada ärihuvid, poliitilised seosed, isiklikud suhted ja kasu."

Eesti Ekspress, Eesti Päevaleht, Õhtuleht, Maaleht ja Linnaleht on Eesti Ajalehtede Liidu liikmed ning nende väljaannete ajakirjanikud lähtuvad oma töös liidu eetikakoodeksist. Läti ja Leedu Delfi toimetused on loonud ja rakendanud ettevõtte enda eetikakoodeksi. Lisaks järgivad Ekspress Grupi ettevõtted andmekaitse, avaliku teabe ja teisi relevantseid seadusi. Reguleerimata olukordades lähtutakse ühiskondlikust huvist ja aususe põhimõttest.

Teadliku ebaeetilise käitumise riski maandab ka ajakirjanike soov hoida oma head nime, mis väikesel turul eriti oluline on.

> Läti Delfi on lisaks eetikakoodeksile kehtestanud ka ettevõttesisese ajakirjanduse kvaliteedi käsiraamatu. See kajastab ajakirjanike võimalikke eetikadilemmasid ja nende lahendamise reegleid.
>
> Leedu Delfi oli esimene veebimeedia kanal riigis, kes töötas välja ja avalikustas oma eetikapõhimõtted juba 2013. aastal.

Ekspress Grupi kõik ajalehed, uudisteportaalid ning mõned ajakirjad kuuluvad Eesti, Läti või Leedu ajakirjanduse eneseregulatsiooni sõltumatutesse organitesse - pressinõukogudesse.

Ekspress Grupi mitukümmend väljaannet ja portaali toodavad aasta jooksul kokku üle 300 000 artikli ning ajakirjanduslikku sisu puudutavad kaebused on meediaäris paratamatud. Kontserni soov on vältida seotud osapooltele kahju tekitamist ning ametlikke süüdistusi, kohtuvaidlusi ja karistusi.

2018. aastal tegi Eestis pressinõukogu laekunud kaebuste põhjal 7 (2017: 11) taunivat otsust ajakirjanduseetika reeglite rikkumise tõttu Delfi, Eesti Päevalehe ja Eesti Ekspressi artiklites. Need puudutasid ajakirjanduseetika koodeksi punkte ebatäpse, moonutatud või eksitava info ja pealkirjade avaldamisest (kokku 4 eksimust), samuti kohustusest pakkuda süüdistatule kommentaari võimalust samas numbris (kokku 2 eksimust).

Lisaks otsustas kohus osaliselt rahuldada esitatud hagi 2016. aasta Kroonikas ilmunud artikli kohta, mille sisu puudutas olümpiavõitja Erika Salumäe tütre pulmi. Artikli ilmumise ajal veel Ajakirjade Kirjastuse alla kuulunud Kroonika eksimuse eest sai 9 500-eurose kahjuhüvitise nõude alates 2018. aasta suvest ajakirja välja andev Ekspress Meedia.

Nelja pressinõukogusse esitatud kaebuse puhul leidsid pooled omavahel lahenduse ning üks Naistelehe kohta tehtud kaebus lükati tagasi, kuna väljaanne polnud pressinõukogu liige. Läti ja Leedu Delfi avaldatud sisu kohta ei tehtud ühtegi ametlikku süüdimõistvat otsust. Eetikanormide rikkumisi võetakse kontsernis tõsiselt. Toimetustes peetakse arutelusid ja tehakse ajakirjanikele koolitusi, et tulevikus eksimusi vältida.

"Reklaami ja toimetuse töö vahele on oluline tõmmate selge piir."

Sõltumatus reklaamiostjatest, sisuturundusest ja ürituste korraldamisest

Kontsern on selgel seisukohal, et reklaamiklientide huvi, sisuturundus ja kontserni enda kommertsürituste korraldamine ei tohi ajakirjanduslikku sisu mõjutada. Oluline on tunda ära ja tõmmata selge piir reklaami ja toimetuse töö vahele.

Sisuturunduse ja kontserni enda poolt korraldatud üritustega seotud tekstid ja muu sisu märgistatakse oma meediakülgedel vastavalt. Hoolikamat tähelepanu vajavad olukorrad, kus klient on valmis teatud teema kajastamise eest maksma, ent ei soovi artikli sisu ega enda nime reklaamimist dikteerida. Huvide konflikti vältimiseks arutatakse kõik sellised kaasused meediaettevõtte tippjuhi ja peatoimetaja poolt läbi.

Sotsiaalmeedia killustab ühiskonda

Paradoksaalsel moel soodustab algoritmidel põhinev sotsiaalmeedia suletud inforuumide teket ning paneb inimesi tarbima aina ühetaolisemat sisu. On oht, et suurem osa ühiskonnas toimuvast jääb inimeste jaoks nähtamatuks ning nad nö müürivad end ülejäänud elust välja. See omakorda toidab ühiskonnas niigi valitsevat segregatsiooni.

Kuigi ka Ekspress Grupi jaoks on personaliseeritud sisu pakkumine oluline, tuleb hoida tasakaalu robot- ja inimtoimetamise vahel. Ajakirjanike poolt loodud ning laia haardega artiklid aitavad Ekspress Grupil võita inimeste usaldust ja tähelepanu konkurentsis sotsiaalmeedia kanalitega. Sotsiaalmeedia on üha suuremas usaldus-kriisis ning tõele lähemal oleva kohaliku ajakirjanduse tarbimine kasvab. Ekspress Grupi ettevõtete ülesanne on teha professionaalne ajakirjandus kõigile lihtsasti kätte-saadavaks. Kontserni väljaanded ja platvormid peavadki oluliseks sotsiaalvõrgustikes nähtavad olla ja seal inimesi kvaliteetse sisuga kõnetada.

Eesti Delfi on teinud strateegilise otsuse hoida portaali esilehe uudisvoos vaid ühiskonnas rele-vantseid artikleid. Kuigi ärikasumi eesmärgil oleks ahvatlev paigutada etteotsa lugejate tähelepanu haaravad nn „klikimagnetid", tajub ettevõte oma laiemat vastutust. Samal põhjusel ei pakuta Delfi pealehel lugejatele esilehel personaliseeritud ja kasutaja varasemast lugemisharjumusest sõltuvat teemade valikut.

"Professionaalne meediasisu aitab võita usaldust ja tähelepanu konkurentsis sotsiaalmeediaga."

Libauudiste vastane võitlus

Oluline osa ühiskonnast on kahjuks libauudistega manipuleeritav. Ekspress Grupi meediaettevõtete roll on toetada meediakirjaoskuse arengut ühiskonnas ning teha kõik selleks, et kvaliteetne sisu jõuaks võimalikult suure hulga meediatarbijani.

2018. aastal lansseeris Leedu Delfi koostöös teiste sealsete meediafirmadega libauudiste vastast võitlust toetava platvormi – Demaskuok, www.demaskuok.lt (inglise keeles www.debunk.eu). Platvorm on kombinatsioon libauudiseid reaalajas tuvastavast tehisintellektil põhinevast analüütilisest lahendusest ning võrgustikust, kuhu kuuluvad vabatahtlikud ja ajakirjanikud, kes vaatavad läbi vihjeid ja tagavad õiglase kajastuse uudisruumis. Platvorm skaneerib igapäevaselt ligi 20 000 artiklit rohkem kui 1 000 allikas.

Lisaks meediale ja vabatahtlikele ka avalikku sektorit kaasava algatuse oluline eesmärk on tõsta ühiskonna teadlikkust. Libauudiste ulatuse vähen-damine ja ühiskonnas kriitilise meediatarbimise soodustamine tõstab ühiskonna vastupanuvõimet organiseeritud valeinfo levitamisele.

Platvormi loomist rahastas Google'i innovatsiooni-fond The Digital News Initiative. Rahvusvaheliseltki unikaalset lahendust on tutvustatud Euroopa Liidu juhtide seas ning selle vastu on huvi tundnud ka NATO. Delfi algatusest kirjutas tunnustavalt näiteks Financial Times. Eestvedajad soovivad lähiajal seda enamate meediakanalite ja riikide üleseks laiendada. Leedu Delfi poolt juhitud initsiatiiv annab ettevõttele hea võimaluse ausa meedia arvamus-liidrina valdkonda eest vedada.

Vihakõne eemaldamine kommentaariumist

Kontsern propageerib kommentaariumite registreeritud ja sisselogitud kasutamist. Ebasobivate kommentaaride eemaldamiseks kasutatakse inimmodereerimist, ent näiteks Ekspress Meedias on juurutamisel ka masinõppel baseeruv TEXTA modereerimislahendus.

Meedia saab olukordi võimendada

Ühelt poolt on see vastutus tuua päevavalgele hetkel aktuaalseid ja probleemseid teemasid. Teisalt tähendab see ajakirjanike võimalust juhtida avalikkuse tähelepanu ühiskonna laiema arengu seisukohalt olulistele protsessidele ning neid positiivses suunas mõjutada.

Kontserni ettevõtete jaoks on oluline hoida tasakaalu meediatarbijate atraktiivsete ja kiiret tähelepanu pälvivate uudislugude ning süvenemist eeldavate ja kaugemale tulevikku vaatavate ühiskondlike teemakäsitluste vahel.

„Ajakirjanduse ülesanne on võidelda nende inimeste eest, kes seda ise täies mahus ei suuda. Ekspress Meedia väljaanded on läbi aegade olnud tugevad sotsiaalia teemade kajastamisel."

— **Urmo Soonvald,**
Delfi ja Eesti Päevalehe peatoimetaja

2018. aastal tõstatasid Ekspress Grupi ajakirjanikud mitmeid suure tähtsusega teemasid, mis tekitasid ühiskondlikku arutelu või tõid kaasa silmapaistvaid muutusi. Mõned näited:

- **Eesti Ekspress** aitas kaasa väikese poisi eestkostele võtmisega seotud probleemide lahkamisele – juhtumi tõttu kaotas töö mitu Tallinna lastekaitsetöötajat ja tõstis kogu lapsendamisvaldkonna ühiskonna fookusesse.
- **Eesti Ekspress** kirjutas ka Danske panga rahapesuskandaalist ning oli esimene, kes avalikustas Danske „vilepuhuja" nime.
- **Eesti Päevalehe** üheks enim vastukaja saanud teemaks osutus Kanuti aia vägivaldsete noorte tegevuse kajastamine, samuti juhiti tähelepanu Eesti kõige põletavamatele sotsiaalprobleemidele interaktiivse "Selle suve kõige kurvema lauamänguga" ning noorte inimeste enesetappude tõttu elamata jäänud eludest kirjutades.
- Laupäevaleht **LP** üheks märgilisemaks looks oli pikk intervjuu lapsevanemaks olemisest Eesti geiperekonnas.
- **Eesti Delfi** tundis muuhulgas muret liikluses toimuva üle: kajastati märatsevate autojuhtide probleemi ja analüüsiti Tallinna autostumise detaile. Põhjalikumat tähelepanu said ka riikliku lennufirma Nordica juhtimises toimunud muudatused ning nende põhjused.
- **Eesti Delfi** üks suurimaid fotolugusid oli Eesti eriüksuslaseks pürginute 13 päeva kestnud „tööintervjuu" kajastamine.
- Ka **Õhtuleht** pööras oluliselt tähelepanu Kanuti aia noortejõukudest tõstatunud nn murelaste probleemile, lisaks heideti valgust hooldekodude ja elatisrahade ümber toimuvale.
- **Läti Delfi** aitas avaliku tähelepanuga jõuda kohaliku ettevõtja poolt ebaseaduslikult riigile kuuluvasse mereranda ehitatud maja lammutamiseni (kohtus oli omanik varem suutnud tõestada, et tegemist on hoopis laevaga). Samuti avaldati mitmeid artikleid ravimifirmade rahalisest tasust arstidele ning kajastati esimesena Läti katoliku kiriku preestri arreteerimist kahtlustatuna seksuaalkuriteos. Populaarsemateks eriprojektideks kujunesid naistevangla asukate ja nende laste, erivajadustega inimeste igapäevaelu ning laulu- ja tantsupeol osalejate lugude kirjeldamine.
- **Leedu Delfi** poolt artiklite seeriana lahatud vanglatöötajate ja kuritegelike jõukude koostöö viis muudatusteni Leedu vanglasüsteemis (samal teemal avaldati ka väga menukaks osutunud raamat). Lugejate suurt populaarsust võitsid ka artiklid suure ärikontserniga seotud korruptsiooni teemal ning segadused kohtutäiturite töö ümber.
- **Kontserni** ajakirjad keskendusid traditsiooniliselt terviseteadlikkuse ja edendamise ning võrdõiguslikkuse teemalistele lugudele.
- **Hea Lugu** andis aastakümneid peidus olnud originaalkäsikirja põhjal välja Silver Anniko kultusromaani „Rusikad", mis 1979. aastal ilmus esmatrükis oluliselt tsenseeritud ja kärbitud kujul. Raamat oli Eestis 2018. aasta müüduim ilukirjandusteos. Tähelepanu väärivad ka 10 raamatuga "Kirjanikud omavahel" meenutuste sari, ajalugu talletavad biograafiad ning reaalteadusi lihtsustava „Keemia õhtuõpiku" ilmumine.
- **Leedu Delfi** käivitas eksklusiivse 4-aastase partnerluse rahvusvahelise tuntud majandus- ja finantsuudiste platvormiga Bloomberg. Koostöö annab Delfile võimaluse oma portaali sisu igapäevaselt kuni kümmekonna Bloombergi artikliga rikastada ja pakkuda kvaliteetset sisu Delfi jaoks uuele sihtgrupile.

Eelnev ülevaade käib eelkõige kontserni ajalehtede ja portaalide kohta. Ajakirjade toimetused järgivad samu põhimõtteid, ent nende kirjastamise dünaamika on veidi erinev. Näiteks maandab eksimuste riski pikem ajaraam, mis jätab toimetajale enne trükki minekut faktide kontrollimiseks ja lugude ülevaatamiseks rohkem võimalusi. Ajakirjadel põhinev nn aeglane meedia on Ekspress Meedia ja Õhtuleht Kirjastuse jaoks heaks tasakaaluks inforohkele uudismeediale.

DIGITALISEERUV MEEDIAETTEVÕTE

Digitaalse võimekuse arendamisel on Ekspress Grupi eesmärk käia kaasas muutuvate info- ja meediatarbimise harjumustega ning teha oma klientidele meediasisu tarbimine igal ajahetkel mugavalt ja atraktiivselt kättesaadavaks.

Digitaalse äri osakaal kontsernis on juba täna suur. Läti ja Leedu Delfid on digitaalsele meediale keskendunud ettevõtted. Nii Õhtuleht Kirjastuse kui Ekspress Meedia ärist suur osa on paberil ajalehed ja ajakirjad, ent Delfi ja Õhtulehe portaalid ja väljaannete digiversioonid annavad neile korraliku veebi- ja mobiiliväljundi. Hea Lugu müüb ka e-raamatuid ja opereerib Raamat24 e-poodi. Adnet Media, Babahh Media ja Kinnisvara24 on puhtalt digiärid. Linna Ekraanid ja ACM tegelevad reklaamidega digitaalsetel ekraanidel.

Faktid:

Kontserni digitaalsete tulude osakaal on ligi **38%** käibest.

Ekspress Meedia online-artiklite käive kasvas aastaga **168%**

Zlick makselahenduse kasutamine kasvas 2018. aasta jooksul kuude lõikes üle 5 korra.

Lisaks tervikuna digitaalsete toodete kujundamisele on Ekspress Grupp võtnud eesmärgiks ka sünergia leidmise ja arendamise olemasolevate pabertoodete ja online-väljundi vahel. Mobiilisõbralike platvormide ja nutiseadmetes kasutatavate digilahenduste arendamine on pidev töö. Järgmiseks suureks sammuks peab kontsern sihipärast liikumist multimeedia ajakirjanduse suunas – see tähendab tekstipõhise sisu kõrval rohkem video- ja audiomaterjali loomist.

Teise arenguna näeb Ekspress Grupp tulevikus enda poolt loodud sisu pakkumist nii enda kanalites kui ka mujal. Oluline on jõuda oma sisuga tarbijani ning oma kanalitele lisaks kasutatakse selleks üha rohkem erinevaid võimalusi. Esimesed sammud selleks on Delfi rakendus Apple TV-s, Ekspress Meedia ja mitmed Õhtuleht Kirjastuse väljaanded Telia Leheriiulis ja Elisa Raamatu platvormil, Delfi TV saated Youtube'is. Paljud neist arengutest toimusid või realiseeriti täies mahus 2018. aastal.

Paberväljaannete veebiversioonid

2018. aastal toimunud Ajakirjade Kirjastuse tegevuse ümberkorraldamise eesmärk oli anda selle paberväljaannetele parem väljund internetis ning toetada koostööd kontserni teiste tugevate veebiplatvormidega. Uue suure veebikeskkonna ülesehitamise asemel oli mõistlik pakkuda lugejatele edaspidi kvaliteetset sisu koostöös juba olemasolevate Ekspress Meedia, Delfi ja Õhtulehe platvormidega.

Audiolood ja *podcastid*

Audiosisu oli 2018. aasta üks tähtsamaid märksõnu kontserni meediaväljaannete arengus. Alates sügisest on kõnesüntesaatori abil kõik Eesti Ekspressi lood kuulatavad ka audiformaadis, mahukamad Delfi artiklid samuti. Ekspress Meedia lansseeris Delfi Tasku nimelise *podcastide* keskkonna regulaarsete saadetega. Õhtuleht Kirjastus toodab originaalsaateid ÕL Raadio nime all. Oma *podcastide* platvormi avasid ka Läti ja Leedu Delfi. Igal ajal kättesaadav audiosisu internetis on paljude kasutajate jaoks asendanud lineaarse raadio vestlussaated. Järgmise sammuna plaanib ettevõte tõsta oma võimekust uudiste edastamiseks heliformaadis.

Video ja telesaated

Delfi portaalid viisid 2018. aastal läbi varasemast enam videoprojekte. Seni peamiselt spordiülekannetele keskendunud videosisu kõrvale hakati tootma regulaarseid originaalsaateid. Näiteks Leedu Delfi toodab kahte *talkshow* formaadis saadet („Delfi tähelepanu keskpunktis" ja „Delfi päev"), mida kannab igapäevaselt üle riigi suurim telekanal. Delfi sooviks on ka edaspidi kasvatada oma võimekust luua Leedu telekanalitele orginaalsisuga saateid ja usaldusväärseid uudiseid. Ka Läti Delfi alustas iganädalase vestlussaatega.

Digi- ja mobiiliversioonid

Kontserni eesmärk on kõigi toodete digiväljundeid regulaarselt uuendada. 2018. aastal lansseeriti mitme väljaande veebi- ja digilehe ning mobiiliversioonide ja rakenduste uuendused (Ekspress Meedia ajakirjad, Eesti Ekspress, Eesti ja Leedu Delfi, Õhtuleht Kirjastuse väljaanded). Meediatooteid müüakse üha enam tervikliku online-ligipääsu paketina, mitte eraldi väljaannetena.

Digitaalsed maksevõimalused

2018. aastal lihtsustas kontsern Eestis veelgi digiteenuste eest maksmist, muutes seda ühtlasi turvalisemaks. Kontsernis kasutusel oleva barjäärideta makse eest hoolitseb Zlick – *zero click payment*. Ekspress Meedia laiendas 2018. aastal artiklipõhiste ostude kõrval kiire makse võimalust ka digitellimusele.

Sotsiaalmeedia

Sotsiaalmeedia aitab Ekspress Grupi ajakirjanike loodud sisu levikule tugevalt kaasa. Toimetustes on selleks spetsiaalsed sotsiaalmeedia toimetajad. Tehakse ka suuremaid projekte: näiteks Läti 2018. aasta parlamendivalimiste eel tegi Läti Delfi koostööd Facebookiga libauudiste äratundmist õpetavate videoklippide levitamiseks – Delfi kontole laetud videote levitamise kulud kõigile Läti Facebooki kasutajatele kattis sotsiaalvõrgustik ise.

Kontsernisisene häkaton

Kontsernisiseselt korraldatakse kord aastas grupi ettevõtete töötajatele suunatud *hackatoni*. Intensiivse digitaalsete arenduste võistluse eesmärk on lahendada kontserni ettevõtete olemasolevaid probleeme, luua tehnoloogia abil lisaväärtust ja leida uusi äriideid, mis vääriksid edasiarendust.

Digitaalsusel on otsene mõju sisu kvaliteedile. Online-formaat annab võimaluse koguda infot sisu tarbijate arvu, nende tagasiside ja muude tulemuste kohta reaalajas. See annab ajakirjanikele head tagasisidet, infot ja innustust tarbijatele rohkem korda mineva sisu loomiseks.

2018. AASTA TÄHTSAMAD SÜNDMUSED JA ARENGUD

JAANUAR

- AS Ekspress Grupp laienes väliste digiekraanidega Tartusse, ostes digitaalse välireklaami ettevõtte LedScreen OÜ.

VEEBRUAR

- AS Ekspress Grupi uue nõukogu esimehena alustas Andre Veskimeister, seisuga 22.02.2018 Gunnar Kobin lahkub nõukogust.
- Ekspress Grupp avaldas 2017. aasta IV kvartali ja 12 kuu konsolideeritud vahearuande.
- Eesti Ekspress korraldas Arvo Pärdi loomingu kullafondi esitleva kontserdi „Peegel peeglis".

- Leedu Delfi korraldas suure konverentsi "Idee Leedule" ja kooliõpilastele suunatud "Parimate õppetundide päeva".

MÄRTS

- Eesti Ajalehtede Liidu konkursil „Ajakirjanduspreemiad 2017" ja Eesti Pressifotograafide Liidu konkursil „Aasta Pressifoto 2017" said Ekspress Grupi töötajad rekordilise hulga auhindu, muuhulgas aasta ajakirjaniku ja noore ajakirjaniku preemiad, võidutööd multimeedia, digitaalsete ühislugude, uudiste ja olemuslugude kategooriates.

- Konkurentsiamet andis loa Ajakirjade Kirjastuse restruktureerimiseks, mille tulemusena ühendati Eesti suurima ajakirjade kirjastaja üks osa tegevusest Grupi tütarettevõttega Ekspress Meedia ja teine ühisettevõttega SL Õhtuleht (peale ühinemist ärinimega Õhtuleht Kirjastus AS).
- Läti Delfi telesaatejuht Jānis Domburs sai Inta Brixise mälestusauhinna silmapaistva panuse eest ajakirjandusse.
- Läti Ajakirjanike Ühing tunnustas Läti Delfit auhinnaga kultuuri edendamise valdkonnas kultuuri- ja ajalooliste loengute tsükli " Vaidelote " eest.

- Nii Eesti Delfi kui ka Õhtuleht lansseerisid uued versioonid mobiilirakendustest.
- Läti Delfi sai populaarseimaks veebiportaaliks nii auditooriumi kui *page view*'de poolest.
- Ekspress Grupp avaldas 2017. aasta konsolideeritud majandusaasta aruande.

APRILL

- Ekspress Grupp avaldas 2018. aasta I kvartali konsolideeritud vahearuande.
- Leedu Delfi lansseeris innovatiivse lahenduse "Hot spots".

MAI

- Ekspress Meedia korraldas Paul McCartney ja The Beatlesi hittide kontserdi Stig Rästa esituses.

- Ajakirjade Kirjastus korraldas Eesti Meelelahutusauhindade Gala.
- Ekspress Meedia lansseeris kõikidele ajakirjadele uue veebiväljundi: www.eestinaine.ee; www.tervispluss.ee; www.omamaitse.ee; www.kroonika.ee; www.annestiil.ee; www.perejakodu.ee.
- Õhtuleht Kirjastus lansseeris uue veebiväljundi: www.linnaleht.ee.
- Läti Delfi avas esimese multifunktsionaalse veebi-TV stuudio Lätis.

JUUNI

- Viidi lõpule Ajakirjade Kirjastuse restruktureerimine. Ekspress Meedia võttis üle kirjastusele kuuluvate kuukirjade (Eesti Naine, Anne ja Stiil, Pere ja Kodu, Oma Maitse, Tervis Pluss ja Jana) ning nädalakirja Kroonika väljaandmise. Ajakirjade Kirjastus koos ülejäänud väljaannetega liideti ASiga SL Õhtuleht ja firmad jätkavad ühinemise järel nime all AS Õhtuleht Kirjastus.
- Toimus AS Ekspress Grupp korraline üldkoosolek (06.06).
- Läti Delfi korraldas vestluste festivalil Lampa kaks arutelu usalduse teemal.

- Ekspress Meedia korraldas rallipäeva Ott Tänakuga Tallinna Lauluväljakul.

- Leedu Delfi lansseeris koostöös Business Management Institute'ga (BMI) uue õppeprogrammi "Innovatsioon ja digitaalne transformatsioon".

JUULI

- Läti Delfi kajastas ulatuslikult Läti üldlaulu- ja Tantsupidu *live* blogi ja video ülekannete kaudu.
- Läti Delfi oli meediapartneriks mitmetele suurüritustele nagu Positivus festival, Rahvusvaheline varajase muusika festival, World RX of Latvia ja teised.

- AS Ekspress Grupp maksis dividende 7 eurosenti aktsia kohta (3.07).
- Ekspress Grupp avaldas 2018. aasta II kvartali ja 6 kuu konsolideeritud vahearuande.

AUGUST

- ASi Ekspress Grupp juhatuse liikmena ja finantsjuhina alustas Signe Kukin.

- Leedu Delfi korraldas koos partneritega Kaunase Nemunase saarel enam kui 25 000 osalejale meelelahutusürituse "Leedu perefestival 2018" (09.08).
- Ekspress Meedia käivitas sotsiaalkampaania "Roolis ei loe".
- Valmis uus Leedu Delfi telestuudio ning Delfi alustas saatega "DELFI tähelepanu keskpunktis" ning "DELFI päev".

- Eesti Delfi lansseeris *podcastide* keskuse Delfi Tasku ja uued versioonid mobiilirakendustest.
- Läti Delfi alustas 100 päeva kestva eriprojektiga "100 aastat 100 päevaga", mis tehti kingituse Läti Vabariigile.

SEPTEMBER

- Käivitus täies mahus kontserni kinnisvaraportaali Kinnisvara24.ee turundus- ja müügitegevus.
- Leedu Delfi lansseeris koostöös riigi ja teiste partneritega algatuse võitlemaks libauudiste vastu (demaskuok.lt).
- Leedu Delfi lansseeris uue toote "DELFI Täna" ning käivitas partnerluse globaalse majandusuudiste ja finantsinformatsiooni pakkujaga meediaorganisatsiooniga Bloomberg (https://www.delfi.lt/verslas/bloomberg/).
- Ekspress Meedia online-toodetes oli rekordiliselt hea artiklimüük.
- Õhtuleht kasvatas digitellijate arvu ligi 12% võrreldes eelneva kvartaliga.
- Läti Delfi alustas valimistele eelneva sisuga, sh teledebatid ja intervjuud saadikukandidaatidega.
- Läti Delfi alustas ülekandeid Eesti-Läti korvpalliliiga ja Eesti-Läti võrkpalliliiga mängudelt.

OKTOOBER

- Maaleht korraldas Aasta Põllumees 2018 valimise.
- Läti Delfi Twitteri kanal saavutas DDB ja RAIT Uuringuagentuuri poolt välja antava "Kõige meeldivamate brändide uuringu" kohaselt kõrgeima tunnustuse, kui kõige mõjukam sotsiaalmeediakanal Lätis. Delfi TV portaal aga saavutas tunnustuse kui tugevaim TV-kanal meediabrändide seas.
- Eesti Ekspress lansseeris uue veebilehe ja uudiste kuulamise võimaluse.
- Ekspress Grupp avaldas 2018. aasta III kvartali ja 9 kuu konsolideeritud vahearuande.
- Läti Delfi andis välja kaks 5000 euro suurust stipendiumi Läti Ülikooli ajakirjanduse tudengitele.

NOVEMBER

- Toimus AS Ekspress Grupi aktsionäride erakorraline üldkoosolek (22.11). Uueks nõukogu liikmeks ning alates 26.11.2018 uueks nõukogu esimeheks sai Ahto Pärl. Andre Veskimeister lahkus nõukogust.
- Õhtuleht Kirjastus lansseeris uue veebipoe pood.ohtulehtkirjastus.ee.
- Õhtuleht Kirjastus lansseeris uue veebiväljundi www.ohtulehtkirjastus.ee.
- Läti Delfi oli digitaalse vabaduse festivalil esindatud Delfi Media Lab laval toimunud vestlustega.

DETSEMBER

- Läti Delfi algatas heategevuskampaania „Tugevused ja tugevad", et suunata tähelepanu lähedaste hooldajatele ning mille raames koguti omaste hooldajate toetuseks üle 65 000 euro.
- Leedu Delfi korraldas heategevuskampaania „Missioon Lapimaa", mille raames sõidutati 150 last vähekindlustatud peredest Lapimaale.

MEEDIA TUNNUSTUSED JA AUHINNAD 2018. AASTAL

Eesti

2018. aasta märtsis kuulutati välja Eesti Ajalehtede Liidu konkursi „Ajakirjanduspreemiad 2017" võitjad. Nende hulgas oli palju Ekspress Grupi töötajaid ja väljaandeid.

- Aasta ajakirjanikuks 2017 valiti **Madis Jürgen** (Eesti Ekspress).

- Noore ajakirjaniku preemia võitis **Mihkel Tamm** (Eesti Päevaleht).
- Multimeedia valdkonna võitjaks kuulutati Delfis 2017. aasta märtsis ilmunud Rail Balticu lugu, mille autorid olid **Tanel Saarmann, Aivar Õepa, Sigrid Salutee, Ester Vaitmaa, Kerttu Pass, Madis Veltman, Andres Putting, Priit Simson, Hendrik Osula, Eiliki Pukk, Karin Kaljuläte, Siim Solman, Ago Tammik, Heleri Kuris, Liisi Viskus, Alari Heinsoo, Karl-Erik Leik** ja **Mart Nigola**.
- Uudise kategooria võitjaks tunnistati **Sulev Vedler** (Eesti Ekspress) lugudega „Vale patsient, vale veri. Meditsiiniõde tegi surmava vea", „PERH löögi all. Surmava vereülekande teinud haiglaõe lugu paisub" ja „Kui palju maksab Eestis inimelu? Null eurot või mitu miljonit?".
- Olemusloo kategoorias tuli võitjaks **Madis Jürgen** (Eesti Ekspress) artiklitega „Ebatavaline vang" ja „Endise politseijuhi viimane suvi".
- Üle-eestilise levikuga väljaannete kogu kujunduse kategoorias sai hõbeauhinna Eesti Ekspress (3. mai ja 8. novembri lehed) ja pronksauhinna Õhtuleht (23. ja 28. detsembri lehed).
- Üleriigiliste lehtede olemusloo kategoorias sai kuldauhinna Eesti Ekspressi Areenis ilmunud kaanelugu „Naine „Novembri" taga". Hõbeauhinna sai Õhtulehes ilmunud „Friikartul: tänavatoit või restoraniroog?". Pronksauhinnad said Õhtulehes ilmunud „Vanemad ütlevad, et klounid on jubedad. Ja lapsed jäävadki uskuma!" ning Eesti Ekspressis ilmunud „Ema! Kõik pole veel sugugi kadunud!".
- Avatud rühma pronksauhinnad said LP`s ilmunud lugu "Ott Kiivikase totaalne muutumine. Kõhnast kossupoisist Mr Olympiaks" ning Eesti Päevalehe kaaned „Mina jään".
- Veebikülgede kategoorias anti välja kaks hõbeauhinda, üks neist Õhtulehe veebiküljele.

- Digitaalsete üksikprojektide kategoorias sai kuldauhinna Delfi „Me armastame mandariine".

2018. aasta märtsis kuulutati välja ka Eesti Pressifotograafide Liidu auhinnad 2017. aasta eest:

- „Aasta pressivideo 2017" konkursi võitja oli Delfi TV eksperiment "Algaja "kuldne kuju" sukeldub tänavaesinejate maailma", mille autorid on **Sigrid Salutee, Mark Šandali** ja **Kadri Nikopensius**.
- „Aasta pressifoto" konkursi võitsid spordifoto kategoorias Madis Veltman (Delfi) ning olemusfoto kategoorias Rauno Volmar (Delfi ja Eesti Päevaleht LP).

Ekspress Meedia saavutas 2018. aastal **Instari atraktiivsete tööandjate uuringus** humanitaarvaldkonna tudengite seas 7.koha (2017: 8.koht).

2019. aasta veebruaris sai Eesti olulisima uuriva ajakirjanduse auhinna ehk Bonnieri preemia 2018. aasta eest Eesti Ekspressi ajakirjanik Kirsti Vainküla koos Merilin Pärliga Eesti Rahvusringhäälingust. Nende lood rääkisid vanemliku hoolitsuseta pisipoisist Martinist, kelle lapsendamisega tekkisid lastekaitsjate erapoolikuse tõttu probleemid.

Läti

2018. aasta märtsis toimunud Läti Ajakirjanike Ühingu auhinnagalal jagus tunnustust ka Läti Delfile:

- Delfi sai auhinnaga kultuuri edendamise valdkonnas kultuuri- ja ajalooliste loengute tsükli "Vaidelote" eest, mis räägib Lätile olulistest hetkedest ja isikutest.

- Läti Delfi telesaatejuht **Jānis Domburs** sai Inta Brixise mälestusauhinna silmapaistva panuse eest ajakirjandusse.

Läti Delfi tegevust Twitteris tunnustati reklaamifirma **DDB ja uuringuagentuur RAIT** poolt välja antavate auhindade tseremoonial kõige tugevama Läti meediasektori sotsiaalvõrgustiku kanalina. Delfi TV portaal aga saavutas tunnustuse kui tugevaim TV-kanal meediabrändide seas.

Leedu

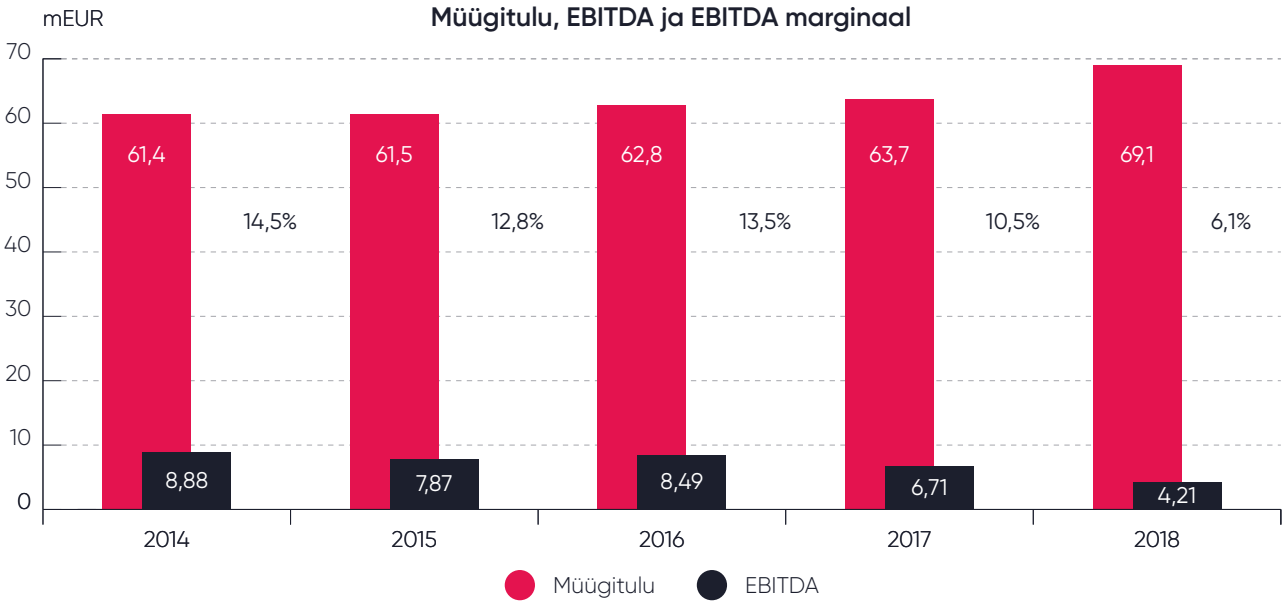
Leedu Delfi äriajakirjanik **Edgaras Savickas** ja keskkonnaajakirjanik **Tomas Janonis** saavutasid auhinnalised kohad ajakirjanike korruptsiooniteemalisel konkursil "Läbipaistvus – see on meie kätes 2018".

Jaanuaris 2019 võitsid Leedu Delfi ajakirjanikud kolm kaheksast auhinnast, mis anti üle ajakirjanikele, kes kõige paremini kajastasid Euroopa Liidu investeeringute kasutamise tõhusust.

TEGEVUSARUANNE

TULEMUSTE KOKKUVÕTE

Kontserni sisemises aruandluses jälgib juhtkond tulemusi konsolideerides ühisettevõtted proportsionaalselt.
Samuti on sätestatud sündikaatlaenulepingus teatud suhtarvude jälgimine, võttes arvesse proportsionaalset konsolideerimist.

Müügitulu

2018. aasta müügitulu oli 69,1 miljonit eurot (2017: 63,7 miljonit eurot). Müügitulu suurenes 8% võrreldes eelmise aastaga. Müügitulu kasv tuleneb peamiselt reklaamivõrgustiku ja sihtrühmapõhiste reklaamimüügilahenduste pakkuja Adnet Media enamusosaluse ostmisest novembris 2017, mis on kasvatanud koos Delfidega oluliselt kontserni online-tulusid ja osakaalu kogukäibes. Kontserni digitaalsete tulude osakaal oli 2018. aasta lõpuks kasvanud 38%-ni kogukäibest, mis on vaieldamatult kõrgeim protsent Ekspress Grupi ajaloos. Kontserni 2018. aasta 12 kuu digitaalsed tulud kasvasid 23% võrreldes eelmise aasta sama perioodiga.

Kasumlikkus

2018. aasta konsolideeritud EBITDA oli 4,21 miljonit eurot (2017: 6,71 miljonit eurot). EBITDA vähenes 37% võrreldes eelmise aastaga. EBITDA marginaal vähenes 6,1%ni (12 kuud 2017: 10.5%). 2018. aasta konsolideeritud puhaskasum oli 0,03 miljonit eurot (2017: 3,15 miljonit eurot) ja puhaskasumi marginaal oli 0,0% (2017: 4,9%). Kasumlikkuse langus tuleneb eelkõige trükiteenuste segmendi üha tihenevast konkurentsist ning sisendhindade tõusust. Lisaks oli see seotud trükimeedia tulude languse ning suuremate kojukande- ja tööjõukuludega (kasv +8% vs 2017) ning samuti ühekordsete kuludega (2018: 0,90 miljonit eurot), mis on peamiselt seotud ümberkorraldusega ja raamatute erakorralise allahindlusega neljandas kvartalis. IV kvartalis oli täiendav kahjum osalustelt sidusettevõtetesse ja teistesse finantsinvesteeringutesse (2018: 0,27 miljonit eurot).

Rahapositsioon

Aruandeperioodi lõpus oli kontsernil proportsionaalselt konsolideerides vabu rahalisi vahendeid 2,2 miljonit eurot ning omakapitali 50,4 miljonit eurot (64% bilansimahust). Võrreldavad andmed 2017. aasta 31. detsembri seisuga olid vastavalt 2,8 miljonit eurot ning 52,5 miljonit eurot (66% bilansimahust). Seisuga 31. detsember 2018 oli kontserni netovõlg 13,3 miljonit eurot (31. detsember 2017: 13,0 miljonit eurot).

ÄRITEGEVUS

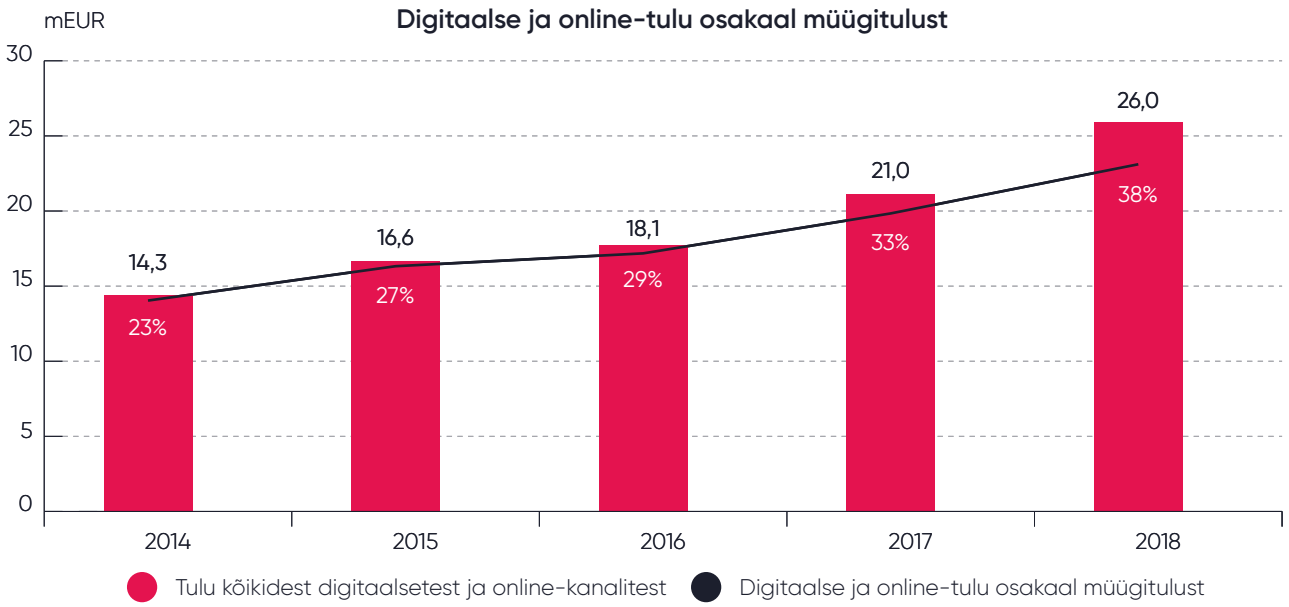
Rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite (IFRS) kohaselt tuleb 50% ühisettevõtted kajastada konsolideeritud raamatupidamise aruannetes kapitaliosaluse meetodil. Kontserni sisemises aruandluses jälgib juhtkond tulemust konsolideerides ühisettevõtted proportsionaalselt. Samuti on sätestatud sündikaatlaenulepingus teatud suhtarvude jälgimine, võttes arvesse proportsionaalset konsolideerimist. Selguse huvides on tegevusaruandes välja toodud kaks versiooni näitajaid: üks, kus ühisettevõtted on konsolideeritud rida-realt, ning teine, kus ühisettevõtted on kajastatud kapitaliosaluse meetodil ning nende tulemus kajastub ühe reana finantstuludes.

FINANTSNÄITAJAD JA SUHTARVUD - ühisettevõtted rida-realt 50% konsolideerituna

Kasumlikkuse näitajad - ühisettevõtted 50% konsolideeritud (tuhandetes EUR)	2018	2017	Muutus %	2016	2015	2014
Müügitulu	69 096	63 699	8%	62 793	61 528	61 384
EBITDA	**4 206**	**6 713**	**-37%**	**8 487**	**7 869**	**8 878**
EBITDA marginaal (%)	***6,1%***	***10,5%***		***13,5%***	***12,8%***	***14,5%***
Ärikasum*	944	3 526	-73%	5 221	4 866	5 638
Ärirentaablus* (%)	1,4%	5,5%		8,3%	7,9%	9,2%
Intressikulud	(458)	(427)	-7%	(518)	(618)	(732)
Perioodi puhaskasum /(-kahjum)*	**25**	**2 952**	**-99%**	**4 406**	**3 907**	**4 620**
Puhasrentaablus* (%)	***0,0%***	***4,6%***		***7,0%***	***6,4%***	***7,5%***
Perioodi puhaskasum /(-kahjum) raamatupidamise aruandes (sh allahindlused ja kasum osaluse muutusest)	25	3 146	-99%	4 406	2 707	5 110
Puhasrentaablus (%)	***0,0%***	***4,9%***		***7,0%***	***4,4%***	***8,3%***
Varade tootlus (%)	0,0%	4,1%		5,8%	3,5%	6,6%
Omakapitali tootlus (%)	0,0%	6,1%		8,9%	5,6%	11,4%
Puhaskasum aktsia kohta (EPS)	**0,00**	**0,11**		**0,15**	**0,09**	**0,17**

* Tulemus kajastab tavapärase äritegevuse tulemust ega sisalda firmaväärtuste allahindluseid, kasumeid osaluste muutustest ühisettevõtetes jms.

Finantsnäitajad ja suhtarvud kapitaliosaluse meetodil on esitatud aruande lehekülgedel 31-33.

Segmentide Ülevaade

Kontserni tegevus on jagatud kaheks suuremaks segmendiks: **meedia segmendiks ja trükiteenuste segmendiks.**

Meedia segment hõlmab kontserni tegevusi Eestis, Lätis ja Leedus. Siia kuuluvad internetiportaali Delfi äritegevus, mitmed teised uudisteportaalid, mis pakuvad interneti reklaamivõrgu- ja sihtrühmapõhiseid reklaamimüügi lahendusi, digitaalse välireklaami müüki Eestis ja Lätis, Eesti nädalalehtede Maaleht, Eesti Ekspress ja LP kirjastamist, päevalehe Eesti Päevaleht ja tabloidlehe Õhtuleht kirjastamist, tasuta lehe Linnaleht kirjastamist, raamatute ja ajakirjade kirjastamist Eestis, kuni detsembrini 2017 ajakirjade kirjastamist Leedus, kojukandeteenuse osutamist.

Trükiteenuste segment hõlmab ASi Printall, mis on suurimaid trükikodasid Eestis. Trükikojas on võimalik trükkida kvaliteetseid ajakirju, ajalehti, reklaammaterjale, toote- ja teenustekatalooge, aastaraamatuid, pehmekaanelisi raamatuid ja muid trükiseid.

Segmentide EBITDA ei sisalda ühekordseid firmaväärtuste ja kaubamärkide allahindlusi. Agentuuridele makstavad mahupõhised ja muud tasud on maha arvatud segmentide reklaamimüügituludest.

Segmentide peamised finantsnäitajad

(tuhandetes EUR)	Müügitulu					
	2018	2017	Muutus %	2016	2015	2014
Meedia segment (kapitaliosaluse meetodil)	37 248	31 753	17%	29 763	28 475	25 986
sh tulu kõikidest digitaalsetest ja online kanalitest	*24 561*	*19 963*	*23%*	*17 307*	*15 555*	*13 449*
Trükiteenuste segment	25 242	23 879	6%	25 585	25 842	28 951
Meelelahutuse segment	0	0		0	517	0
Kesksed tegevused	2 341	2 486	-6%	2 233	1 937	1 731
Segmentidevahelised elimineerimised	(4 342)	(4 048)		(4 257)	(3 997)	(3 874)
KONTSERN KOKKU kapitaliosaluse meetodil	**60 489**	**54 070**	**12%**	**53 324**	**52 773**	**52 793**
Meedia segment (proportsionaalselt konsolideerituna)	46 716	42 604	10%	40 362	38 241	35 339
sh tulu kõikidest digitaalsetest ja online kanalitest	*25 954*	*21 024*	*23%*	*18 094*	*16 619*	*14 306*
Trükiteenuste segment	25 242	23 879	6%	25 585	25 842	28 951
Meelelahutuse segment	0	0		0	517	0
Kesksed tegevused	2 341	2 486	-6%	2 233	1 937	1 731
Segmentidevahelised elimineerimised	(5 204)	(5 270)		(5 387)	(5 009)	(4 636)
KONTSERN KOKKU proportsionaalselt konsolideerituna	**69 096**	**63 699**	**8%**	**62 793**	**61 528**	**61 384**

(tuhandetes EUR)	EBITDA					
	2018	2017	Muutus %	2016	2015	2014
Meedia segment (kapitaliosaluse meetodil)	3 355	3 729	-10%	3 572	3 724	3 026
Meedia segment (proportsionaalselt konsolideerituna)	*3 329*	*4 181*	*-20%*	*4 779*	*4 913*	*4 010*
Trükiteenuste segment	2 403	3 734	-36%	4 645	4 966	5 944
Meelelahutuse segment	0	0		(2)	(1 110)	0
Kesksed tegevused	(1 492)	(1 201)	-24%	(936)	(899)	(1 076)
Segmentidevahelised elimineerimised	(2)	0		0	0	0
KONTSERN KOKKU kapitaliosaluse meetodil	**4 263**	**6 261**	**-32%**	**7 280**	**6 680**	**7 894**
KONTSERN KOKKU proportsionaalselt konsolideerituna	**4 206**	**6 713**	**-37%**	**8 487**	**7 869**	**8 878**

EBITDA marginaal	2018	2017	2016	2015	2014
Meedia segment (kapitaliosaluse meetodil)	9%	12%	12%	13%	12%
Meedia segment (proportsionaalselt konsolideerituna)	*7%*	*10%*	*12%*	*13%*	*11%*
Trükiteenuste segment	10%	16%	18%	19%	21%
KONTSERN KOKKU kapitaliosaluse meetodil	**7%**	**12%**	**14%**	**13%**	**15%**
KONTSERN KOKKU proportsionaalselt konsolideerituna	**6%**	**11%**	**14%**	**13%**	**14%**

MEEDIA SEGMENT

ONLINE MEEDIA

2018. aasta oli digimeedias keeruline, aga julgustav. Aastat iseloomustasid järgmised peamised trendid:

- jätkuv üleminek mobiilseadmete kasutamisele;
- jätkuv rahvusvaheliste platvormide osakaalu kasv kohalikul meediaturul;
- järelkuulatava ja -vaadatava audiovisuaalteenuse kasv.

Mobiilseadmete üha suurema kasutuse tulemusena muutub sisu tootmise ja esitamise viis. Üha rohkem lugejaid läheb üle mobiilseadmetele ja mobiilreklaami tulud kasvavad jõudsalt, osaliselt arvutikasutamise vähenemise arvelt. Üleminek mobiiliseadmetele vähendab mõnevõrra trükinumbrite arvu. Samal ajal pakuvad mobiilseadmed meile uusi võimalusi leida ja kaasata tarbijaid, hoida neid pikemalt meie kanalites ning pakkuda kasutajatele uudiseid ja muud sisu teises formaadis, nagu näiteks audiovisuaalsed lahendused, mida saab mobiilseadmes lihtsamalt tarbida või mis sobivad paremini tarbimiseks teatud ajal.

Olukorra teeb keerulisemaks aga see, et rahvusvahelised platvormid, nt YouTube ja Facebook, suurendavad kohalikul reklaamiturul oma turuosa. Kuigi usaldusväärsed andmed puuduvad, viitavad ekspertide arvamused ja kohalike agentuuride osalised andmed sellele, et suurte rahvusvaheliste tegijate poolt kohalikel turgudel teenitav reklaamitulu kiire kasv jätkub. Ühiskonna jaoks võib sotsiaalmeedias reklaamimine kujutada endast pikaajalisi riske, tekitades näiteks infomulle, kuid kuna rahvusvahelised platvormid tegutsevad enamasti väljaspool kohalike riikide maksu- ja õigussüsteeme, mõjutab see ka majanduslikult Balti riikide arengut ja rahvuslikke huve.

Samas ei ole ülemaailmsete reklaamiplatvormide kasv nii negatiivne kui esmapilgul tundub, sest Ekspress Grupp saab osa programmilise reklaamiäri tugevast kasvust läbi sellele spetsialiseerunud tütarettevõtte Adnet Media ja kontserni meediaettevõtete.

Infotarbimise audiovisuaalne osa on kasvanud juba mitu aastat järjest. 2018. aastal nägime selles valdkonnas olulisi uusi arenguid, milleks on *podcastide* keskkond kõikide riikide Delfi portaalides ja telesaated, nt „DELFI rambivalguses", mis toodeti Leedu Delfi TV poolt ja oli eetris Leedu lineaarses televisioonis.

Reklaamiturul ei ole *podcastingu* raadio turuosa veel endale võtnud, kuid vestlussaadete kuulamisele kulutatud aeg näitab, et on toimumas selge üleminek lineaarselt raadiolt järelkuulamisele. Delfi *podcastide* ja audioteenuste kiire areng näitab, et kuulajate hulgas valitseb suur nõudlus järelkuulatavate uudiste, kommentaaride ja vestlussaadete järele. Lisaks peaksid mõjutajad ja paljutõotavad autorid pöörama rohkem tähelepanu audiole: kulutatud aja ja kaasamise osas võivad *podcastid* anda autorile parema kontakti oma publikuga kui raamat või veebisisu. Audiotoodete kasutamise lihtsus mobiilseadmetes ja kasvav audiotoodete valik on võimaldanud tarbijatel leida oma päevas lisaaega uudiste või kommentaaride jaoks.

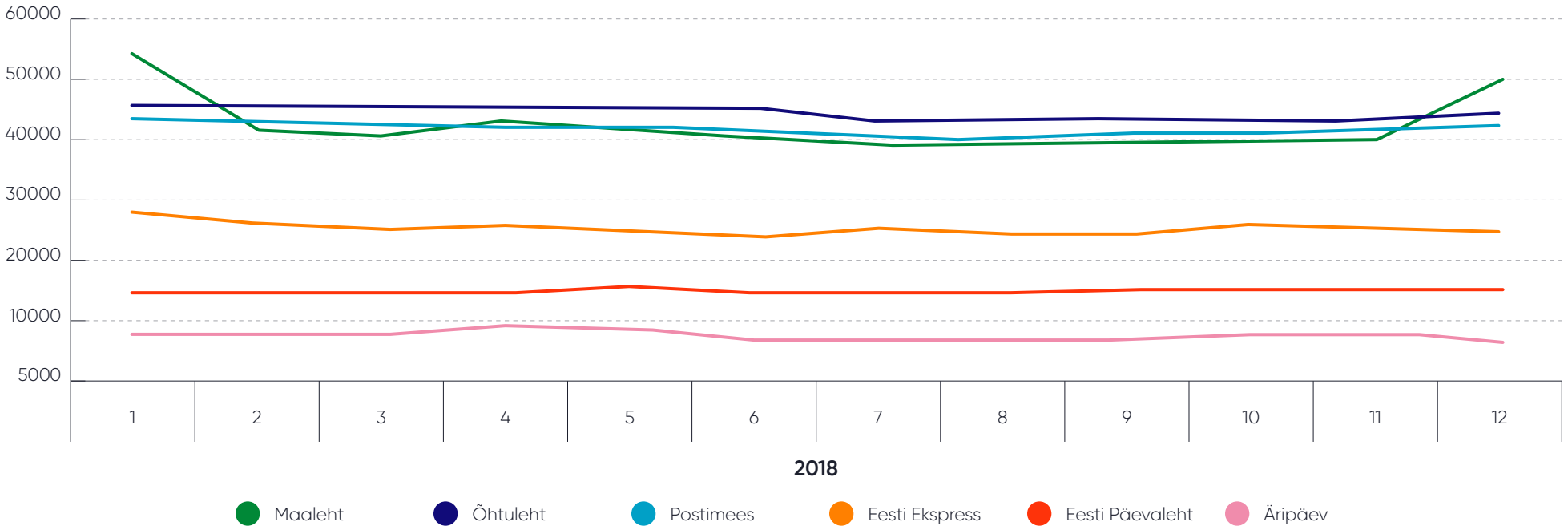
Meie ootused Balti digimeediaturule 2019. aastal:

- tugev kasv ettemakstud tellimustes ja tarbija nõusolekus sisu eest tasuda; lugejate kvaliteetsisu ja sõltumatu ajakirjanduse eelistustamise tulemusena kasvab üha enam digitellimuste arv ja ühekordsete mikromaksete hulk; tasulise sisu turgu mõjutavad ja arendavad ka video ja audio *streamingu* teenused;
- tihe võitlus rahvusvaheliste platvormidega turuosa pärast reklaamiturul; reklaamiraha jätkab liikumist suunas, kus tehnoloogiat kasutatakse üha nutikamalt selleks, et kontrollida kasutajate tähelepanu; kohalikud seadusandjad hakkavad mõtlema laiemale kontekstile, kuid reaalsed tegevused võtavad tõenäoliselt aega;
- järelkuulamise kiire kasvu jätkumine, kasutajate üleminek lineaarselt raadiolt järelkuulamisele, uute tuluallikate kasutuselevõtt audiosisu tootjate poolt, näiteks tasulised lisatellimused ja reklaami kvaliteedi kasv;
- programmilise reklaami tugeva kasvu jätkumine, mida suunab kohalik ja rahvusvaheline nõudlus, sealhulgas vahetud programmilised kokkulepped.

Eesti ajalehtede tiraažid

Eesti Ajalehtede Liidu andmed

TRÜKIMEEDIA

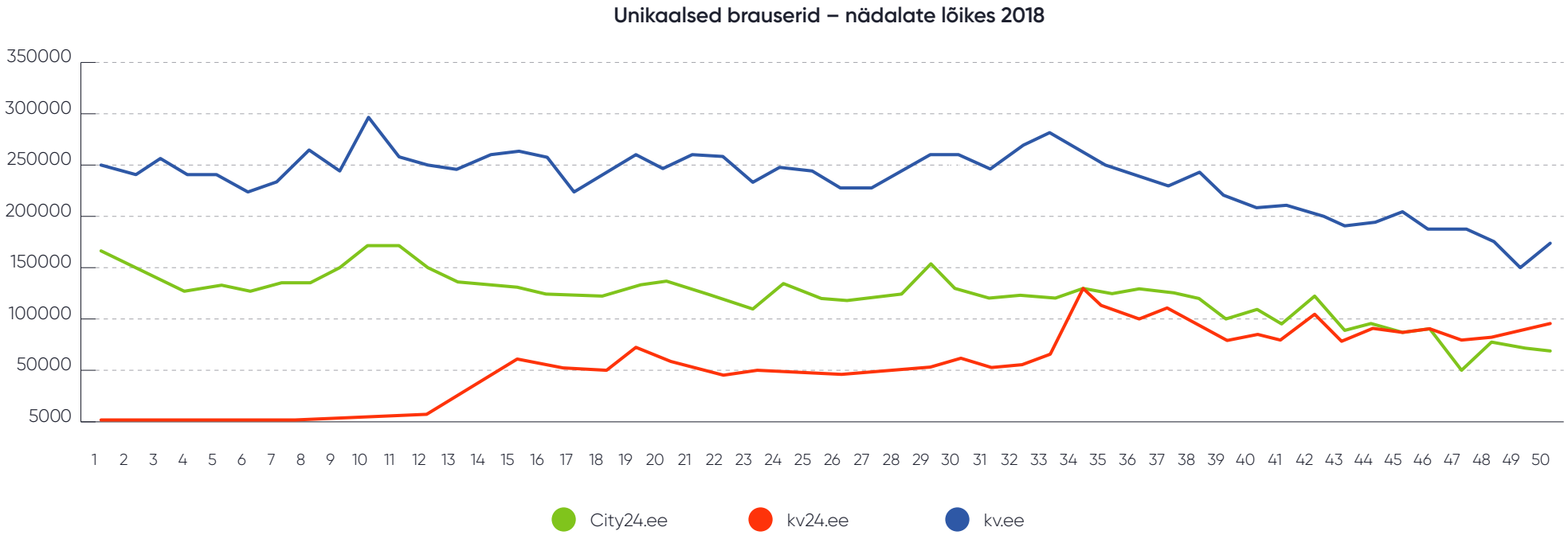
Eesti Ajalehtede Liidu andmete põhjal on Õhtuleht 2018. aastal tervikuna jätkuvalt suurima tiraažiga päevaleht Eestis. Jaanuaris ja detsembris oli suurima tiraažiga ajaleht Maaleht. Viimase 12 kuu jooksul on viie suurima ajalehe tiraažid langenud kokku umbes 10 600 eksemplari.

2018. aasta meediasegmendi müügitulu oli 46,7 miljonit eurot (2017: 42,6 miljonit eurot). Müügitulu suurenes 10% võrreldes eelmise aastaga. Müügitulu kasv on peamiselt seotud reklaamivõrgustiku ja sihtrühmapõhiste reklaamimüügilahenduste pakkuja Adnet enamusosaluse omandamisega eelmise aasta novembris, mis on koos Delfidega kasvatanud oluliselt kontserni online-tulusid ja osakaalu kogukäibes.

Digimeedia on tõusuteel ja vaatamata tõsisele konkurentsile ei ole me turuosa kaotanud ja tulud kasvavad. 2018. aasta lõpuks ulatusid kontserni digitaalsed tulud 38%ni kogutuludest. Kontserni digitaalsed tulud suurenesid 2018. aastal 23% võrreldes sama perioodiga möödunud aastal.

2018. aasta meediasegmendi EBITDA oli 3,3 miljonit eurot (2017: 4,2 miljonit eurot), vähenedes 21% võrreldes eelmise aastaga. Madalam kasumlikkus on seotud trükimeedia vähenemise ja kõrgemate trüki-, kojukande- ja tööjõukuludega, ümberkorraldusega seotud ühekordsete kuludega summas 0,5 miljonit eurot (AS Ajakirjade Kirjastus) ja raamatute mahakandmisega summas 0,1 miljonit eurot.

1. juunil 2018 toimus ühisettevõtte Ajakirjade Kirjastus ümberkorraldamine. Igakuiste ajakirjade väljaandmine viidi Ekspress Meedia alla ja iganädalaste ajakirjade väljaandmine viidi Õhtuleht Kirjastus (endise nimega SL Õhtuleht) alla. Alates samast päevast ühendati Ajakirjade Kirjastus ja SL Õhtuleht ning ettevõte kannab nüüd nime Õhtuleht Kirjastus.

KINNISVARAPORTAAL

Aprillis 2018. aastal avatud kinnisvaraportaal Kinnisvara24.ee on aastaga saavutanud nii kuulutuste kui ka külastajate arvult kinnisvaraportaalide seas teise positsiooni.

Kinnisvara24.ee on lühikese ajaga saanud paljude kinnisvaraotsijate ja kuulutajate eelistatud portaaliks kuna kinnisvaraotsing on seal lihtsam ja kasutajasõbralikum, kui teistes portaalides ning kuulutuse lisamine toimub vaid mõne lihtsa sammuga.

Lisaks mugavale kinnisvaraotsingule saab paljusid kinnisvarakuulutusi näha 48 tundi varem kui teistes portaalides, mis tähendab, et suur osa uutest kinnisvarakuulutustest avaldatakse Kinnisvara24.ee-s 48 tundi varem kui konkureerivates portaalides.

Kinnisvaraotsing mobiilis on samuti oluliselt lihtsamaks tehtud. Näiteks otsingufilter "Kodud minu ümber" leiab kasutajast kahe kilomeetri raadiuses asuvate kinnisvaraobjektide pakkumised. Lisaks palju muud kasulikku, näiteks maakleriotsing, uusarendused, kinnisvaraotsing kaardilt, kasulikud nõuanded kinnisvarablogis jpm.

Portaali külastatavuselt on Kinnisvara24.ee jõudnud lühikese ajaga teistele portaalidele järele - kui portaali avamise kuul oli unikaalseid külastajaid 24 591, siis septembris, kui käivitus täies mahus Kinnisvara24.ee turundus- ja müügitegevus, oli unikaalseid külastajaid 127 890.

Detsembrikuus möödus Kinnisvara24.ee unikaalsete külastajate arvult ka City24.ee portaalist.

Kinnisvara24.ee kuulutuste arv on alates portaali käivitamisest aprillis 2018 jõuliselt kasvanud, samal ajal kui teiste portaalide kuulutuste arvud on jätkuvas langustrendis. Avamiskuul oli Kinnisvara24.ee portaalis 15 260 kuulutust, aasta lõpuks oli 23 660 kuulutust. Detsembrikuu alguses möödus Kinnisvara24.ee kuulutuste arvult ka City24.ee portaalist, portaalis oli 646 kuulutust konkurendist rohkem.

Aasta lõpu seisuga oli portaalis oma kuulutused avaldanud kokku 315 kinnisvaraettevõtet ja 635 tavakasutajat, kinnisvarakuulutusi oli kokku 23 660. Portaaliga liitunud maaklerite arv oli 1780.

Kinnisvara24.ee eesmärk on olla Eesti parim kinnisvaraportaal, mida on mugav kasutada nii müüjal kui ostjal ja mis annab tarbijatele kõige rohkem ning mitmekülgseimat informatsiooni kinnisvara kohta.

TRÜKITEENUSTE SEGMENT

TURUÜLEVAADE 2018

Trükimeedia osakaal meedias aasta-aastalt kahaneb. Trend on suunaga alla ning erinevus on vaid languse kiiruses eri Euroopa piirkondade vahel. Kui raamatutrüki turg püsib suhteliselt stabiilsena, vähenevad küll trükinumbrid tellimuse kohta, kuid samas kasvab hoogsalt trükitavate nimetuste arv, mis omakorda põhjustab kulude kasvu.

Pikaajaline vähenev nõudlus tõi kaasa trükipaberi tootmisliinide sulgemise ning ümberehitamise kartongi tootmisliinideks. Antud tegevus kulmineerus 2017. aasta lõpuks ning 2018. aasta alguseks trükipaberi defitsiidiga. Samas nõudlus paberi järele ei vähenenud samas tempos ning tulemuseks olid 2018. aastal kvartaalsed hinnatõusud, newsprindi kriis ja hüperinflatsioon. Hinnatõus 2018. aastal katmata paberitele oli kuni 50%. Hinnatõusu toetas puidu hinnatõus tänu raskendatud puidu varumisele ning sealt edasi tselluloosi hinnatõus ning erakordselt suur nõudlus Euroopa ning Venemaa paberi järele Indias ja Hiinas. Hiina roll on oluline, sest karmistatud keskkonnanõuded sulgesid olulise osa Hiina väikestest ja keskmistest tselluloositehastest. Samal ajal püsib Hiinas ning Indias trükitud ajalehtede populaarsus kõrgemal kui Euroopas.

2018. aastal oli Euroopas trükikodadele jätkuvalt suur hinnasurve ning see situatsioon lähiaastatel ei muutu. Trükivõimsust on turul rohkem, kui on nõudlust ning see vähendab jätkuvalt trükikodade kasumlikkust. Skandinaavias ning Euroopas on lõpetanud tegutsemise või on konsolideeritud omal ajal tugevaid ning tuntud keskmisi ja suuri trükiettevõtteid, kuid olukorda allesjäänud trükikodade vaates see esialgu paremaks muutnud ei ole.

AS Printall oli 2018. aastal arvestatav ning tuntud trükiettevõtte Skandinaavias ja Balti riikides. Turu muutused puudutasid siiski ka Printalli ning lisaks muutusele käibes ja kasumis on muutunud ka tellimuste struktuur ja arv. Tellimuste arv oli kasvu- ning käive langustrendis.

AS Printalli 2018. aasta müügitulu oli 25,2 miljonit eurot (2017: 23,9 miljonit eurot). Müügitulud kasvasid 6% võrreldes eelmise aastaga ja seda mõjutas peamiselt kõrgem paberihind. Trükiteenuste müügitulu on langenud Eestis peamiselt seoses suurte kauplusekettide trükimeedia ja reklaamibrošüüride langusega. 2018. aasta EBITDA oli 2,4 miljonit eurot (2017: 3,7 miljonit eurot). EBITDA vähenes 36% võrreldes eelmise aastaga. Seda mõjutasid peamiselt kõrgemad sisendhinnad (paber, tööjõud, elekter ja maagaas jne.) ja samuti tihedam konkurents, mis avaldas negatiivset survet müügimarginaalidele.

Trükiteenuste segment on juba mitu aastat olnud surve all seoses tavapärase ajakirjanduse jätkuva digitaliseerumisega ja interneti osatähtsuse suurenemisega trükitoodete arvel. Jätkub tihe konkurents müügihindade osas. Trükitavate tiraažide müügimahud on vähenenud, mis omakorda suurendab trükikulusid. Lisaks on suureks väljakutseks sisendhindade (sh tööjõud, paber, elekter) kallinemine.

AS Printalli 2018. aasta müügitulu osakaal väljaspool Eestit on 61% (12 kuud 2017: 57%).

VÄLJAVAATED 2019

Peale aasta esimese kvartali paberi hinnatõusu näitab 2019 stabiliseerimise märke. Turul on näha esimesi märke konkurentsi taastumisest paberitootjate vahel ning ootused paberihinna stabiliseerumiseks.

Koos elukalliduse tõusuga on Eesti trükiettevõtete konkurentsivõime halvenenud seda just võrreldes nii Läti kui Leedu trükiettevõtetega. Kui varem oli oluliseks konkurentsieeliseks kvaliteet, siis täna on Läti ja Leedu ettevõtted saavutanud võrdväärse kvaliteeditaseme, mille baasil on konkurents Baltikumi ja Skandinaavia piirkonnas tihedam.

Selleks, et püsida konkurentsis on vaja pidevat tootmisseadmete kaasajastamist ja investeerimist tehnoloogiasse, et pakkuda tippkvaliteeti ning täita üha enam ja mahukamaid tellimusi, mida nõuavad välisturud. Kasvupotentsiaal asub väljaspool Baltikumi. Selleks, et püsida konkurentsis globaalsel turul, on väljakutseks tootmise tööprotsesside efektiivsemaks muutmine ning uute klientide leidmine välisturgudel. Ettevõtted ei võistle enam madalaima hinna turul, tulevik seisneb eelkõige ressursitõhusamas tootmises, automatiseerimises, tootearenduses ja pidevas kvaliteedi parandamises.

FINANTSNÄITAJAD JA SUHTARVUD

Kasumlikkuse näitajad - ühisettevõtted kapitaliosaluse meetodil (tuhandetes EUR)	2018	2017	Muutus %	2016	2015	2014
Müügitulu	60 489	54 070	12%	53 324	52 773	52 793
EBITDA	**4 263**	**6 261**	**-32%**	**7 280**	**6 680**	**7 894**
EBITDA marginaal (%)	***7,0%***	***11,6%***		***13,7%***	***12,7%***	***15,0%***
Ärikasum*	1 211	3 475	-65%	4 328	3 920	4 973
Ärirentaablus**(%)*	2,0%	6,4%		8,1%	7,4%	9,4%
Intressikulud	(443)	(400)	-11%	(471)	(550)	(689)
Ühisettevõtete kasum /(kahjum) kapitaliosaluse meetodil	(273)	(2)	-16767%	772	785	557
Perioodi puhaskasum /(-kahjum)*	**25**	**2 952**	**-99%**	**4 406**	**3 907**	**4 621**
Puhasrentaablus* (%)	***0,0%***	***5,5%***		***8,3%***	***7,4%***	***8,8%***
Perioodi puhaskasum /(-kahjum) raamatupidamise aruandes (sh allahindlused ja kasum osaluse muutusest)	25	3 146	-99%	4 406	2 707	5 110
Puhasrentaablus (%)	0,0%	5,8%		8,3%	5,1%	9,7%
Varade tootlus (%)	0,0%	4,2%		6,1%	3,7%	6,8%
Omakapitali tootlus (%)	0,0%	6,1%		8,9%	5,6%	11,4%
Puhaskasum aktsia kohta (EPS)	**0,00**	**0,11**		**0,15**	**0,09**	**0,17**

* Tulemus kajastab tavapärase äritegevuse tulemust ega sisalda firmaväärtuste allahindluseid, kasumeid osaluste muutustest ühisettevõtetes jms.

Finantsnäitajad ja kasumlikkuse suhtarvud proportsionaalselt konsolideerituna on esitatud aruande leheküljel 24.

Bilanss (tuhandetes EUR)	ühisettevõtted 50% konsolideeritud					
	31.12.2018	31.12.2017	Muutus %	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Perioodi lõpu seisuga						
Käibevara	15 631	16 725	-7%	16 250	15 553	15 189
Põhivara	63 286	62 597	1%	61 507	61 588	65 665
Varad kokku	**78 917**	**79 322**	**-1%**	**77 757**	**77 141**	**80 854**
sh raha ja pangakontod	*2 228*	*2 818*	*-21%*	*4 572*	*4 666*	*6 788*
sh firmaväärtus	*39 799*	*39 920*	*0%*	*38 904*	*38 232*	*39 432*
Lühiajalised kohustused	14 207	11 081	28%	12 223	12 539	14 110
Pikaajalised kohustused	14 276	15 747	-9%	14 462	15 928	19 569
Kohustused kokku	**28 483**	**26 828**	**6%**	**26 684**	**28 467**	**33 679**
sh võlakohustused	*15 554*	*15 791*	*-2%*	*16 603*	*18 787*	*24 592*
Omakapital	**50 434**	**52 494**	**-4%**	**51 073**	**48 674**	**47 175**

Bilanss (tuhandetes EUR)	ühisettevõtted kapitaliosaluse meetodil					
	31.12.2018	31.12.2017	Muutus %	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Perioodi lõpu seisuga						
Käibevara	13 831	13 827	0%	13 094	12 386	12 303
Põhivara	62 907	62 130	1%	61 074	60 794	64 292
Varad kokku	**76 738**	**75 957**	**1%**	**74 168**	**73 180**	**76 595**
sh raha ja pangakontod	*1 268*	*1 073*	*18%*	*2 856*	*2 927*	*5 275*
sh firmaväärtus	*37 969*	*37 969*	*0%*	*36 953*	*36 953*	*38 153*
Lühiajalised kohustused	12 186	8 372	46%	9 591	9 033	11 481
Pikaajalised kohustused	14 118	15 091	-6%	13 504	15 473	17 939
Kohustused kokku	**26 304**	**23 463**	**12%**	**23 095**	**24 506**	**29 420**
sh võlakohustused	*15 474*	*15 257*	*1%*	*15 784*	*17 687*	*23 152*
Omakapital	**50 434**	**52 494**	**-4%**	**51 073**	**48 674**	**47 175**

Finantssuhtarvud(%)	ühisettevõtted 50% konsolideeritud				
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Omakapitali osakaal (%)	64%	66%	66%	63%	58%
Võla ja omakapitali suhe (%)	31%	30%	33%	39%	52%
Võla ja kapitali suhe (%)	21%	20%	19%	22%	27%
Koguvõla ja EBITDA suhe (total debt/EBITDA ratio)	3,70	2,35	1,96	2,39	2,61
Likviidsuskordaja	1,10	1,51	1,33	1,24	1,08

Finantssuhtarvud (%)	ühisettevõtted kapitaliosaluse meetodil				
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Omakapitali osakaal (%)	66%	69%	69%	67%	62%
Võla ja omakapitali suhe (%)	31%	29%	31%	36%	49%
Võla ja kapitali suhe (%)	22%	21%	20%	23%	27%
Koguvõla ja EBITDA suhe (total debt/EBITDA ratio)	3,63	2,44	2,17	2,65	2,93
Likviidsuskordaja	1,13	1,65	1,37	1,37	1,07

Finantssuhtarvude leidmisel kasutatud valemid	
EBITDA	Kasum enne intresse, makse, materiaalse ja immateriaalse põhivara kulumit. EBITDA ei hõlma vara väärtuse langust, mida kajastatakse perioodi jooksul või restruktureerimise tulemust.
EBITDA marginaal (%)	EBITDA/müügitulu x 100
Ärirentaablus* (%)	Ärikasum*/müügitulu x100
Puhasrentaablus (%)	Puhaskasum raamatupidamise aruandes/müügitulu x100
Puhasrentaablus* (%)	Puhaskasum*/müügitulu x100
Puhaskasum aktsia kohta	Puhaskasum/keskmine aktsiate arv
Omakapitali osakaal (%)	Omakapital/ (kohustused + omakapital) x100
Dividendi väljamakse kordaja (%)	Kokku väljamakstud dividendisumma / Puhaskasum
Võla ja omakapitali suhe (%)	Intressikandvad võlakohustused /omakapital x 100
Võla ja kapitali suhe (%)	Intressikandvad võlakohustused – raha ja pangakontod (netovõlg) /(netovõlg+omakapital) x 100
Koguvõla ja EBITDA suhe (total debt/EBITDA ratio)	Intressikandvad võlakohustused/EBITDA
Likviidsuskordaja	Käibevara/lühiajalised kohustused
Varade tootlus (%)	Puhaskasum/keskmine varade jääk x 100
Omakapitali tootlus (%)	Puhaskasum/keskmine omakapital x 100

* Tulemus kajastab tavapärase äritegevuse tulemust ega sisalda firmaväärtuste allahindluseid, kasumeid osaluste muutustest ühisettevõtetes jms.

KLIENDIKOGEMUS JA RAHULOLU

Ekspress Grupi meediasegmendi klientideks on reklaamiostjad ja sisu lõpptarbijad (sh nii era- kui ka äritellijad) – kokku pea pooled kontserni koduturgudel elavad inimesed. Meediakontsernina sõltub Ekspress Grupi käekäik suuresti just online-kanalite sisu tarbijate, paberväljaannete tellijate ja üksikmüügist ostjate rahulolust, sest see mõjutab ka reklaamiklientide rahulolu kontserniga.

Seetõttu keskendub see peatükk kliendikogemusest rääkides eelkõige meediakanalite sisu tarbijatele.

Meediatarbimise ootused ja harjumused ühiskonnas on jätkuvalt kiires muutuses. Ekspress Grupp panustab sellesse, et olla klientidele mugaval viisil kättesaadav neis kanalites, kus seda soovitakse ja vajatakse. Digitaalsete kanalite tähtsus kasvab oluliselt ja tarbijatel on hakanud tekkima harjumus selle eest maksta. See loob meediaettevõtetele võimaluse digitaalsete lahenduste arendamiseks. Ka Ekspress Grupi jaoks on oma tehniliste platvormide ning digitoodete ja –teenuste uuendamine üks peamisi prioriteete.

„Tehniliste platvormide ning digitoodete ja -teenuste uuendamine on üks peamine prioriteet."

Sammhaaval liigutakse kontserniüleselt selles suunas, et teha tulevikus rohkem tootearenduse ja sisuloome otsuseid reaalsete andmete põhjal. Muuhulgas eeldab see tarbijate käest süsteemselt sisu ning tehniliste lahenduste kohta tagasiside ja ootuste küsimist.

Meediakontsernina on eesmärk selge: pakkuda lõpptarbijatele üha relevantsemat ja kvaliteetsemat sisu järjest enam digitaalsel kujul (mobiil, veeb, video, audio).

Ka reklaamiklientidele võimaldavad uued kanalid, arenev tehnoloogia ning mitmekesisemad sisu edastamise vormid pakkuda rohkem kasulikke lahendusi. See on eriti tähtis ajal, mil üha suurem osa turul olevast reklaamitulust läheb globaalsete kanalite nagu Google ja Facebook kätte.

Teenuse ja teeninduse arendus

Teadlik kliendikogemuse kujundamine ja rahulolu tõstmine on meediaäris oluline eelkõige kahel põhjusel:

- Uute infotarbimise kanalite mitmekesisemaks muutumisega väheneb ühtse klienditeekonna roll. Iga kokkupuude kontserni ja kliendi vahel võib olla erinev. Kasvab vajadus muutuvas keskkonnas uute lahendusteni jõuda.
- Kuna erinevad meediaväljaanded kajastavad suures plaanis samu teemasid, siis peitub võimalus konkurentidest eristuda eelkõige kliendisuhtluses ja kliendi jaoks mugavate lahenduste loomises.

Nii otsivadki Ekspress Grupi meediaettevõtted pidevalt võimalusi klientide sujuvamaks teenindamiseks läbi klienditeekonna, teenindusekanalite ja -protsesside arenduse.

Meediaäri eripära on see, et toode, st ajakirjanduslik sisu, sünnib iga päev uuesti ja on pidevas muutuses. Lehe, ajakirja, tellimuse või ligipääsu ostja ei tea enne sisusse süvenemist kunagi päris lõpuni, mille eest ta maksnud on. Tervikkogemus sõltub lisaks sisule ka seda toetava portaali kasutatavuse, trüki, kojukande ja klienditeeninduse kvaliteedist.

„Terviklik kliendikogemus sõltub sisu, portaalide, trüki, kättesaadavuse ja klienditeeninduse kvaliteedist."

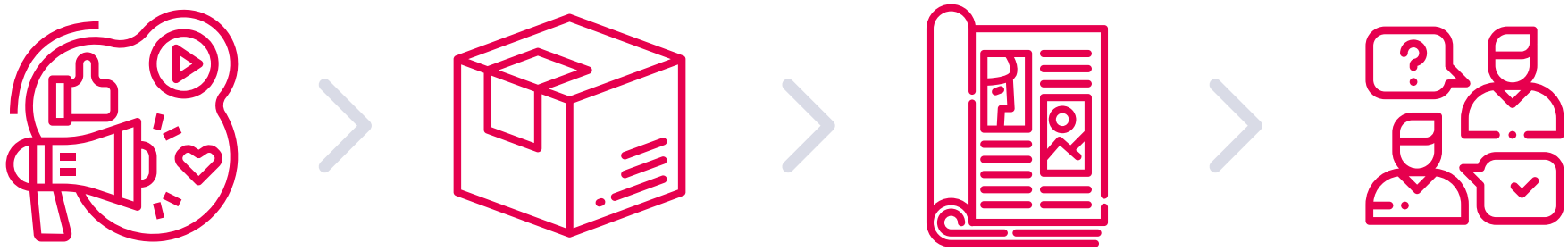
Klientide jaoks on kontserni Eesti ajalehtede online-keskkondades ja Delfi portaalis toimetamiseks ning tellimuste haldamiseks mõeldud keskne iseteeninduse platvorm EkspressKonto, millel on täna 217 000 kasutajat. Samas suheldakse jätkuvalt klientidega personaalselt – tellimuste vormistamiseks ja erinevate küsimuste lahendamiseks. Näiteks Ekspress Meedia kliendid pöördusid 2018. aastal klienditeeninduse poole 59 000 korral (2017: 75 000).

217 000
EkspressKonto.
kasutajat

Kliendirahulolu mõõtmine ja tulemused

Ekspress Grupi ettevõtted haldavad kogu tervikliku kliendikogemuse loomise ahelat alates sisuloomest kuni trüki-kvaliteedi, kättesaadavuse ja klienditeeninduseni välja. Iga klientidega otsekontaktis olev kontserni ettevõte kogub neilt tagasisidet iseseisvalt.

Sisu

Delfi Eesti ja Leedu portaalides alustati 2018. aastal soovitusindeksi (NPS ehk *Net Promoter Score*) põhist rahulolu mõõtmist teemade valiku ja artiklite kvaliteedi osas.

Levi

Express Posti eesmärk on toimetada väljaanded klientidele õigeaegselt (hommikul kl 7.30) ja eesmärk on hoida hilinemiste või pretensioonide määr alla 1% kogu Ekspress Grupi väljaannete kojukande tiraažist. 2018. aastal saavutati tulemuseks 0,73% (2017: 1,05%; 2016: 1,83%). Kõikide kandes olevate väljaannete puhul langes vigade osakaal 2018. aastal 0,37%-ni (olles kahel eelmisel aastal 0,60% ringis, sh hilinemised ja rikutud väljaanded).

Trükk

Printall, kes trükib enamuse Kontserni ettevõtete väljaannetest, on oluline lüli paberväljaannete lugejate rahulolu kujundamisel. Parema kvaliteediga teenuse osutamiseks otsitakse kliendikaebuste edasise vältimise võimalusi.

Teenindus

Kontserni suurima väljaannete arvuga Ekspress Meedia puutub klientidega kokku protsessi erinevates etappides ning kogub tagasisidet nii väljaannete sisu kui tellimise, teenindusprotsessi, digikeskkonna tehnilise poole kui paberlehe kojukande kohta. 2018. aastal hindas 94% tellijatest nende teeninduse taseme heaks või väga heaks. Klientide meelest oli enim probleeme seotud paberväljaannete kojukandega.

Andmekaitse

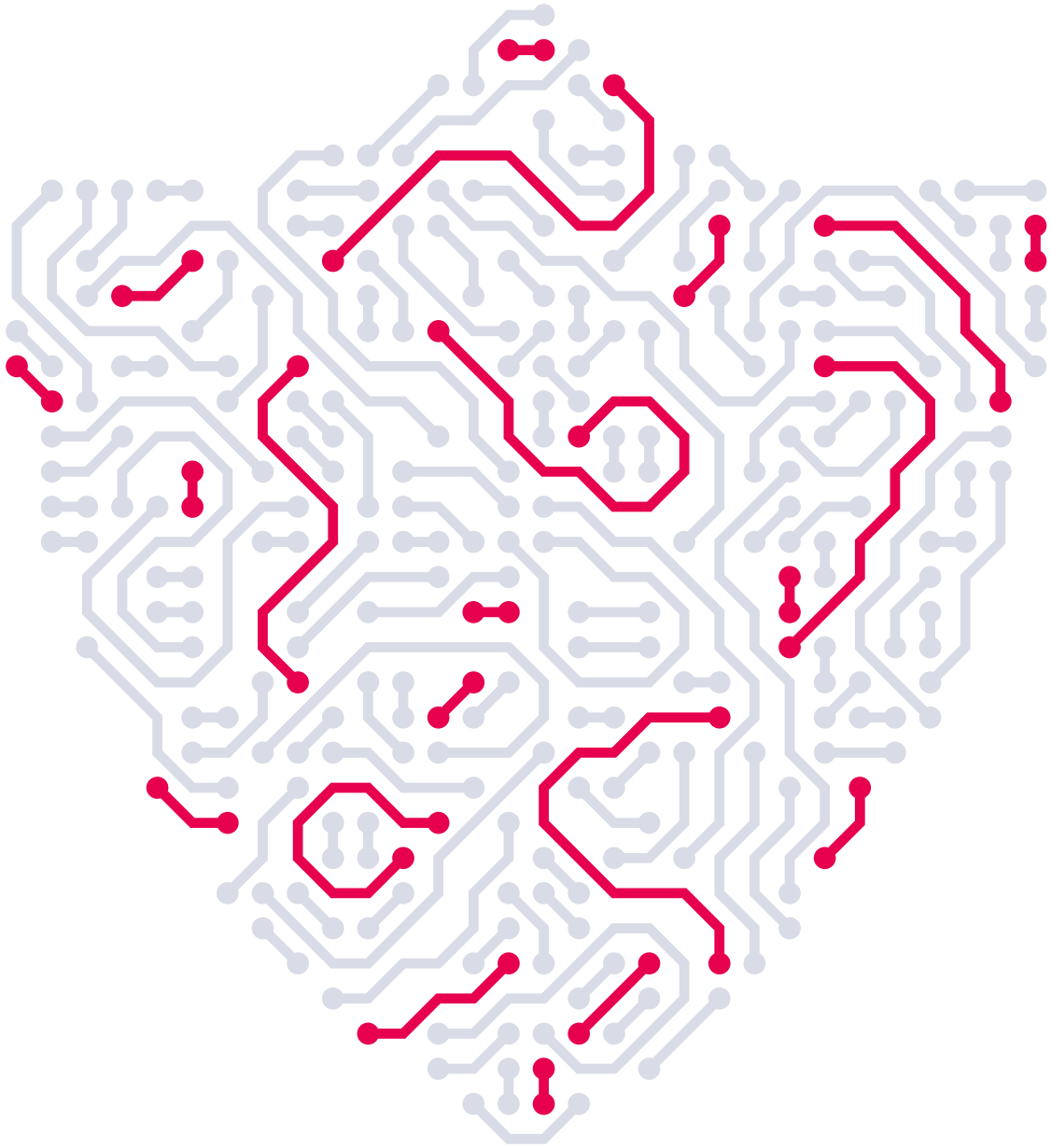
Suurt kliendiandmete baasi haldava ning üha komplekssemaks muutuva online-meedia kontsernina teadvustab Ekspress Grupp andmekaitsega seotud riske. Kliendiandmete turvalise kogumise, hoidmise ja töötlemise ning väliste pahatahtlike rünnakute vastu kaitsmise protsessid on kirja pandud ja rakendatud.

2018. aastal jõustunud isikuandmete kaitse üldmäärus tõi kaasa senisega võrreldes täiendavaid nõudeid. Soovides rangemate reeglite valguses korrektselt käituda, tellis kontsern kõiki ettevõtteid hõlmanud vastavusauditi. Analüüs aitas määruse olulisematest punktidest selgemini aru saada, tuvastas kitsaskohad ja andis suunised ühtsete reeglite kehtestamiseks.

„Andmekaitse küsimustes tuleb veenduda oma käitumise korrektsuses, et mitte minna nn hallile alale."

Ekspress Gruppi kõige enam puudutav teema uues määruses on seotud piirangutega olemasolevate klientidega suhtlemisel. Ka minevikus kogutud andmebaaside kasutamine on uue määruse tingimustes raskendatud. Kontsern tahab olla oma käitumise korrektsuses veendunud, et mitte minna nn hallile alale. Kuigi kliente ei soovita niisama tülitada ja ühendust võetakse vaid kliendi huvidega seotud teemadel, on ka siis Ekspress Grupi jaoks oluline teha seda kooskõlas kehtiva regulatsiooniga.

2018. aastal ei esinenud Ekspress Grupi ettevõtetes ühtegi andmekaitset puudutavat intsidenti, mis oleks toonud kaasa kaebusi, ettekirjutusi või karistusi.

TÖÖTAJAD

Ekspress Grupp täidab oma missiooni ja eesmärke eelkõige läbi oma pea 1 700 töötaja (sh ühisettevõtetesse kuuluvad töötajad). Kontsern peab oluliseks motiveerivat töökeskkonda ja töötajatesse investeerimist. Keskendutakse nii praeguste töötajate hoidmisele ja arendamisele kui ka uue järelkasvu koolitamisele ning toetamisele, et professionaalseid ja motiveeritud töötajaid jaguks täna ja tulevikus.

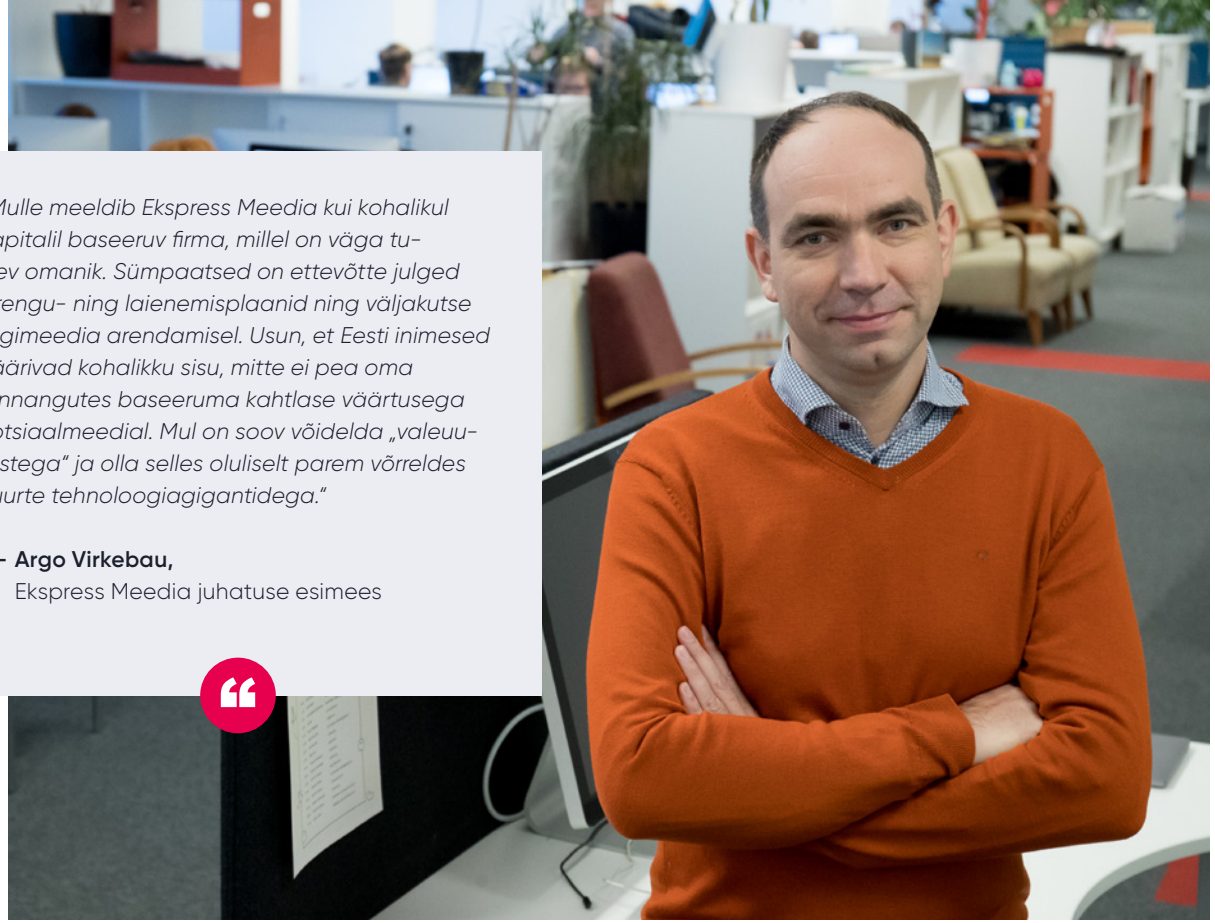
Ülevaade

2018. aastat iseloomustas jätkuvalt tihe konkurents tööturul, seda eelkõige heade müügiinimeste ja toimetajate osas. Online-meedia areng on loonud vajaduse uutmoodi oskustega inimeste järele.

Kontserni personalivaldkonna fookust mõjutasid ka ümberkorraldused struktuuris ja muutustega kohanemine (sh Ajakirjade Kirjastuse ümberstruktureerimine) ning protsesside efektiivistamise ja uute üksuste käivitamise projektid.

2018. aastal toimusid kontsernis olulised muudatused juhtide tasandil. Ekspress Grupi emaettevõtte uute juhatuse liikmetena alustasid finantsjuht Signe Kukin ning juba 2017. aasta lõpus liitunud arendusjuht Kaspar Hanni. Ekspress Meedia uue juhatuse esimehena astus ametisse Argo Virkebau.

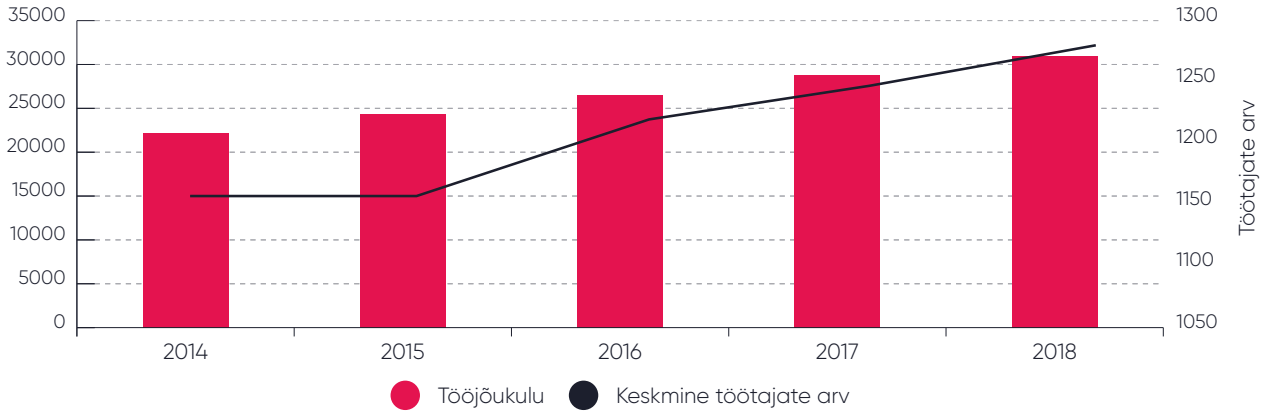
„Personalitöö fookus oli uue struktuuri ja üksuste käivitamisel ning protsesside efektiivistamisel."

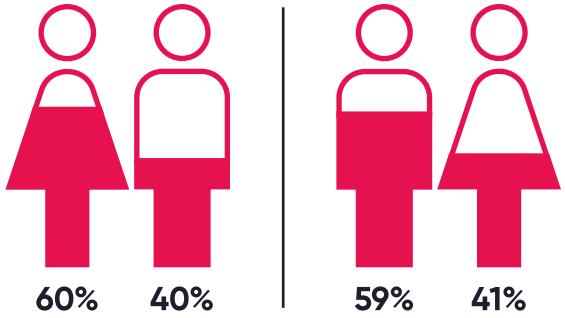
„Mulle meeldib Ekspress Meedia kui kohalikul kapitalil baseeruv firma, millel on väga tugev omanik. Sümpaatsed on ettevõtte julged arengu- ning laienemisplaanid ning väljakutse digimeedia arendamisel. Usun, et Eesti inimesed väärivad kohalikku sisu, mitte ei pea oma hinnangutes baseeruma kahtlase väärtusega sotsiaalmeedial. Mul on soov võidelda „valeuudistega" ja olla selles oluliselt parem võrreldes suurte tehnoloogiagigantidega."

— **Argo Virkebau,**
Ekspress Meedia juhatuse esimees

Tööjõukulu ja töötajate arv (ühisettevõtted 50% konsolideeritud)

2018. aastal töötas kontserni ettevõtetes kokku keskmiselt 1 698 (2017: 1 670) töötajat, tasakaal on toimetustes ja teistes üksustes sarnane – umbes 60% naisi ja 40% mehi. Ettevõtete juhtide seas on seis vastupidine, mehi on 59% ja naisi 41%.
Aktuaalseid töövaidlusi oli 2018. aastal kontsernis kokku neli (2017: 4), need kõik olid seotud Ekspress Meediaga.

Ekspress Grupi töötajate voolavus 2018. aastal oli ettevõtetes keskmiselt 24% (2017: 29%). Valdkonna eripärast tulenevalt oli suurim voolavus Express Postis. Ülejäänud meediasegmendi ettevõtete voolavus koos emaettevõttega oli keskmiselt 20%.
Ekspress Meedia ning Läti ja Leedu Delfi teevad aktiivset koostööd ülikoolidega ja tutvustatakse Ekspress Gruppi tööandjana (vt täpsemalt aruande peatükki „Ühiskonna ja sektori arendamine"). 2018. aastal pakkus Ekspress Grupp 47 (2017: 73) praktikandile võimalust saada töökogemust nii ajakirjanduse, turunduse kui ka keeletoimetuse vallas. Enim praktikante oli tööl Ekspress Meedias – 27 (2017: 29) ja Õhtuleht Kirjastuses – üheksa.

Töötajate arendamine

2018. aastal kontserni tööd mõjutanud arengud väliskeskkonnas ja sisemiselt toimunud muudatused tõid kaasa vajaduse teatud kindlate kompetentside tugevdamiseks. Töötajate arendamiseks korraldatakse nii sise- kui ka väliskoolitusi, osaletakse konverentsidel, rahvusvahelistes ajakirjanike koolitusprogrammides ja õppereisidel välisriikide meediakontsernide juurde. On külastatud Skandinaavia, Suurbritannia ja muu Euroopa suurimaid meediafirmasid.

„Töötajad osalevad koolitustel, konverentsidel, rahvusvahelistes programmides ja õppereisidel."

Üha populaarsem on Ekspress Grupi töötajate arenguvõimaluste suurendamiseks mõeldud Hans H. Luige nimeline koolitusstipendium. See on mõeldud tööga seotud spetsiifiliste oskuste omandamiseks. 2018. aastal anti stipendium 29 inimesele, kellest 12 olid Ekspress Meedia, seitse Õhtuleht Kirjastuse, viis Leedu Delfi, neli Läti Delfi ja üks Ekspress Digitali töötaja. Stipendiumi kasutati näiteks loovkirjutamise, digitaalse turunduse ja valdkonna edulugusid tutvustavatel konverentsidel-koolitustel osalemiseks Euroopas ja USA's.

„Koolitus oli hästi läbimõeldud. Sain palju mõtteainet ja ideid andmeajakirjanduse tarvis nagu näiteks suurandmete olulisus ja kuidas nendest välja filtreerida olulisim lugude jaoks." Margus Järv (Õhtuleht Kirjastus), kes osales ühe stipendiaadina Tbilisi datafestil teemal „Ajakirjandus ja tõde", kus esinesid tuntud ettevõtted üle maailma, nagu näiteks Google, Amazon, Facebook, Transferwise, Bellingcat, Deutche Welle.

Kontserni töötajate arengu- ja koolitusvajadused selgitatakse välja arenguvestlustel, mille koordineerimine on iga ettevõtte enda vastutus.

Kontserni suurima töötajate arvuga ettevõtte, Ekspress Meedia, töötajate küsitluse kohaselt on üldine rahulolu arenguvõimalustega aastaga kasvanud. Eelkõige hinnatakse tööandja panust erinevate enesetäienduse võimaluste pakkumisel.

2018. aasta koolituste fookusteemad olid:

- infotehnoloogia, andmete visualiseerimine, sotsiaalmeedia;
- õigusvaldkond (nt andmekaitse, allikakaitse, tarbijakaitse, konkurentsiõigus);
- küberturvalisus ja füüsiline turvalisus (esmaabi ja tuleohutus);
- ajakirjanduseetika.

Ajakirjanduseetika ja meedia vastutuse teemalistel koolitustel osalenute keskmine osakaal kontserni meediaettevõtetes oli 60% töötajatest (2017: 90%). Ekspress Meedias ja Leedu Delfis oli osakaal umbes 90%. Arenguvõimalusi pakub ka organisatsioonisiseselt uute positsioonide leidmine. Oma töötajaid teavitatakse vabadest ametikohtadest enne avaliku konkursi väljakuulutamist.

Töötajate rahulolu ja motiveeriva keskkonna loomine

Tööturult parimate inimeste endale meelitamine algab paeguste töötajate rahulolust. See omakorda sõltub ühelt poolt töötasust, teisalt avatud ja kaasavast organisatsioonikultuurist, arenguvõimalustest ja mugavast töökeskkonnast, mida Ekspress Grupp oma töötajatele pakub.

2018. aastal toimunud Ajakirjade Kirjastuse osa tegevuse ja meeskonna liitmine Õhtuleht Kirjastusega ning ülejäänud inimeste ühinemine Ekspress Meediaga tõi kaasa muutusi kõigis neis meeskondades. Erinevate organisatsioonikultuuride liitmine ning uute üksuste ja ametikohtade loomine mängis kindlasti rolli inimeste rahulolu ja motivatsiooni kujundamisel. Ekspress Meedia töökultuuri mõjutas selgelt ka uue juhatuse esimehe liitumisega kaasnenud teistmoodi juhtimispõhimõtted ning mitmed sisemised arendused (sh äriarenduse üksuse ja audiovisuaalse osakonna uuel kujul loomine).

„Iga päevaga tajuvad uued töötajad üha rohkem kui palju iga nende muudatus siin regioonis muudab. Miks? Sest Eestis on vähe selliseid ettevõtteid, kus saad kõigile näidata visuaalselt käegakatsutavat tulemust. Paljudes IT-ettevõtetes pole see sageli võimalik. See on Ekspress Grupi IT-divisioni eelis teiste IT-firmade ees."

— Artur Rahkema,
IT-divisioni juht

Vaatamata suurtele muudatustele jäi Ekspress Meedia ja Õhtuleht Kirjastuse töötajate rahulolu 2018. aastal üldplaanis samale tasemele või kohati isegi kasvas:

- Ekspress Meedia rahulolu uuringus osales 79% töötajatest (2017: 72%). Neist 78% (2017: 76%) soovitaksid ettevõtet tööandjana teistelegi. Üldine pühendumusindeks oli 79 (2017: 82) ja rahuloluindeks 78 (2017: 76), mõlemad võimalikust 100 punktist. Võrreldes 2017. aastaga kasvas rahulolu üldjuhtimise ja arenguvõimalustega. Teistest valdkondadest kõrgeima hinnangu said rahulolu otseste juhtide ja töö eesmärgipärasusega. Valukohana toodi eelkõige välja sisekommunikatsioon ja tööruumide olukord (uue juhi tulekuga toimunud arengud sisemise infoliikumise osas ning 2018. aastal teostatud põhjalik remont väljenduvad loodetavasti järgmise aasta tulemustes).

- Õhtuleht Kirjastuse töötajatest osales küsitluses 55% (2017: 54%). Rahulolu määr kasvas veidi, jõudes 4,0 punktini (2017: 3,9), soovitusmäär jäi samaks, olles 3,8 punkti (2017: 3,8), mõlemad viiepunktiskaalal. Sarnaselt eelneva aastaga hinnati kõrgemalt üldist rahulolu oma tööga ning madalamalt lähimate kolleegide motivatsiooni, kuid seegi näitas aastaga positiivset trendi. Õhtuleht Kirjastuses enne Ajakirjade Kirjastusega ühinemist töötanud inimesed on pea kõigis hinnatud aspektides positiivsemalt meelestatud kui liitumisega Ajakirjade Kirjastusest üle tulnud inimesed.

- Leedu Delfi töötajatest 80% osales rahulolu uuringus ning nende üldine rahulolunäitaja oli 75%.

Teised Ekspress Grupi ettevõtted 2018. aastal töötajate rahulolu uuringuid ei teinud.

Kontsern jälgib palkade taset ja võrdset kohtlemist palgaturu uuringute abil. Töö- ja tulemustasu ning soodustuste süsteem on iga ettevõtte enda kujundada. Hüvedena pakutakse soodustusi ja toetusi tervise edendamiseks ning perekondlikeks sündmusteks, võimaldatakse paindlikku tööaega. Toimuvad suvepäevad ja muud ühisüritused, sageli koos peredega.

2018. aasta areng motivatsioonipakettides on paljuski seotud tervisega. Näiteks liitus Ekspress Meedia SportID`ga, mis võimaldab töötajatel valida endale sobivaim spordiala ja sellega tööandja toel soodsamalt tegeleda. Lisaks pakub ettevõte uuendusena kõigile vähemalt üheaastase staažiga töötajatele viiepäevast täiendavat talvepuhkust. Leedu Delfi tegi alates 2018. aastast kõigile töötajatele tervisekindlustuse, lisaks alustati koostööd spordiklubiga Impulse, kus töötajad igapäevaselt tasuta sportimas käia saavad.

2017. aastal käivitati Ekspress Grupi aktsiaoptsiooni programm, mis on suunatud kontserni võtmetöötajatele. Programmi eesmärk on tunnustada ja väärtustada ettevõtte võtmepositsioonidel töötavaid inimesi osalusega ettevõttes koos võimalusega aktsiad kolme aasta möödudes realiseerida. Programmiga liidetakse jooksvalt ka uusi inimesi.

Töötervishoid ja -ohutus

Ohutu ja tervist toetava töökeskkonna tagamine on kontserni ettevõtetes pidev tegevus, milles juhindutakse regulatsioonidest. Tähelepanu pööratakse kontoritehnika ja tööruumide ergonoomikale. 2018. aastal korraldati kõigile töötajatele ohutuskoolitusi, sh terrorismi ja äkkrünnakute teemal. Töötajate turvalisuse tagamiseks on vaba ligipääs toimetustesse takistatud.

Töö iseloomust tulenevalt pööratakse tööohutusele suuremat tähelepanu Printallis, kus peamised riskitegurid on müra, trükimasinate liikuvad osad ja tootmishoones sõitvad tõstukid.

Kontserni ettevõtete peale kokku oli haiguspäevade osakaal, mil inimesed ei saanud oma tööülesandeid puudumise tõttu täita, umbes 2,50% kõigi töötajate planeeritud summeeritud tööajast. Tööõnnetuste arv 2018. aastal langes. Kokku registreeriti seitse tööõnnetust (2017: 11), millest kuus juhtus Express Posti ja üks Printalli töötajaga. Surmaga lõppenud tööõnnetusi 2018. aastal ei olnud (2017: 0). Samuti ei esinenud ajakirjanike vastu suunatud rünnakuid ega ahistamist (2017: 2).

Mitmekesisus ja inimõigused

Ekspress Grupp pöörab tähelepanu oma töötajate võrdsele ja ausale kohtlemisele. Kontserni ettevõtetes töötavad erineva emakeele ja kultuuriga inimesed. Peamiselt on inimõiguste ja mitmekesisuse teema käsitletud värbamise kontekstis, kus jälgitakse rangelt võrdse kohtlemise printsiipe. Kontsernis ei ole lubatud diskrimineerimine soo, rassi, emakeele, poliitiliste veendumuste ega vanuse alusel.

„Kontsern väärtustab töötajate võrdset ja ausat kohtlemist ega tolereeri diskrimineerimist.“

Diskrimineerimise tajumise osas sisulise tagasiside saamiseks viis Ekspress Meedia 2018. aasta rahulolu uuringusse sisse sellekohase küsimuse. 223 vastnust 96% ei olnud diskrimineerimist tundnud. 2018. aastal ei registreeritud kontserni ettevõtetes ühtegi ametlikku diskrimineerimise juhtumit.

ÜHISKONNA JA SEKTORI ARENDAMINE

Baltimaade juhtiva meediakontsernina teadvustab Ekspress Grupp, et mõjutab oma tegevuse ja otsustega majanduse ja ühiskonna arengut, inimeste elukvaliteeti ja nende arvamuse kujunemist. Seetõttu keskenduvad Ekspress Grupi ettevõtted ühiskonda panustamisele kolmel tasandil:

1. professionaalset ja usaldusväärset ajakirjanduslikku sisu luues;
2. avalike sõnavõttude, erialaliitude ja haridusasutuste kaudu meediasektori arengusse panustades;
3. ühiskonna pikaajalisele arengule oluliste kogukonnaprojektide ja toetustegevuste abil kaasa aidates.

Professionaalne ja usaldusväärne ajakirjandus

Meedia rollist ja vastutusest on kirjutatud täpsemalt aruande peatükis „Ekspress Grupi vastutus ühiskonnas"

Panus meediasektori arengusse – järelkasv ja erialaliidud

Ekspress Grupp on võtnud meedia- ja trükiteenuste valdkonna eestkõnelejana olulise rolli – panustada sektorite arengusse ja jätkusuutlikkuse kasvu.

Koostööd tehakse haridusasutustega, et suurendada noorte teadlikkust ajakirjandusega seotud karjääri-valikutest ja võimalustest. Kontserni Eesti ettevõtted on tõhustamas koostööd Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooliga. Leedu Delfil on aktiivsed suhted Vilniuse Ülikooliga. Läti Delfi peamised koostööpartnerid on Läti Ülikool, Stockholmi Kõrgem Majanduskool, Riia Stradini Ülikool ja Vidzeme Ülikool. 2018. aastal alustas Läti Delfi ajakirjandustudengitele suunatud stipendiumiprogrammiga, mille raames anti välja kaks 5000 euro suurust stipendiumi Läti Ülikooli tudengitele.

Ettevõtete toimetajad, peatoimetajad ja teised töötajad annavad ülikoolides meedia- ja kommunikatsioonitee-malisi loenguid, toimetustes võõrustatakse ekskursioone, osaletakse tudengiüritustel ja messidel. Kontserni ettevõtetes töötavad igal aastal kümned praktikandid.

Kontserni ettevõtted panustavad ka laiemalt meedia-sektori tulevikutrendide kujundamisesse. Näiteks osales Ekspress Meedia 2018. aastal Kutsekoja OSKA tööjõuva-jaduse uuringu projektis, mille eesmärk oli saada teada, milliste kompetentsidega inimesi meediaettevõtted tegelikult vajavad.

Leedu Delfi käivitas koostöös Business Management Institute`iga unikaalse õppeprogrammi "Innovatsioon ja digitaalne areng" ettevõtete keskastme- ja tippjuhtide-le. Külalislektorid tulid USAst, Inglismaalt ja Saksamaalt.

Ekspress Grupi ettevõtted või nende töötajad osalevad järg-miste kohalike ja rahvusvaheliste organisatsioonide töös:

- Eesti Ajalehtede Liit
  (ja selle organisatsiooni kaudu ka News Media Europe liikmelisus) (Eesti Päevaleht, Õhtuleht, Eesti Ekspress, Maaleht, Linnaleht)
- Eesti Ajakirjade Liit
  (Ajakirjade Kirjastus, Ekspress Meedia)
- Internet Media Association (Leedu Delfi)
- Läti Ajakirjanike Liit (Latvijas Žurnal asociācija) (Läti Delfi)
- The International News Media Association - INMA
- Eesti Pressifotograafide Liit
- Eesti Trüki- ja Pakenditööstuse Liit (Printall)
- The Nordic Offset Printing Association - NOPA
  (Printall)
- Eesti Personalijuhtimise Ühing PARE
  (Ekspress Meedia, Express Post)
- UN Global Compact (Leedu Delfi)
- Eesti Projektijuhtimise Liit – EPMA (Ekspress Digital)
- Finance Estonia (Ekspress Digital)
- Eesti Kirjastuste Liit (Hea Lugu)
- Eesti Kaubandus- ja Tööstuskodu (Printall)
- Eesti Äriinglite Assotsiatsioon - EstBAN (emaettevõte)

Oluliste ühiskondlike teemade tõstatamine kogukonnaprojektides

2018. aasta oli tähelepanuväärne kolme Balti riigi 100. aastapäeva tähistamise tõttu. Kuna kontserni ettevõtted omavad Eestis, Lätis ja Leedus olulist positsiooni, siis võeti ka suurem roll oluliste ühiskondlike teemade tõstatamisel ja kajastamisel.

Ekspress Grupi ettevõtete töötajad on aktiivselt algatanud ning vabatahtlike töötundidega toetanud mitme sotsiaalse ja ühiskonna arenguks olulise teema kajastamist eri tüüpi projektides. 2018. aastal väärivad esile tõstmist järgmised algatused üle kontserni:

Eestis

- Ekspress Meedia jätkas Eesti Vabariik 100 väärtustamiseks 2017. aastal käivitatud algatusega **„Eesti 100 peret"**. Projekti eesmärk oli tutvustada erinevaid perekondi, kellest Eesti riik koosneb, koos nende lugude, raskuste ja rõõmudega. Artiklid ilmusid Eesti Päevalehes, LP`s, Maalehes, Eesti Ekspressis ja Delfis kuni 2018. aasta 24. veebruarini.

- 2018. aasta mõjukamaks ühiskondlikuks algatuseks kujunes töötajate initsiatiivil loodud **„Roolis ei loe!"**. Nutitelefoni kasutamine autoroolis ehk moodsa terminiga nutijoove on uus sotsiaalne probleem, mille ulatus kasvab meeletu kiirusega ning on üha enam liiklusõnnetuse põhjuseks. Ekspress Meedia kirjutab selle teema avamiseks ja tõsiduse kirjeldamiseks inimeste lugusid, nii õnnetustest kui ka õnnelikest pääsemistest ja õppetundidest, oma kanalites jagatakse statistikat, video- ja pildimaterjali.

- Hea Lugu andis Eesti Vabariik 100 puhul välja kümneosaline raamatusarja „Kirjanikud omavahel", samuti toodi lugejateni piduliku kujundusega A. H. Tammsaare suurteose „Tõde ja õigus" 5 osa esmakordselt kaheköitelisena.

- Maaleht annab jätkuvalt koostöös Eesti Põllumajandus-Kaubanduskojaga välja aasta põllumehe tiitlit. 2001. aastal alguse saanud traditsioon on kujunenud valdkonna mainekaimaks sündmuseks, millest võtab osa ka Eesti president.

- Ajakiri Maakodu märkab Eestimaa kauneid kodusid ning autasustab igal aastal silmapaistvamaid Eesti kauneima maakodu tiitliga.

Lavastus "Kostja ja hiiglane"

- Ekspress Meedia korraldas 2018. aastal kümmekond menukat spordi- ja kõrgkultuurilisi elamusi pakkunud üritust, millest mitu tekitas laiemat ühiskondlikku diskussiooni. Näiteks lavastus "Kostja ja hiiglane" tõstatas paariks kuuks meedias sisulise arutelu Eesti Vabariigi esimese presidendi Konstantin Pätsi viimaste otsuste üle.

Läti

- Lätis on riigi suurim uudisteportaal Delfi saavutanud positsiooni, kus riigi olulisemaid teledebatte viiakse läbi just Delfi keskkonnas Läti ühe parima uuriva ajakirjaniku poolt.

- Läti Delfi on olnud meediapartneriks mitmel kohalikul konverentsil ja festivalil. Eraldi mainimist väärib vestluste festival **Lampa**, kus 2018. aasta peateemaks oli „Usaldus" ning ka Delfi korraldas kaks selleteemalist arutelu. Ühest neist võttis osa ka Toomas Hendrik Ilves. Festivali järel avaldas Läti Delfi 10-osalise ühiskondliku usalduse teemat põhjalikult käsitleva artiklite sarja.

- Teiseks oluliseks projektiks oli **„Digitaalse vabaduse festival"**, kus Delfi Media Lab laval jagasid tuleviku meedia teemal inspiratsiooni mitmed kuulsad esinejad kodu- ja välismaalt.

„Meedia on keeruline valdkond, sest keskkond, kus tegutseme, on kiires muutuses. Kuid see, mida me teeme, ei ole ainult äri. Meediafirmana on meil võimalus muuta inimeste elu ja ühiskondlikku heaolu."

— **Konstantīns Kuzikovs,**
Läti Delfi juhatuse esimees

- Läti Delfi tegi kingituse Läti Vabariigile – 100 päeva väldanud eriprojekt "100 aastat 100 päevaga" tõi lugejateni igal iseseisvuspäevale eelnenud päeval ühe artikli Läti elust alates 1918. aastast.

- Läti Delfi suurimaks heategevuslikuks kampaaniaks kujunes lähedaste hooldajate teemaline **„Tugevused ja tugevad"**. Selle raames koguti 2018. aasta lõpuks omaste hooldajate toetuseks üle 65 000 euro. Lisaks rahakogumisele aitab Delfi Läti ühiskonnas keerukat teemat läbi erinevate kajastuste nö pildil hoida, mis kasvatab avalikkuse teadlikkust ja survestab riigisektorit puudulikke regulatsioone muutma.

Leedu

- Leedu Delfi viis 2018. aastal koos nelja teise meediakanaliga lõpuni riigi suurima ja tähelepanuväärseima avaliku sotsiaalprojekti **„Idee Leedu heaks"**. Selle eesmärk oli valida rahvalt tulnud ettepanekute seast kolm murrangulist ideed, millel on suurim potentsiaal riigi tulevikku positiivselt kujundada ning aidata kaasa nende elluviimisele.

  1. veebruaril 2018 toimunud projekti lõpukonverentsil tutvustati üle 600 idee seast välja valitud parimaid mõtteid. Lõpptulemusena valiti välja kolm ideed, mille elluviimisesse ka Delfi teemade edaspidise kajastamisega panuse annab:

  - muuta õpetaja amet 2025. aastaks kõige prestiižikamaks elukutseks;
  - rakendada riigis kahe kodakondsuse süsteem (selleks korraldatakse Leedus 2019. aastal referendum).
  - vähendada avalikus sektoris bürokraatiat ja kasvatada digivõimekust.

Projekt kujunes erakordselt edukaks Leedu ühiskonna ja riigi arengu seisukohalt. Meedias on avaldatud üle paarisaja artikli ja videoloo. Algatust toetasid Leedu president, peaminister ja parlamendi esindajad, mistõttu võib seda nimetada oluliseks meedia ja poliitikute koosmõju projektiks.

- Juba üle viie aasta on Delfi vedanud Leedus eest projekti **„Kangelased meie seas"**, mis tõstab esile Leedus elavaid tavalisi inimesi. Igal aastal tunnustab kümmet väljavalitut algatuse patroon, Leedu president Dalia Grybauskaitė. 2018. aasta lood olid välismaal elanud või töötanud Leedu inimestest, kes kodumaale tagasi pöördusid.

- Delfi korraldas koos partneritega 9-12 aastastele Leedu kooliõpilastele üle riigi kokku 12 000 osalejaga konverentsi **"Parimate õppetundide päev"**. Algatuse raames tegid noored rohkem kui 60 erinevat lugu, videot ja ülekannet hariduslikel teemadel, näiteks koolisüsteemi arendamisest, õpetajaameti populariseerimisest ja tulevikutrendidest koolis.

- Leedu Delfi 2018. aasta olulisemaks heategevusprojektiks oli juba mitmendat aastat toimuv **„Missioon Lapimaa"**, mille raames Delfi koos Leedu presidendi ja teiste koostööpartneritega sõidutas 150 vähekindlustatud peredest pärit last Lapimaale jõuluvanale külla.

Olgugi, et Ekspress Grupi peamine fookus on ühiskondlike muutuste saavutamine oma põhitegevuse kaudu, toetavad kontserni ettevõtted lisaks eelpool mainitud algatustele ka erinevaid vabaühendusi ja organisatsioone, sh soodustingimustel või tasuta reklaampindade andmise ning ajakirjade-ajalehtede ja raamatute tasuta jagamisega.

KESK-KONNAMÕJU JUHTIMINE

Ekspress Grupi keskkonnamõju on seotud eelkõige trükkimisega – meie ettevõtete poolt välja antavad ajalehed, ajakirjad ja raamatud ning trükikoja Printall tegevus laiemalt. Kontserni kuuluva trükikoja keskkonnasäästlikud lahendused on meeltmööda nii kontserni enda ettevõtetele kui ka välisklientidele, mistõttu on keskkonnateadlik tootmine Printalli jaoks konkurentsis püsimise eeldus.

Erinevate uuringute kohaselt on juba 15-30 minutilisel artiklite internetis lugemisel sama keskkonnamõju kui ühe paberkandjal ajalehel. Seega on mõlema formaadi puhul oluline jälgida, milliseid energiaallikaid kasutatakse tootmise ja veebiplatvormide ülalhoidmiseks vajaliku infrastruktuuri töös ning milline on digimeedia tarbijate enda seadmete energiakasutuse keskkonnamõju. Paberlehe või –ajakirja puhul annab positiivse panuse kui lugeja seda pereliikmete või töökaaslastega jagab ning hiljem vanapaberina taaskasutusse suunab.

Sedasi valmivad Printallis meie ja teiste trükised:

1. Tellimus. Pea kõik Ekspress Grupi paberväljaanded (välja arvatud raamatud) trükitakse Printallis. Kontserni ettevõtted proovivad müüginumbreid prognoosides optimeerida väljaannete tiraaže, et vältida jaemüüki minevate numbrite ületrükki. Suur osa Printalli toodangust läheb kontserniv älistele klientidele, umbes 2/3 ekspordiks. Keskkonnahoidlik trükiteenus on eelkõige just välisklientide seas oluline argument.

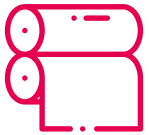
2. Keskkonnasäästlik valik. Tellijatele kinnitavad loodust säästvat lähenemist Printalli keskkonnapoliitika, ISO 14001 keskkonnajuhtimise standard, jätkusuutlikult majandatud metsast pärit paberi kasutamist näitavad FSC ja PEFC Chain of Custody sertifikaadid ning tootmisprotsessi kohta käivad Nordic EcoLabel ökomärgis ja Green Choice rohelise energia sertifikaat.

3. Materjal. Printalli peamiste tarnijate kinnitusel toodetakse paberit puidujääkidest, mis ehituspuiduks ei kõlba, ent võimaldab kütteks kasutamise asemel pabertoodete kaudu rohkem lisaväärtust luua – mahavõetud palgist kuni 40% läheb paberi tootmiseks, aidates kaasa metsamaterjali võimalikult efektiivselt kasutamisele.

4. Hanked. Peamiselt Põhjamaadest või Venemaalt ostetavast paberist 89% oli sertifitseeritud või muul viisil keskkonnasõbralikult toodetud (sh kogu ajakirjapaber on FSC või PEFC sertifikaadiga). Keskkonnakahjulike materjalide ja kemikaalide vältimiseks peavad kõik tarnijad vastama Nordic Ecolabel märgise tingimustele.

5. Tootmine. Trükimasinad tarbivad palju energiat, mistõttu tagavad kvaliteetne tehnoloogia ja pidevad uuendused tööprotsessides tõhusama ressursside kasutuse. 100% ostetavast elektrist tuleb taastuvatest allikatest. Hooneid köetakse ka masinate jääksoojusega.

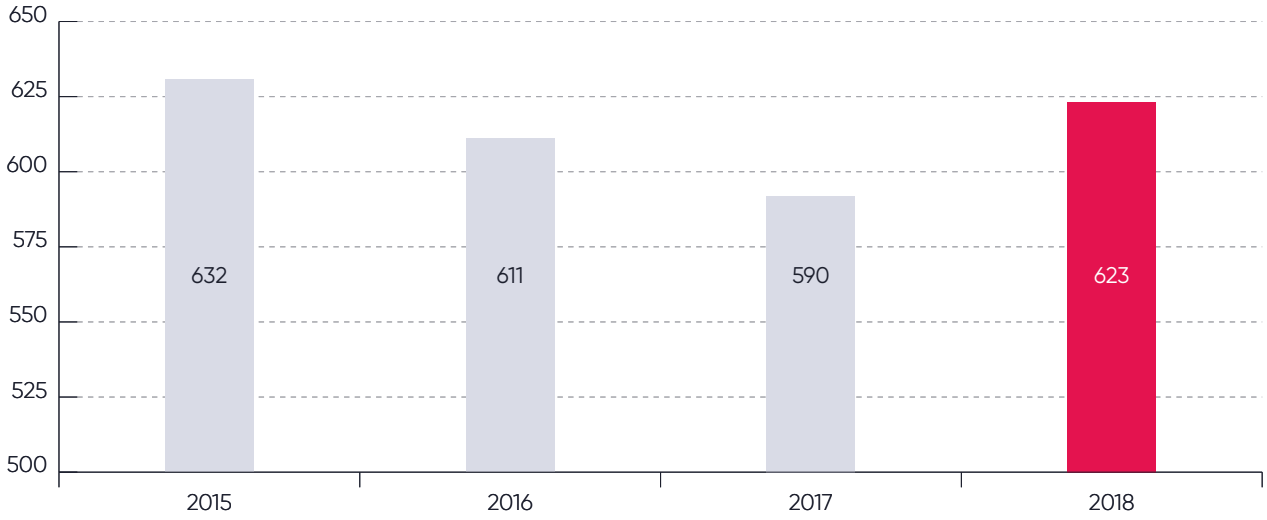
6. Jäätmed. 2/10 pabermaterjalist läheb tootmises vältimatult lõikevarudeks, muus osas otsitakse säästuvõimalusi. 98% (2017: 97%) kõikidest jäätmetest läheb taaskasutusse (sh iga kuu umbes 300 tonni paberijääke, mis taas paberiks ümber töödeldakse). Trükimasinate kuivatusjääkide järelpõletid aitavad vähendada tekkivat õhusaastet, mis on üldjuhul trükitööstuse üks peamisi keskkonnamõjusid.

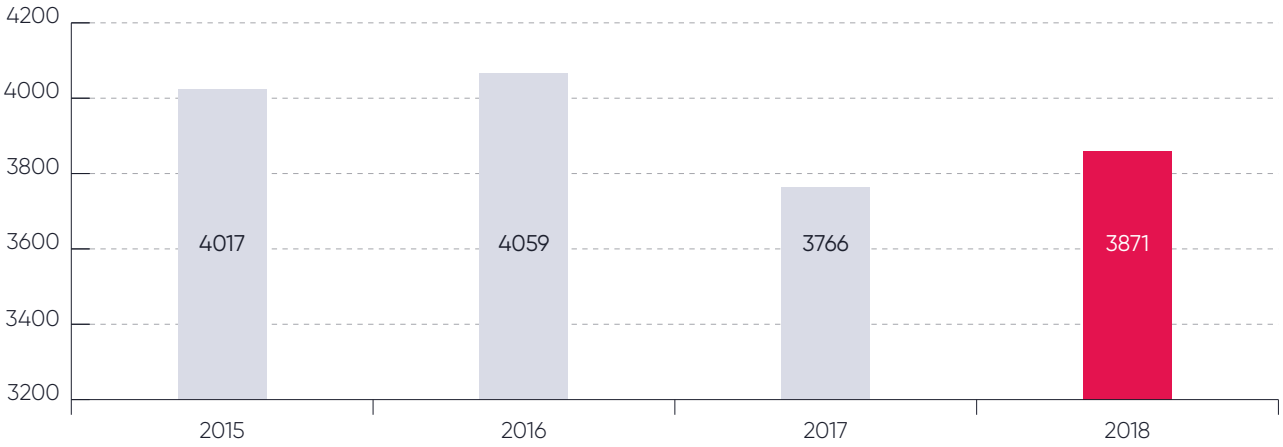
7. Taaskasutus. Printalli poolt kontserni meediaettevõtetele üle antud trükised jõuavad jaemüüki ja tellijateni. Jaemüügist tagastatakse kontserni väljaannete tiraažist üldjuhul 25-50% (alla 20% tagastus tähendab üldjuhul puudujääki mõnes müügikohas). See suunatakse täies mahus taaskasutusse uue ajalehepaberi või tselluvilla tootmiseks.

2018. aastal paigaldas Printall järeltöötlusseadmetele loendurid. Need koguvad statistikat masinatesse sisestatud ja sealt väljuvate toodete hulga kohta. See võimaldab selgitada, millistest teguritest iga konkreetse trükise töötlusvaru vajadus sõltub ning seadistada tootmisseadmeid materjali kokkuhoidlikumalt kasutama.

Printall tarbis 2018. aastal 6,2 miljonit kWh elektrienergiat (2017: 6,0). Gaasitarbimine tõusis 623 miljoni kuupmeetrini (2017: 590). Tavajäätmeid tekkis 2018. aastal 3 871 tonni (peamiselt paber) ja ohtlikke jäätmeid 48 tonni (2017: 44). Ressursside kogutarbimise kasv võrreldes varasema perioodiga tuleneb tiraažide vähenemisest ja toodete tehnoloogilise keerukuse tõusust.

Tabel: Printalli gaasitarbimine (tuhandetes kuupmeetrites)

Tabel: Printallis tekkinud tavajäätmed, sh paber (tuhandetes tonnides)

2018. aastal käivitas Printall automaatse tootmise planeerimise. Uue programmi ülesanne on planeerida erinevate trükiste tootmise järjekord vastavalt tootmisprotsessi kulude ja kiiruse optimaalsele tasakaalule.

AS-i EKSPRESS GRUPP AKTSIAD JA AKTSIONÄRID

Seisuga 31.12.2018 on seltsi aktsiakapital 17 878 105 eurot ja see koosneb 29 796 841 aktsiast nominaalväärtusega 0,60 eurot aktsia kohta. Aktsiakapitali suurus ja aktsiate arv on püsinud muutumatu alates 31. detsembrist 2011.

Kõik aktsiad on ühte liiki ning omandipiirangud puuduvad. Seltsil puuduvad spetsiifilist kontrollõigust andvad aktsiad ning seltsil puudub teave kokkulepete kohta aktsionäride hääleõiguste piirangute osas. Seltsi põhikirjast ei tulene piiranguid seltsi aktsiate võõrandamisel. Aktsiaseltsi ja aktsionäride vahelistes lepingutes puuduvad samuti aktsiate võõrandamise piirangud. Aktsionäride omavahelistes lepingutes on need seltsile teada vaid selles ulatuses, mis on seotud väärtpaberite pantimisega ning mis on avalik teave.

Aktsionäride struktuur seisuga 31.12.2018 Eesti Väärtpaberite Keskregistri andmetel

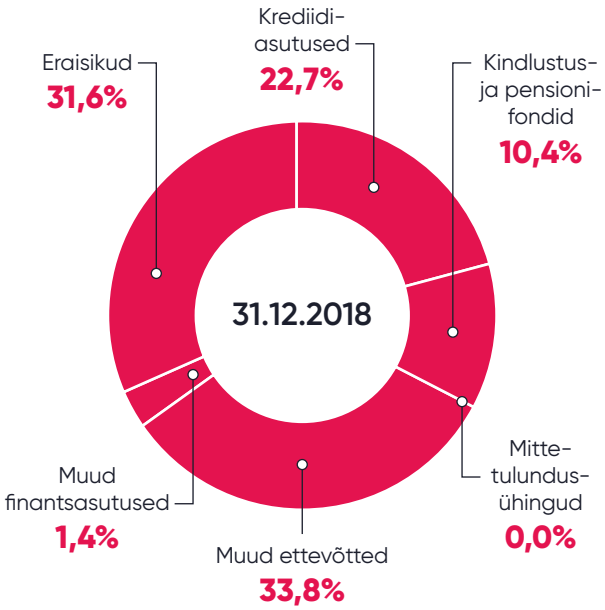
Nimi	Aktsiate arv	%
Hans H. Luik	17 360 597	58,26%
Hans H. Luik	7 963 307	26,73%
Hans H. Luik, OÜ HHL Rühm	9 390 390	31,51%
Hans H. Luik, OÜ Minigert	6 900	0,02%
ING Luxembourg S.A.	4 002 052	13,43%
LHV Pank ja LHV Varahalduse poolt hallatavad fondid	2 554 828	8,57%
SEB S.A. CLIENT ASSETS UCITS	1 273 394	4,27%
Ülejäänud väikeaktsionärid	4 588 443	15,40%
Omaaktsiad	17 527	0,06%
KOKKU	**29 796 841**	**100,0%**

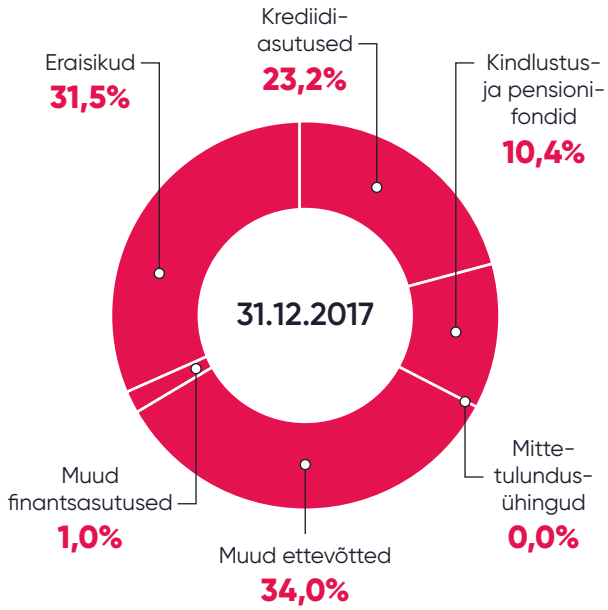
East Capital Asset Management AB omab osalust läbi SEB S.A. CLIENT ASSETS UCITS esindajakonto. KJK Fund SICAV-SIF omab osalust läbi ING Luxembourg S.A. konto.

Hans H. Luige kui lõpliku kasusaaja osalus AS-is Ekspress Grupp seisuga 31.12.2018 on 54,48% (16 233 496 aktsiat).

Aktsionäride jaotus kategooriate lõikes Eesti Väärtpaberite Keskregistri andmetel

	31.12.2018		31.12.2017	
Kategooria	Aktsionäride arv	Aktsiate arv	Aktsionäride arv	Aktsiate arv
Eraisikud	2 635	9 423 926	2 665	9 379 607
Muud ettevõtted	197	10 070 708	203	10 120 578
Muud finantsasutused	47	428 677	47	308 066
Krediidiasutused	12	6 767 009	14	6 903 744
Kindlustus- ja pensionifondid	8	3 106 102	7	3 084 427
Mittetulundusühingud	2	419	2	419
KOKKU	**2 901**	**29 796 841**	**2 938**	**29 796 841**

AS-i Ekspress Grupp aktsiainfo ja dividendipoliitika

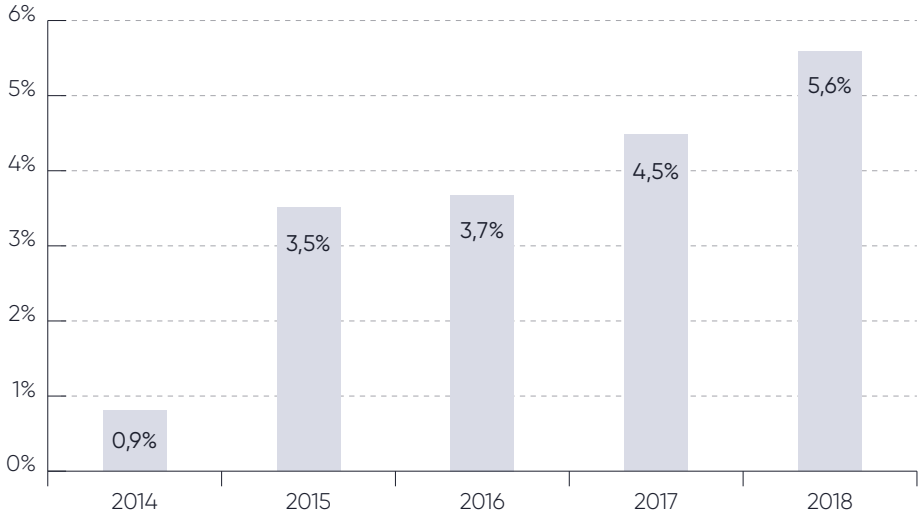
Väärtpaberi info

ISIN	EE3100016965
Väärtpaberi lühinimi	EEG1T
Nimekiri/segment	BALTIC MAIN LIST
Emitent	Ekspress Grupp (EEG)
Nominaal	0,60 EUR
Emiteeritud väärtpabereid	29 796 841
Noteeritud väärtpabereid	29 796 841
Noteerimise kuupäev	05.04.2007

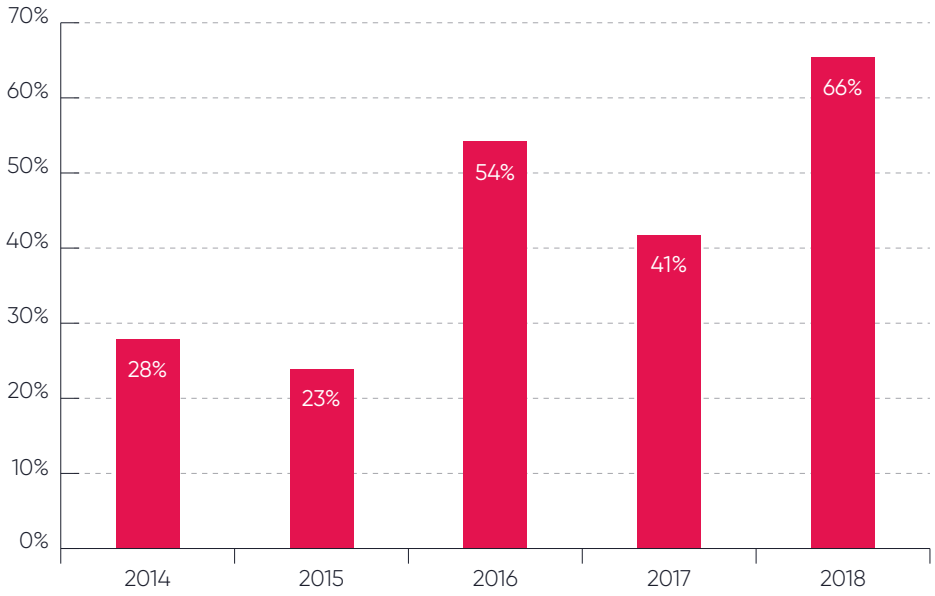
Dividendide maksmine otsustatakse iga-aastaselt ning see sõltub kontserni tulemustest, sündikaatlepingus sätestatud tingimuste täitmisest ja võimalikust investeerimisvajadusest.

Üldkoosoleku kuupäev	20.06.2014	27.05.2015	13.06.2016	13.06.2017	06.06.2018
Periood, mille eest dividende makstakse	2013	2014	2015	2016	2017
Dividendimakse aktsia kohta EUR	1 sent	4 senti	5 senti	6 senti	7 senti
Kokku väljamakstud dividendisumma tuhandetes EUR	298	1 187	1 456	1 787	2 085
Dividendi väljamakse kordaja (%)	28%	23%	54%	41%	66%
Dividendisaajate nimekirja fikseerimise kuupäev	09.07.2014	10.06.2015	29.06.2016	29.06.2017	20.06.2018
Dividendimakse kuupäev	02.10.2014	02.10.2015	06.07.2016	06.07.2017	03.07.2018

Dividenditootlus (%) 2014–2018

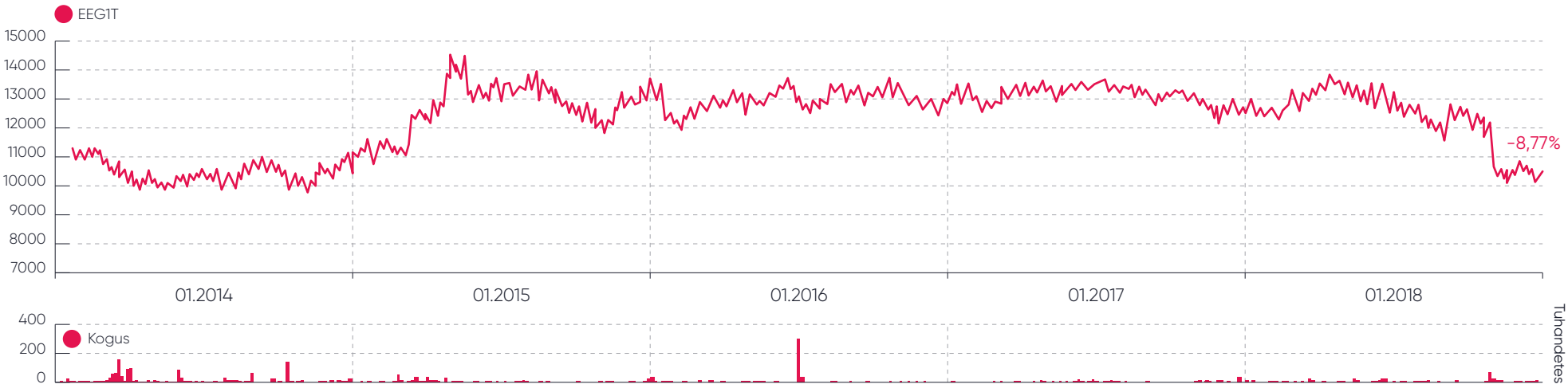
Dividendide väljamakse kordaja (%) 2014–2018

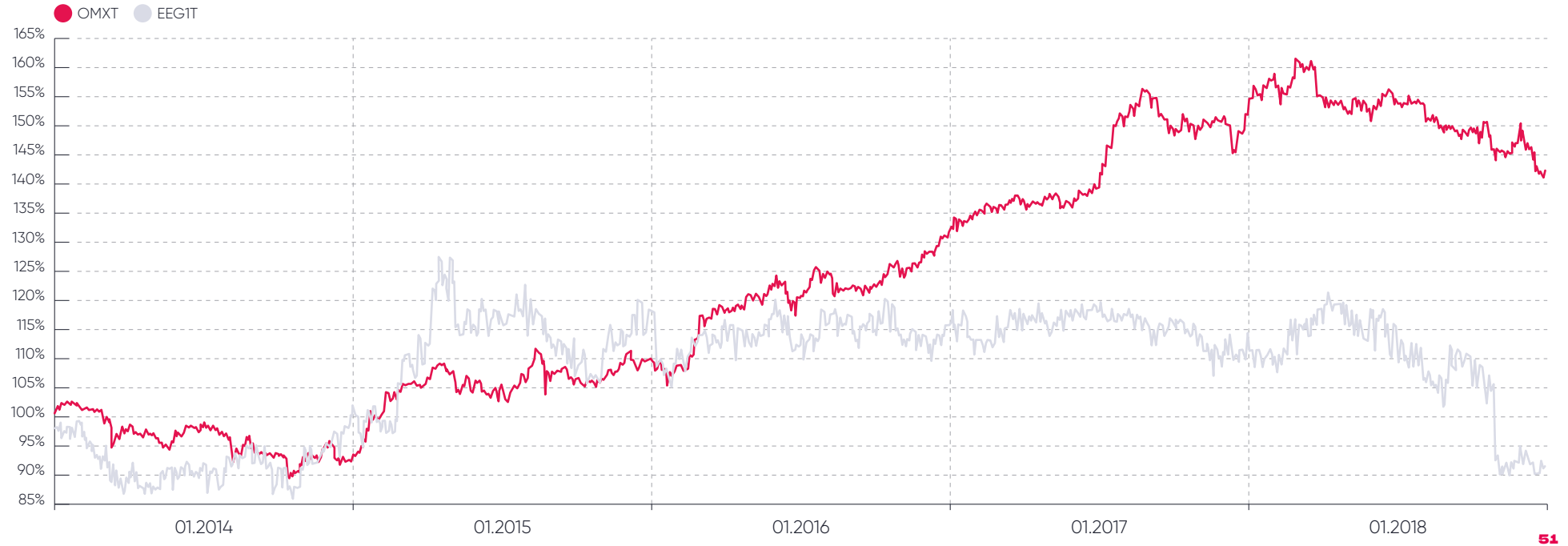
Väärtpaberi kauplemisajalugu 2014–2018

Hind (EUR)	2018	2017	2016	2015	2014
Avamishind	1,26	1,32	1,35	1,15	1,12
Sulgemishind	1,04	1,25	1,32	1,35	1,14
Kõrgeim	1,38	1,37	1,37	1,47	1,14
Madalaim	0,99	1,21	1,18	1,07	0,79
Keskmine	1,20	1,30	1,27	1,28	1,03
Kaubeldud aktsiaid, tükkides	751 026	538 175	696 292	657 508	1 389 244
Käive, miljonites eurodes	0,90	0,70	0,88	0,84	1,43
Turuväärtus bilansipäeval, miljonites eurodes	30,99	37,25	39,33	40,23	33,97
Aktsiahinna ja kasumi suhe (P/E)	4 701,36	11,84	8,93	14,94	6,56

Ekspress Grupi aktsia (EEG1T) hind eurodes ning kauplemisstatistika NASDAQ Tallinna börsil alates 1. jaanuar 2014 kuni 31. detsember 2018.

Aktsiahinna võrdlus (%) Nasdaq Tallinna börsi indeksiga perioodil 1. jaanuar 2014 – 31. detsember 2018.

HEA ÜHINGUJUHTIMISE TAVA ARUANNE

HEA ÜHINGUJUHTIMINE JA STRUKTUUR

Eetika, läbipaistvus ja korruptsioonivastane tegevus

Sõltumatut ja läbipaistvat ajakirjandust pooldava meediakontsernina on Ekspress Grupi jaoks usaldusväärse maine hoidmine keskse tähtsusega küsimus. Selle eelduseks on nii ajakirjanduseetika põhimõtete kui ka üldiste käitumisnormide ja seaduste laitmatu järgimine.

Ekspress Grupp lähtub oma äritegevuse korraldamisel kõikidel turgudel (Eesti, Läti ja Leedu) kehtivatest riiklikest regulatsioonidest, ettevõtte põhikirjast, börsiettevõttena Nasdaq Tallinna Börsi nõuetest, Hea Ühingujuhtimise Tava (HÜT) juhistest ning aktsionäride ja investorite võrdse kohtlemise printsiibist. Kontsernis valitseb nulltolerants huvide konflikti, korruptiivse käitumise ja ebaausa konkurentsi osas.

Eesti meediaettevõtted juhinduvad Eesti Ajalehtede Liidu ja Eesti Ajakirjade Liidu eetikakoodeksitest, ettevõttepõhised eetika- ja käitumiskoodeksid on olemas Läti ja Leedu Delfis. Lisaks eetikanormidele järgivad Ekspress Grupi ettevõtted meediatöös kohaliku turu andmekaitse, avaliku teabe ja teisi relevantseid seadusi. Olukordades, mis ei ole reguleeritud, lähtutakse otsuseid tehes ühiskondlikust huvist ja aususe põhimõttest. Täpsemalt on sellest kirjutatud aruande peatükis „Meediakontserni vastutus ühiskonnas“.

Korruptsiooni-, eetika- ja erinevaid vastavusriske juhitakse üldiselt tütarettevõtete põhiselt. Ühtse käitumise tagamiseks tutvustatakse kontserni ettevõtetes uutele töötajatele ärifilosoofiat, ajakirjanduseetikat, allikakaitse-, müügi- ja turundusküsimusi, personalipõhimõtteid ja muud vajalikku.

Kuna ausameelne käitumine algab oma organisatsiooni sisesest suhtlusest, on mitmed kontserni ettevõtted pööranud viimasel ajal üha rohkem teadlikku tähelepanu meeskonnasisese koostöö, töötajaid kaasava dialoogi, infoliikumise ja personaalse vastutuse võtmise tõhustamisele.

Kontserni tasandil toimub regulaarne infovahetus Ekspress Grupi emafirma juhatuse ja tütarettevõtete juhtide vahel. See tagab laiema otsustajate ringi kaasamise ja läbipaistvuse suuremahuliste tehingute, muudatuste ja otsuste puhul.

Ekspress Grupi ettevõtted ega kontserni võtmeisikud ei toetanud 2018. aastal ka mitte ühegi poliitilise erakonna tegevust ega saanud ka ise erakondadelt või valitsusasutustelt muud varjatud rahastust peale turutingimustel ostetud reklaamipindade või avalikult kõigile soovijatele kättesaadavate projektipõhiste toetuste.

2018. aastal ei registreeritud Ekspress Grupis mitte ühtegi seaduste või muude regulatsioonide rikkumisest tulenevat rahalist trahvi ega karistust (v.a pressinõukogu otsused, mis on kajastatud aruande peatükis „Meediakontserni vastutus ühiskonnas“).

2018. aastal jõustunud uue ja palju kõneainet pakkunud üleeuroopalise andmekaitse üldmääruse paremaks rakendamiseks viidi kontserni tütarettevõtete üleselt läbi mahukas audit. Sellega tuvastati puudused uute nõuete valguses ja loodi tegevusplaan andmekaitse süsteemi paremaks rakendamiseks. Täpsemalt on kontserni tegevusest andmekaitse tagamisel kirjutatud aruande peatükis „Kliendikogemus ja rahulolu“.

Kontserni juhtimisstruktuur kattub kontserni juriidilise struktuuriga.

KONTSERNI JURIIDLINE STRUKTUUR

Seisuga 31.detsember 2018 kuulub kontserni 19 ettevõtet (31.12.2017: 23). Kontserni struktuuri kuuluvate ettevõtete detailne loetelu on esitatud raamatupidamise aastaaruande lisas 1.

Muudatused kontserni juriidilises struktuuris

18.jaanuaril 2018 soetas Linna Ekraanid OÜ 100% osaluse ettevõttes LedScreen OÜ, mis tegeleb digitaalse välireklaami müügiga Tartus. Ost toetab kontserni eesmärki arendada kõigis kolmes Balti riigis digitaalset välireklaamiäri ja seeläbi kasvatada oma tegevuste portfelli.

28.veebruaril 2018 sõlmiti ühinemisleping, millega alates 1.jaanuarist 2018 Linna Ekraanid OÜ tütarettevõte LedScreen OÜ ühendati AS Ekspress Grupp ühisettevõttega Linna Ekraanid OÜ. Ühinemisleping sõlmiti eesmärgiga lihtsustada kontserni juhtimis- ja juriidilist struktuuri. Äriregistri kanne on tehtud 09.mail 2018.

Konkurentsiamet andis 21.märtsil 2018 heakskiidu tehingule, millega Ekspress Grupp ja Suits Meedia

korraldasid ümber AS-i Ajakirjade Kirjastus tegevuse. Alates 1.juunist 2018 annab Ajakirjade Kirjastusele kuulunud ajakirju Eesti Naine, Anne ja Stiil, Pere ja Kodu, Oma Maitse, Tervis Pluss, Jana ja Kroonika välja Ekspress Meedia ning kirjastuse ülejäänud väljaanded liideti AS-ga SL Õhtuleht. Tehingu käigus müüdi nimetatud ajakirjade äritegevus 31.mail 2018 AS-le Ekspress Meedia, mille järel 1.juunil AS Ajakirjade Kirjastus ühines AS-ga SL Õhtuleht, mis kannab nüüd nime AS Õhtuleht Kirjastus. Uue ühinenud ettevõtte AS Õhtuleht Kirjastus omanike struktuur ei muutunud, see kuulub endiselt 50% ulatuses Ekspress Grupile ja 50% ulatuses Suits Meediale. AS Ekspress Meedia tasus soetatud ajakirjade äri eest üks miljon eurot (Lisa 12).

Ümberkorraldused tehti ajakirjade parimat tulevikku silmas pidades. Muudatuse peamine eesmärk oli leida Ajakirjade Kirjastuse paberväljaannete sisule parem veebiväljund, integreerides need senisest rohkem omanike teiste tugevate veebiplatvormidega.

8.oktoobril 2018 sõlmiti ühinemisleping, millega alates 1.oktoobrist 2018 AS Ekspress Grupp tütarettevõte OÜ Zave Media ühendati AS Ekspress Grupp tütarettevõttega AS Ekspress Meedia. Ühinemisleping sõlmiti eesmärgiga lihtsustada kontserni juhtimis- ja juriidilist struktuuri. Äriregistrikanne on tehtud 21.detsembril 2018.

19. detsembril 2018 sõlmisid AS Ekspress Grupp ning tema 100%lised tütarettevõtted OÜ Ekspress Finance ja OÜ Ekspress Digital ühinemislepingu, leppides kokku, et AS Ekspress Grupp kui ühendav ühing omandab kõik OÜ Ekspress Finance ja OÜ Ekspress Digital varad ja kohustused. Ühinemise bilansipäev, millest alates ühendatavate ühingute tehingud loetakse tehtuks ühendava ühingu arvel, on 1.oktoober 2018. Ühinemisleping sõlmiti eesmärgiga lihtsustada kontserni juhtimis- ja juriidilist struktuuri. Seisuga 22. jaanuar 2019 kiitis aktsionäride erakorraline koosolek antud ühinemise heaks. Äriregistri kanne peaks toimuma I poolaasta jooksul.

AKTSIONÄRIDE ÜLDKOOSOLEK

Üldkoosolek on ASi Ekspress Grupp kõrgeim juhtimisorgan. Korraline üldkoosolek toimub üks kord aastas mitte hiljem kui kuue kuu jooksul pärast majandusaasta lõppu ettevõtte asukohas. Erakorraline üldkoosolek kutsutakse kokku seaduses sätestatud juhtudel.

ASi Ekspress Grupp erakorraline aktsionäride üldkoosolek toimus 22. veebruaril 2018 Aktsiaseltsi asukohas. Koosolekust võtsid osa kõik juhatuse liikmed. Üldkoosolekul:

- Kutsuti ASi Ekspress Grupp nõukogust tagasi nõukogu liige Gunnar Kobin.
- Valiti uueks nõukogu liikmeks Andre Veskimeister.

ASi Ekspress Grupp korraline aktsionäride üldkoosolek toimus 6. juunil 2018 Aktsiaseltsi asukohas. Koosolekust võtsid osa kõik juhatuse liikmed. Üldkoosolekul:

- Kinnitati ASi Ekspress Grupp 2017. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne ja kasumi jaotamise ettepanek. 2017.a. puhaskasumist, milleks oli 3 140 tuhat eurot, suurendati kohustuslikku reservkapitali 157 tuhande euro võrra, maksti aktsionäridele dividende vastavalt seitse eurosenti ühe aktsia kohta kogusummas 2 086 tuhat eurot ning ülejäänud summa, milleks oli 897 tuhat eurot, kanti eelmiste perioodide jaotamata kasumisse. Õigus osaleda kasumi jaotamises oli neil aktsionäridel, kes olid seisuga 20.06.2018.a. kell 23:59 kantud AS-i Ekspress Grupp aktsionäride nimekirja. Dividendide väljamaksmine toimus 3.juulil 2018.
- Kutsuti ASi Ekspress Grupp nõukogust tagasi nõukogu liige Marek Kiisa.

ASi Ekspress Grupp erakorraline aktsionäride üldkoosolek toimus 22. novembril 2018 Aktsiaseltsi asukohas. Koosolekust võtsid osa kõik juhatuse liikmed. Üldkoosolekul:

- Kutsuti ASi Ekspress Grupp nõukogust tagasi nõukogu liige Andre Veskimeister.
- Valiti uueks nõukogu liikmeks Ahto Pärl.

ASi Ekspress Grupp erakorraline aktsionäride üldkoosolek toimus 22. jaanuaril 2019 Aktsiaseltsi asukohas. Koosolekust võtsid osa kõik juhatuse liikmed. Üldkoosolekul:

- Kiideti heaks ASi Ekspress Grupp, OÜ Ekspress Finance ja OÜ Ekspress Digital vahel 19.12.2018 sõlmitud ühinemisleping.

Nõukogu

Ettevõtte tegevust ja juhtimist korraldab ning juhatuse tegevuse üle järelevalvet teostab nõukogu. Vastavalt põhikirjale koosneb nõukogu kolmest kuni seitsmest liikmest. Liikmete arvu otsustab üldkoosolek. Nõukogu liikmed valib üldkoosolek viieks aastaks. Ekspress Grupi nõukogusse kuulub alates 6. juunist 2018 kuus liiget varasema seitsme liikme asemel.

Ahto Pärl

(ametisse nimetatud kuni 21.11.2023)

- Nõukogu esimees ja auditikomitee liige, nõukogus alates 22.11.2018
- AS-i Nordic Aviation Group, CFO 2015–2018
- AS-i Baltic Workboats nõukogu liige
- OÜ NA Advisory ja OÜ OREA juhatuse liige
- Lõpetanud 2003 Tartu Ülikooli majandusteaduskonna bakalaureusekraadiga ja 2007 New Yorgi Ülikooli ärimagistrina
- AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: -.

Hans H. Luik

(ametisse nimetatud kuni 20.05.2019)

- Nõukogu liige alates 1.06.2004
- OÜ HHL Rühm juhatuse liige
- OÜ Minigert juhatuse liige
- Lõpetanud Tartu Ülikooli ajakirjanduse eriala 1984. aastal.
- AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: 16 233 496 (54,48%)

Harri Helmer Roschier

(ametisse nimetatud kuni 20.05.2019)

sõltumatu nõukogu liige

- Nõukogu liige alates 30.05.2007
- Avaus Marketing Innovations OY (direktorite) nõukogu esimees
- Rostek OY (direktorite) nõukogu esimees
- Futurice OY (direktorite) nõukogu liige
- HRC Invest OY juhatuse esimees
- Lõpetanud majandusteaduste magistrantuuri.
- AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: -.

Indrek Kasela

(ametisse nimetatud kuni 20.05.2019)

sõltumatu nõukogu liige

- Nõukogu liige alates 20.06.2014
- Fondivalitseja Amber Trust partner
- Juhatuse esimees AS-is PRFoods
- Nõukogu liige äriühingutes AS Toode, ELKE Grupi AS, EPhaG AS ja Salva Kindlustuse AS
- Lõpetanud 1996 New Yorgi Ülikooli õigusteaduse magistrina. Bakalaureusekraadi omandanud Tartu Ülikoolis 1994, omab tunnistust EL-i õiguses Uppsala Ülikoolist.
- AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: -.

Peeter Saks

(ametisse nimetatud kuni 26.10.2021)

sõltumatu nõukogu liige

- Nõukogu liige alates 26.10.2016
- Balti riikide era- ja riskikapitaliettevõtte AS BaltCap juhtivpartner
- BC EKT HoldCo OÜ ja Surroundings OÜ juhatuse liige
- Nõukogu liige ettevõtetes AS Epler & Lorez, AS Adam Bd, Intrac Eesti AS, BPT Real Estate AS, Fitek AS, Eesti Keskkonnateenused AS, Radix Hoolduse OÜ, OÜ Kudjape Ümberlaadimisjaam ja Radix Rent OÜ
- Lõpetanud 1993. aastal Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskonna.
- AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: -.

Aleksandras Česnavičius

(ametisse nimetatud kuni 26.10.2021)

- Nõukogu liige alates 26.10.2016
- Central European Meedia Enterprises Ltd. Rumeenia regiooni direktor
- Delfi Leedu juhatuse esimees aastatel 2011–2013
- Omandanud 2010. aastal meedia alal doktorikraadi Vilniuse Ülikoolis.
- AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: -.

Gunnar Kobin, kes oli nõukogu esimees alates 01.01.2017 kuni 22.02.2018, kutsuti nõukogust tagasi 22.02.2018 toimunud aktsionäride korralise üldkoosoleku otsusega. **Marek Kiisa**, kes oli sõltumatu nõukogu liige 26.10.2016 kuni 06.06.2018, kutsuti nõukogust tagasi 06.06.2018 toimunud aktsionäride korralise üldkoosoleku otsusega. **Andre Veskimeister**, kes oli nõukogu esimees ja auditikomitee liige alates 22.02.2018 kuni 22.11.2018, kutsuti nõukogust tagasi 22.11.2018 toimunud aktsionäride korralise üldkoosoleku otsusega.

Juhatus

Ettevõtte juhatuse volitused on sätestatud äriseadustikus ning need on piiratud ettevõtte põhikirjas määratud ulatuses. Ekspress Grupi juhatusel puudub õigus emiteerida aktsiaseltsi aktsiaid. Juhatuse liikmete valimine on ettevõtte nõukogu pädevuses. Juhatuse liikmed valitakse ametisse kuni viieks aastaks. Juhatuse liikmete valimiseks ja tagasikutsumiseks on vajalik nõukogu lihthäälteenamus. Juhatuse liige võib juhatusest tagasi astuda, teatades sellest nõukogule üks kuu ette. Ekspress Grupi ja juhatuse liikmete vahel puuduvad kokkulepped, mis käsitleksid hüvitisi seoses väärtpaberituru seaduse 19. peatükis sätestatud aktsiaseltsi ülevõtmisega. Vastavalt põhikirjale koosneb juhatus ühest kuni viiest liikmest. Ekspress Grupi juhatus on kolmeliikmeline.

Mari-Liis Rüütsalu

- Juhatuse esimees ja grupi tegevjuht alates 01.01.2017 volitustega kuni 3 aastat
- AS-i Ekspress Meedia tegevjuht 2015–2016
- AS-i Delfi tegevjuht 2012–2015
- AS-i Estravel turundus- ja arendusdirektor 1998–2012
- Lõpetanud Eesti Majandusjuhtide Instituudi 1998. aastal ettevõtte majanduse erialal ja Tartu Ülikooli Pärnu kolledži 1995. aastal ettevõtluse ja ärijuhtimise erialal
- AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: -.

Kaspar Hanni

- Juhatuse liige alates 18.12.2017 volitustega kuni 3 aastat, grupi arendusdirektor
- Eesti Äriinglite Assotsiatsiooni juhatuse liige alates 2017
- Microsofti tarkvaravastavuse juht Balti riikides 2015–2016
- Microsofti suurklientide osakonna juht Balti riikides 2011–2015
- Lõpetanud Estonian Business Schooli ärijuhtimise magistrikraadiga 2002. aastal. Õppinud infotehnoloogiat Tallinna Tehnikaülikoolis
- AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: -.

Signe Kukin

- Juhatuse liige alates 01.08.2018 volitustega kuni 3 aastat, grupi finantsdirektor
- 2012 - 2017 AS Merko Ehitus, kontserni finantsjuht
- 2001-2011 United Utilities International Ltd erinevatel positsioonidel Eestis, Suurbritannias ja Araabia Ühendemiraatides
- 1997-2001 Deloitte, audiitor
- Lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli majanduse eriala 1999. aastal (diplomiõpe)
- 2004 Association of Chartered Certified Accountants – ACCA, kogemustega liige (Fellow Member) - FCCA
- AS-i Ekspress Grupp aktsiate arv: -.

Muudatused AS Ekspress Grupp juhtimises

1. augustil 2018 alustas ASi Ekspress Grupp juhatuse liikme ja finantsjuhina **Signe Kukin**. Senise finantsjuhi **Pirje Raidma** ametileping lõpes 31. juulil 2018.

TÜTARETTEVÕTETE NÕUKOGUD JA JUHATUSED

ASi Ekspress Grupp tütarettevõtete nõukogude volitused ja vastutus tulenevad nende põhikirjast ning kontserni-sisestest reeglitest. Põhikirja muutmine toimub vastavalt äriseadustikus sätestatule. Nõukogud on üldjuhul moodustatud vastava tütarettevõtte põhiosanikuks oleva ettevõtte juhatuse ja nõukogu liikmetest.

Olulisemate tütarettevõtete nõukogude koosolekud toimuvad tavaliselt kord kvartalis, muudel juhtudel lähtutakse kontserni vajadustest, tütarettevõtte põhikir-jast ja õigusaktidest. Tütarettevõtete nõukogu liikmetele üldjuhul eraldi tasu ei maksta.

Tütarettevõtte juhataja või juhatuse liikme nimetab ametisse tütarettevõtte nõukogu. Alljärgnevalt on toodud ASi Ekspress Grupp 100%lises omanduses olevate olulisemate tütarettevõtete nõukogud ja juhatused seisuga 31. detsember 2018:

ETTEVÕTE*	NÕUKOGU	JUHATUS
Printall AS		
(28 086 854)	Hans Luik (esimees), Kaspar Hanni, Signe Kukin, Mari-Liis Rüütsalu, Ahto Pärl	Andrus Takkin (esimees), Evali Mülts, Tõnis Peebo
Ekspress Meedia AS		
(17 709 566)	Hans Luik (esimees), Mari-Liis Rüütsalu, Kaspar Hanni, Signe Kukin	Argo Virkebau (esimees) Urmo Soonvald, Tarvo Ulejev, Erle Laak-Sepp, Karin Vene
Delfi UAB		
(4 950 107)	Mari-Liis Rüütsalu (esimees), Kaspar Hanni, Signe Kukin	Vytautas Benokraitis
Delfi Holding SIA		
(9 812 577)	-	Mari-Liis Rüütsalu (esimees), Signe Kukin

* Põhitütarettevõttes emaettevõttele kuuluva aktsiakapitali summa seisuga 31. detsember 2018 on näidatud sulgudes.

Muudatused kontserni tütarettevõtete juhtimises

ASi Ekspress Meedia juhatuse liikmed on Argo Virkebau, Erle Laak-Sepp, Karin Vene, Tarvo Ulejev ja Urmo Soonvald. 2018. aastal valiti juhatuse liikmeks Karin Vene (alates 01.08.2018) ja juhatusest kutsuti tagasi Andre Veskimeister (alates 01.03.2018). ASi Ekspress Meedia nõukokku kuuluvad Hans Luik, Mari-Liis Rüütsalu, Signe Kukin (alates 01.08.2018) ja Kaspar Hanni (alates 01.02.2018). Nõukogust kutsuti tagasi Gunnar Kobin (alates 01.02.2018) ja Pirje Raidma (alates 01.08.2018).

ASi Printall juhatuse liikmed on Andrus Takkin, Evali Mülts ja Tõnis Peebo, juhatuses 2018. aastal muudatusi ei toimunud. ASi Printall nõukokku kuuluvad Hans Luik, Mari-Liis Rüütsalu, Ahto Pärl (alates 15.11.2018), Signe Kukin (alates 02.08.2018) ja Kaspar Hanni (alates 02.02.2018). Nõukogust kutsuti tagasi Gunnar Kobin (alates 02.02.2018), Pirje Raidma (alates 01.08.2018) ja Andre Veskimeister (alates 15.11.2018).

OÜ Ekspress Finance juhatusse valiti 24.09.2018. aastal Signe Kukin, Pirje Raidma kutsuti juhatusest tagasi 27.09.2018.

UAB Delfi juhatuse liige on Vytautas Benokraitis. UAB Delfi nõukokku kuuluvad Mari-Liis Rüütsalu (alates 12.06.2018), Kaspar Hanni (alates 12.06.2018) ja Signe Kukin (alates 22.11.2018). Hans Luik (alates 12.06.2018). Gunnar Kobin (alates 12.06.2018) ja Andre Veskimeister (alates 22.11.2018) kutsuti nõukogust tagasi.

SIA Delfi Holding juhatusse valiti Signe Kukin (alates 13.09.2018) ja Mari-Liis Rüütsalu (alates 16.11.2018). Pirje Raidma (alates 13.09.2018) ja Andre Veskimeister (alates 16.11.2018) kutsuti juhatusest tagasi.

AUDITIKOMITEE

Auditikomitee on nõukogu nõuandev organ raamatupidamise, audiitorkontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja auditeerimise, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning nõukogu tegevuse seaduslikkuse osas. Alates 2017. aastast on auditikomitee liige Hans Luik. Andre Veskimeister oli auditikomitee liige alates 22.02.2018 kuni 22.11.2018. Ahto Pärl on auditikomitee liige alates 22.11.2018.

AUDIITORITE VALIMINE JA TASUSTAMINE

Audiitor valitakse ja kinnitatakse aktsionäride üldkoosoleku poolt. Audiitor valitakse tavaliselt kolmeks aastaks, seejärel korraldatakse uus hange. Valikukriteeriumiteks on auditimeeskonna kogemus, audiitorbüroo maine, kuulumine rahvusvahelisse võrgustikku, audiitori sõltumatus ja teenuste hind. Aktsionäride üldkoosolekul kinnitati aastateks 2017-2019 kontserni audiitoriks KPMG. Läti ettevõtteid auditeerib kohalik audiitorbüroo ja ühisettevõtet AS Express Post auditeerib Ernst & Young Baltic AS. 2018. aasta auditite (sh kõik ühisettevõtted) eest on makstud summas 68 tuhat eurot.

HUVIDE KONFLIKT JA SISETEABE KÄSITLEMINE

Siseteabe nõuetekohane käsitlemine on oluline, et kaitsta aktsionäride huve ning tagada aktsiate aus ja õiglane kauplemine. Kõigile aktsionäridele ja potentsiaalsetele uutele aktsionäridele peab olema õigeaegselt, järjepidevalt ja võrdsetel tingimustel kättesaadav oluline informatsioon ASi Ekspress Grupp ja tema tütarettevõtete kohta. ASil Ekspress Grupp ja tema tütarettevõtetega seotud isikutel on oma ametikohast tulenevalt teatud aegadel ja juhtudel vältimatult rohkem teavet kontserni kohta, kui seda on investoritel ja avalikkusel. Sellise info väärkasutuse vältimiseks oleme kontserni ettevõtetes kehtestanud "Siseteabe hoidmise ja avaldamise ning siseteabe alusel tehingute tegemise sisereeglid" (edaspidi siseteabe reeglid). Siseteabe reeglid hõlmavad endas aruandluse süsteemi, mille kohaselt töötajad, kes tööülesandeid täites võivad sattuda huvide konflikti, esitavad oma majandushuvid ning kinnitavad enesehindamisega oma sõltumatust.

ASi Ekspress Grupp juhatuse ja nõukogu liikmete puhul on tegemist siseteabe info kasutajatega (nn insaideritega), kes on allkirjastanud vastava kinnituse ja on teadlikud ASi Ekspress Grupp siseteabe reeglitest ning on koos oma lähikondsetega registreeritud ettevõtte insaiderite nimekirjas. Samuti on insaiderite nimekirjas registreeritud emaettevõtte finantsvaldkonna töötajad, kes puutuvad kokku kontserni konsolideeritud majandusnäitajatega ning olulisemate tütarettevõtete juhatuse ja nõukogu liikmed koos raamatupidamisinfo koostamise ja esitamise eest vastutavate töötajatega.

Seisuga 31.12.2018 on ettevõtte Insaiderite registris registreeritud 55 püsivat juurdepääsu omavat isikut (31.12.2017: 50 isikut).

Kontsern peab insaiderite arvestust vastavalt Väärtpaberituru seaduses ja NASDAQ Tallinn reglemendis sätestatud nõuetele ning komisjoni rakendusmäärusele (EL) 2016/347, 10. märts 2016, millega kehtestatakse rakenduslikud tehnilised standardid seoses insaiderite nimekirjade täpse vormingu ja ajakohastamisega kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 596/2014.

Meile teadaolevalt ei esinenud 2018. majandusaastal ühtegi siseteabe väärkasutamise tunnustega juhtumit ega huvide konflikti ega ole tehtud turutingimustest erinevaid tehinguid seotud osapooltega.

AS Ekspress Grupp nõukogu ja juhatuse liikmete otsesed osalused teistes ettevõtetes:

NIMI	SEOTUD ETTEVÕTE
Ahto Pärl	Booknjoy OÜ, OREA OÜ, OÜ NA Advisory, OREA Home OÜ
Hans H. Luik	Osaühing Minigert, HHL Rühm Osaühing, Osaühing Brevard, Iiruk OÜ, OÜ Laulumaa, Luigepoeg OÜ, Kentmanni Arendus OÜ, Iefe Invest OÜ, Irist OÜ, Fidens Invest OÜ, OÜ Vilipäev, Siireviire OÜ, Sisne Invest OÜ, Sisne Invest Latvia OÜ, Prestante OÜ
Harri Helmer Roschier	HRC Invest Oy, Rostek Oy, Avaus Marketing Innovation Oy
Indrek Kasela	osaühing Jõgisoo Piim, JUTA KASELA HAMBARAVI OSAÜHING, Osaühing Manipenny, Lindermann, Birnbaum ja Kasela OÜ, Fine, Wood and Company OÜ, OÜ Must Käsi 2, LA24 Holding OÜ, Noble Cafe 2 OÜ, KellyBar OÜ, Bergman 100x100 Osaühing, OÜ Temnikova & Kasela Galerii, Saue 3K Capital OÜ, OÜ Ühinenud Inglid, UA Management Assets OÜ
Peeter Saks	Covest OÜ, AS BaltCap
Aleksandras Česnavičius	-
Mari-Liis Rüütsalu	EREMEL OÜ, TÜ Norg
Kaspar Hanni	ITS Capital OÜ
Signe Kukin	OÜ Augitis

Ettevõtte nõukogu ega juhatuse liikmetel ei ole osalusi ettevõtetes, mis tegutsevad AS Ekspress Grupp kontserni põhitegevusalal – meedia ja trükitööstus.

Ülevaade 2018. majandusaastal tehtud tehingutest seotud osapooltega on esitatud raamatupidamise aastaaruande lisas 31.

MUU INFORMATSIOON

Kontserni ülevõtmise korral väärtpaberituru seaduse 19. peatüki kohaselt on AS-i Express Post praegusel kaasaktsionäril AS-l Eesti Meedia õigus omandada õiglase hinnaga ühisettevõtte 50% osalus Ekspress Grupilt. Samasugune õigus on ka Ekspress Grupil AS-i Eesti Meedia aktsionäride muutuse korral vastavalt aktsionäride omavahelisele lepingule.

VASTAVUSE DEKLARATSIOON HEA ÜHINGUTAVA SOOVITUSELE

Hea Ühingujuhtimise Tava (HÜT) on juhiste kogum, mis on mõeldud järgimiseks eelkõige börsiettevõtetele. HÜT-i sätete täitmine ei ole kohustuslik, ettevõttel on kohustus avalikustada ja põhjendada kas ja millises ulatuses HÜT-i ei järgita. Börsiettevõtetele kehtib „täidan või selgitan" nõue.

AS Ekspress Grupp lähtub oma äritegevuses seadustest ja õigusnormidest, börsiettevõttena Nasdaq Tallinna Börsi nõuetest ning ta arvestab oma tegevuses olulises osas Hea Ühingujuhtimise Tava juhiseid. Praktilistel kaalutlustel järgitakse mõningaid soovitusi osaliselt.

HÜT punkt 2.2.7

Iga juhatuse liikme põhipalk, tulemustasu, lahkumishüvitus, talle makstavad muud hüved ning preemiasüsteemid, samuti nende olulised tunnused (sh võrdlusel põhinevad tunnused, motiveerivad tunnused ja riski tunnused) avaldatakse selges ja üheselt arusaadavas vormis emitendi veebilehel ning Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes. Avaldatavad andmed on selged ja üheselt arusaadavad, kui need väljendavad otseselt kulutuse suurust emitendile või tõenäolise kulutuse suurust avalikustamise päeva seisuga.

Kontsern avaldab raamatupidamise aruande lisades juhatuse liikmetele makstud tasude üldsumma ning eraldi makstud lahkumishüvitised, kuid mitte iga liikme tasu eraldi. Kontsern ei avalda juhatuse liikmete põhipalka, tulemustasu, lahkumishüvitist ja muid hüvesid ning preemiasüsteeme ega nende olulisi tunnuseid, sest tegemist on juhatuse liikmete jaoks tundliku informatsiooniga ning nende andmete avaldamine ei ole ettevõtte juhtimiskvaliteedile hinnangu andmiseks vältimatult vajalik. Samuti ei soovi kontsern avalikustada sellist informatsiooni oma konkurentidele.

Konsolideerimisgrupi kõigi juhatuste liikmete (k.a tütarettevõtete tegevjuhtkonna) tasu koosneb kuupalgast ja aastapreemiast. Mõnikord antakse kasutada ka ametiauto. Aastapreemia sõltub teatud eesmärkide täitmisest, mis on igal aastal erinevad, sõltuvalt ettevõtte poolt järgmiseks aastaks seatud strateegilistest eesmärkidest. Aastapreemiad võivad moodustada kuni 50% juhatuse liikmete ja tegevjuhtkonna aastapalgast.

Juunis 2017 kinnitas aktsionäride üldkoosolek võtmetöötajate aktsiaoptsiooniskeemi. Nimetatud skeemi alusel väljastatakse kuni 1 300 000 aktsiaoptsiooni, millest igaüks annab õiguse saada tasuta ühe ettevõtte aktsia. Optsiooniskeem kestab novembrist 2017 kuni märtsini 2021.

Konsolideerimisgruppi kuuluvate kõikide juhatuste liikmetele (sh. tütarettevõtete tegevjuhtkondadele) makstakse lepingu lõppemisel ja lõpetamisel kompensatsiooni vastavalt tema ametilepingus ettenähtud tingimustele. Juhatuse liikmete ja tegevjuhtkondade lahkumishüvitised kuuluvad üldjuhul väljamaksmisele, kui lahkumise on algatanud ettevõte. Kui juhatuse või tegevjuhtkonna liige kutsutakse tagasi olulise põhjuseta, tuleb sõltuvalt töötatud ajale ette teatada kuni 3 kuud ja tasuda täiendavalt kuni 12 kuu palga ulatuses lahkumishüvitist. Juhul kui juhatuse liige või tegevjuht lahkub ametist omaenda initsiatiivil, või juhul, kui ta kutsutakse juhatusest tagasi olulise põhjusega, siis üldjuhul kompensatsiooni ei maksta.

HÜT punkt 2.3.2

Nõukogu otsustab emitendi ja tema juhatuse liikme või tema lähedase või temaga seotud isikuga tehtavate emitendi jaoks oluliste tehingute tegemise ja määrab selliste tehingute tingimused. Nõukogu poolt heakskiidetud tehingud juhatuse liikme, tema lähedase või temaga seotud isiku ja emitendi vahel avaldatakse Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes.

2018. aastal kontserni ja juhatuse liikmete vahel olulisi tehinguid ei tehtud.

HÜT punkt 3.2.5

Üldkoosolekul määratud nõukogu liikme tasu suurus ja maksmise kord avaldatakse emitendi Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes, tuues eraldi välja põhi- ja lisatasu (sh lahkumishüvitus ja muud makstavad hüved).

2018. aastal ei ole emitendi emaettevõttele ega kontserni tütar- ja sidusettevõtete nõukogu liikmetele tasu makstud.

2019. aasta konsolideeritud vahearuanded avaldame alljärgnevalt:

KUUPÄEV	SÜNDMUS
28. veebruar 2019	2018. aasta 12 kuu ja IV kvartali auditeerimata vahearuanne
01. aprill 2019	Auditeeritud 2018. aasta majandusaasta aruanne
30. aprill 2019	2019. aasta 3 kuu ja I kvartali auditeerimata vahearuanne
31. juuli 2019	2019. aasta 6 kuu ja II kvartali auditeerimata vahearuanne
31. oktoober 2019	2019. aasta 9 kuu ja III kvartali auditeerimata vahearuanne

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Konsolideeritud bilanss

(tuhandetes EUR)	31.12.2018	31.12.2017	Lisad
VARAD			
Käibevara			
Raha ja raha ekvivalendid	1 268	1 073	5
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	9 154	9 917	6
Ettevõtte tulumaksu nõuded	27	4	
Varud	3 382	2 832	10
Käibevara kokku	**13 831**	**13 827**	
Põhivara			
Muud nõuded ja investeeringud	1 588	1 750	11
Edasilükkunud tulumaksu vara	44	47	
Investeeringud ühisettevõtetesse	2 345	2 372	13
Investeeringud sidusettevõtetesse	319	354	14
Materiaalne põhivara	11 921	12 189	15
Immateriaalne põhivara	46 691	45 419	16
Põhivara kokku	**62 907**	**62 130**	
VARAD KOKKU	**76 738**	**75 957**	
KOHUSTUSED			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	1 356	166	18
Võlad ja ettemaksed	10 801	8 095	17
Ettevõtte tulumaksu kohustused	29	111	
Lühiajalised kohustused kokku	**12 186**	**8 372**	
Pikaajalised kohustused			
Pikaajalised laenukohustused	14 118	15 091	18
Pikaajalised kohustused kokku	**14 118**	**15 091**	
KOHUSTUSED KOKKU	**26 304**	**23 463**	
OMAKAPITAL			
Vähemusosalus	87	68	
Emaettevõtte omanikele kuuluv kapital ja reservid:			
Aktsiakapital	17 878	17 878	29
Ülekurss	14 277	14 277	
Omaaktsiad	(22)	(22)	29
Reservid	1 688	1 531	29
Jaotamata kasum	16 526	18 762	
Emaettevõtte omanikele kuuluv kapital ja reservid kokku	**50 347**	**52 426**	
OMAKAPITAL KOKKU	**50 434**	**52 494**	
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	**76 738**	**75 957**	

Aruande lisad lehekülgedel 64–112 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

(tuhandetes EUR)	2018	2017	Lisad
Müügitulu	60 489	54 070	22
Müüdud toodangu kulu	(48 874)	(42 869)	23
Brutokasum	**11 615**	**11 201**	
Muud äritulud	394	1 383	27
Turunduskulud	(3 108)	(2 898)	24
Üldhalduskulud	(7 609)	(5 921)	25
Muud ärikulud	(82)	(97)	
Ärikasum	**1 211**	**3 669**	
Intressitulud	143	173	
Intressikulud	(443)	(400)	
Muud finantstulud/(kulud)	(103)	118	
Kokku finantstulud/(kulud)	**(403)**	**(109)**	
Kasum/(kahjum) ühisettevõtete aktsiatelt ja osadelt	(273)	(2)	13
Kasum/(kahjum) sidusettevõtete aktsiatelt ja osadelt	(234)	(68)	14
Kasum enne tulumaksustamist	**302**	**3 490**	
Tulumaks	(276)	(344)	8
Aruandeperioodi kasum	**25**	**3 146**	
Aruandeperioodi kasum, mis on omistatav			
Emaettevõtte aktsionäridele	6	3 140	
Vähemusosalusele	19	6	
Koondkasum kokku	**25**	**3 146**	
Aruandeperioodi koondkasum, mis on omistatav			
Emaettevõtte aktsionäridele	6	3 140	
Vähemusosalusele	19	6	
Tava- ja lahustunud kasum aktsia kohta	0,00	0,11	29

Aruande lisad lehekülgedel 64–112 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes EUR)	Emaettevõtte omanikele omistatav osa							
	Aktsiakapital	Ülekurss	Omaaktsiad	Reservid	Jaotamata kasum	Kokku	Vähemusosalus	**Omakapital kokku**
Saldo 31.12.2016	**17 878**	**14 277**	**(863)**	**2 058**	**17 723**	**51 073**	**0**	**51 073**
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	0	220	(220)	0	0	**0**
Aktsiaoptsioon	0	0	841	(747)	(94)	0	0	**0**
Makstud dividend	0	0	0	0	(1 787)	(1 787)	0	**(1 787)**
Muud muutused	0	0	0	0	0	0	62	**62**
Tehingud omanikega kokku	0	0	841	(527)	(2 101)	(1 787)	62	**(1 725)**
Aruandeperioodi puhaskasum	0	0	0	0	3 140	3 140	6	**3 146**
Aruandeperioodi koondkasum kokku	0	0	0	0	3 140	3 140	6	**3 146**
Saldo 31.12.2017	**17 878**	**14 277**	**(22)**	**1 531**	**18 762**	**52 426**	**68**	**52 494**
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	0	157	(157)	0	0	**0**
Makstud dividend	0	0	0	0	(2 085)	(2 085)	0	**(2 085)**
Tehingud omanikega kokku	0	0	0	157	(2 242)	(2 085)	0	**(2 085)**
Aruandeperioodi puhaskasum	0	0	0	0	6	6	19	**25**
Aruandeperioodi koondkasum kokku	0	0	0	0	6	6	19	**25**
Saldo 31.12.2018	**17 878**	**14 277**	**(22)**	**1 688**	**16 526**	**50 347**	**87**	**50 434**

Lisainformatsioon omakapitali muutuste kohta on toodud Lisas 29.

Aruande lisad lehekülgedel 64–112 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

(tuhandetes EUR)	2018	2017	Lisad
Rahavood äritegevusest			
Aruandeperioodi ärikasum	1 211	3 669	
Korrigeerimised:			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	3 052	2 787	15,16
Tulu äritegevusega seotud varade müügist	0	(194)	
(Kasum)/-kahjum põhivara müügist ja mahakandmisest	(5)	(11)	
Äritegevuse rahavood:			
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	(397)	(105)	
Varude muutus	(550)	(62)	
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	2 449	(497)	
Rahavood põhitegevusest	**5 760**	**5 587**	
Makstud ettevõtte tulumaks	(379)	(371)	
Makstud intressid	(462)	(448)	
Rahavood äritegevusest kokku	**4 920**	**4 769**	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tütarettevõtete soetamine (miinus raha ettevõttes)	0	(546)	
Sidusettevõtte soetamine	0	(74)	
Muude investeeringute soetamine ja tagasilaekumised	(995)	(785)	
Kasum äritegevusega seotud varade müügist	0	130	
Saadud intressid	127	169	
Põhivara soetamine	(3 082)	(2 023)	15,16
Põhivara müük	29	12	15,16
Antud laenud	(700)	(2 227)	
Antud laenude tagasimaksed	1 763	1 054	
Rahavood investeerimistegevusest kokku	**(2 858)**	**(4 290)**	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Makstud dividendid	(2 085)	(1 787)	
Saadud dividendid	0	56	
Tasutud kapitalirendi maksed	(74)	(71)	19
Arvelduskrediidi kasutuse muutus	1 191	92	18
Saadud laenud	1 000	0	
Saadud laenude tagasimaksed	(1 900)	(552)	18
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	**(1 868)**	**(2 261)**	
RAHA JA RAHA EKVIVALENTIDE MUUTUS	**194**	**(1 782)**	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	1 073	2 856	5
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	1 268	1 073	5

Aruande lisad lehekülgedel 64–112 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1. Üldine Informatsioon

AS-i Ekspress Grupp ja tema tütarettevõtete peamisteks tegevusaladeks on meediategevus, sealhulgas online-meedia, ajalehtede, ajakirjade ja raamatute kirjastamine, kojukanded ja muud meediaga seotud tegevused; ning trükiteenuste osutamine. AS Ekspress Grupp (registrikood 10004677; aadress: Parda 6, 10151 Tallinn) on Eesti Vabariigis registreeritud valdusettevõte. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule kinnitatakse juhatuse poolt koostatud ja nõukogu poolt heakskiidetud majandusaasta aruanne, mis sisaldab ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, aktsionäride üldkoosolekul. Juhatus kiitis heaks ja allkirjastas majandusaasta aruande 28. märtsil 2019.

Ekspress Grupi kontserni (edaspidi kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aruanne kajastab allpool toodud ettevõtete majandustulemusi.

Ettevõtte nimi	Staatus	Osalus 31.12.2018	Osalus 31.12.2017	Põhitegevus	Asukoht
Tegevussegment: kesksed tegevused					
Ekspress Grupp AS	Emaettevõte			Kontserniettevõtete haldamine ja tugiteenused	Eesti
Ekspress Digital OÜ	Tütarettevõte	-	100%	IT teenuste osutamine. Alates 01.oktoobrist 2018 ühendatud AS-iga Ekspress Grupp.	Eesti
Ekspress Finance OÜ	Tütarettevõte	-	100%	Finantseerimise osutamine kontsernisiseselt. Alates 01.oktoobrist 2018 ühendatud AS-iga Ekspress Grupp.	Eesti
Tegevussegment: meedia (online- ja trükimeedia)					
Ekspress Meedia AS (endine Delfi AS)	Tütarettevõte	100%	100%	Online-meedia, päeva- ja nädalalehtede kirjastamine. Alates 1.juunist ka ajakirjade kirjastamine.	Eesti
Delfi A/S	Tütarettevõte	100%	100%	Online-meedia	Läti
ACM LV SIA	Tütarettevõte	100%	100%	Välireklaami müük (omandati juulis 2017)	Läti
Delfi UAB	Tütarettevõte	100%	100%	Online-meedia (ajakirjade äritegevus müüdi detsembris 2017)	Leedu
Sport Media UAB	Tütarettevõte	51%	51%	Hetkel ei tegutse	Leedu
Delfi Holding SIA	Tütarettevõte	100%	100%	Holding ettevõte (varasemalt emaettevõte Delfi ettevõtetele erinevates riikides)	Läti
Hea Lugu OÜ	Tütarettevõte	83%	83%	Raamatute kirjastamine (ühendati Ajakirjade Kirjastus raamatukirjastuse osakonnaga novembris 2017)	Eesti
Adnet Media UAB	Tütarettevõte	100%	100%	Internetireklaami lahendused ja -võrgustik	Leedu
Adnet Media OÜ	Tütarettevõte	100%	100%	Internetireklaami lahendused ja -võrgustik	Eesti
Adnet Media SIA	Tütarettevõte	100%	100%	Internetireklaami lahendused ja -võrgustik	Läti
Videotinklas UAB	Sidusettevõte	45%	-	Sisuloome produktsioonistuudio	Leedu
Zave Media OÜ	Tütarettevõte	-	100%	Tegevus viidud Delfi kohalike ettevõtete alla. Alates 01.oktoobrist ühendatud AS-iga Ekspress Meedia	Eesti
Ajakirjade Kirjastus AS	Ühisettevõte	-	50%	Ajakirjade kirjastamine. Reograniseeritud 1.juunist 2018 ja ühendatud AS-iga Õhtuleht Kirjastus	Eesti
Õhtuleht Kirjastus AS (endine SL Õhtuleht AS)	Ühisettevõte	50%	50%	Ajalehtede kirjastamine. Alates 1.juunist 2018 ka ajakirjade kirjastamine seoses ühinemisega AS-iga Ajakirjade Kirjastus.	Eesti
Express Post AS	Ühisettevõte	50%	50%	Perioodika kojukanne	Eesti
Linna Ekraanid OÜ	Ühisettevõte	50%	50%	Digitaalse välireklaami müük	Eesti
Babahh Media OÜ	Sidusettevõte	49%	49%	Videotootmise müük, meedia- ja taristu- lahendused	Eesti
Kinnisvarakeskkond OÜ	Sidusettevõte	49%	49%	Kinnisvaraportaali arendamine (asutatud augustis 2017)	Eesti
Tegevussegment: trükiteenused					
Printall AS	Tütarettevõte	100%	100%	Trükiteenuste osutamine	Eesti
Tegevussegment: meelelahutus					
Delfi Entertainment SIA	Tütarettevõte	100%	100%	Hetkel ei tegutse	Läti

Lisa 2. Raamatupidamise aruande koostamisel kasutatud arvestus-põhimõtted

Alljärgnevalt on kirjeldatud peamiseid arvestuspõhimõtteid, mida on kasutatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel. Toodud arvestuspõhimõtteid on järjepidevalt rakendatud kõikidele aruandes toodud perioodidele, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti.

Arvestuse alused

AS-i Ekspress Grupp konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on võetud vastu Euroopa Komisjoni poolt (IFRS – International Financial Reporting Standards). Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt nendele rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele (IFRS) ja tõlgendustele (IFRIC), mis on avaldatud ja kehtivad või on avaldatud ja ennetähtaegselt rakendatavad aruannete koostamisel.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuset, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

Vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele tuleb anda juhtkonnapoolseid raamatupidamislikke hinnanguid ning kontserni raamatupidamispõhimõtete rakendamisel tegema juhtkonnapoolseid otsuseid. Valdkonnad, kus juhtkonna otsuste osatähtsus ning keerukus on olulisema mõjuga või kus konsolideeritud aruanded sõltuvad oluliselt eeldustest ja hinnangutest, on kirjeldatud Lisas 3.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes, mis on kontserni arvestusvaluuta. Kui ei ole märgitud teisiti, on kõik summad ümardatud lähima tuhandeni.

Võrreldavus

Finantsaruanded on koostatud lähtudes järjepidevuse ja võrreldavuse printsiibist, metoodikamuutuste sisu ja nende mõju on selgitatud vastavates lisades.

Muutused arvestuspõhimõtetes

IFRS 15 "Tulu kliendilepingutest" - rakendus 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

Uues standardis antakse raamistik, mis asendab senised IFRS standardites antud juhised tulu kajastamiseks. Ettevõtted võtavad kasutusele viieastmelise mudeli, et kindlaks määrata, millal ja millises summas tulu kajastada. Uue mudeli kohaselt tuleb tulu kajastada siis (või sel ajal), kui ettevõte annab kliendile üle kontrolli kaupade või teenuste üle ning sellises summas, mida ettevõte loodab nende kaupade või teenuste eest saada. Sõltuvalt sellest, kas on täidetud teatud kriteeriumid, kajastatakse tulu:

- aja jooksul ja viisil, mis kajastab ettevõtte tulemusi või
- ajahetkel, kui kontroll kaupade või teenuste üle antakse üle kliendile.

Standardis IFRS 15 kehtestatakse ka põhimõtted, mida ettevõtted peavad järgima kvalitatiivse ja kvantitatiivse informatsiooni avalikustamisel, mis annab raamatupidamise aruande kasutajatele kasulikku teavet klientidega sõlmitud lepingutest tuleneva tulu ja rahavoogude olemuse, suuruse, ajastuse ja ebakindluse kohta.

Kontsern kasutas IFRS 15 rakendamisel kumulatiivset meetodit (ilma praktiliste abinõudeta), mille tulemusena kajastati standardi rakendamise mõju esmakordse rakendamise kuupäeval (st 1. jaanuaril 2018). Seega ei ole 2017. aasta kohta esitatud teavet korrigeeritud ja need on esitatud varasemalt kehtinud standardite IAS 18, IAS 11 ning vastavate tõlgenduste järgi. Lisaks ei ole võrdlusandmetele rakendatud IFRS 15 avalikustamise nõudeid.

Lisaks kohustusele avalikustada täiendavat teavet müügitulu aluseks olevate tehingute kohta, ei avaldanud IFRS 15 rakendamine mõju kontserni bilansile seisuga 1. jaanuar 2018 ja 31. detsember 2018 ega koondkasumiaruandele ja rahavoogude aruandele 31. detsembril 2018 lõppenud majandusaasta kohta.

IFRS 9 "Finantsinstrumendid" (2014) - rakendus 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

See standard asendab standardi IAS 39 „Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine", v.a mõned riskimaandamise arvestuse põhimõtted.

Kuigi finantsvarade mõõtmisel lubatud mõõtmisalused – korrigeeritud soetusmaksumus, õiglane väärtus läbi koondkasumiaruande ja õiglane väärtus läbi kasumiaruande – sarnanevad standardi IAS 39 mõõtmisalustele, on kriteeriumid, mille alusel finantsvarasid õigesse mõõtmiskategooriasse klassifitseeritakse, oluliselt erinevad.

Finantsvarade klassifitseerimine vastavalt standardile IFRS 9 põhineb üldjuhul ärimudelil, milles finantsvara hallatakse, ning lepinguliste rahavoogude tingimustel. Standardiga IFRS 9 asendatakse varasemad standardi IAS 39 kategooriad, s.t lunastamistähtajani hoitavad varad, laenud ja nõuded ning müügivalmis finantsvarad.

Finantsvara mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kui on täidetud järgmised kaks tingimust:

- vara hoitakse ärimudelis, mille eesmärk on hoida varasid, et saada neist tulenevaid lepingulisi rahavoogusid,
- lepingutingimused tagavad kindlatel kuupäevadel rahavood, milleks on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress.

Enamus standardi IAS 39 nõuetest finantskohustuste klassifitseerimise ja mõõtmise kohta on muutmata kujul standardis IFRS 9 üle võetud.

Standardi IFRS 9 väärtuse languse mudel asendab standardi IAS 39 „tekkinud krediidikahjumi" mudeli „eeldatava krediidikahjumi" mudeliga, mis tähendab seda, et enam ei pea enne väärtuse langusest tuleneva allahindluse kajastamist olema toimunud kahjujuhtum. Uut väärtuse languse mudelit kohaldatakse finantsvaradele, mida mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kliendilepingu varadele ja finantsvaradele, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi koondkasumiaruande, mitte aga investeeringutele omakapitali instrumentidesse.

1. jaanuari 2018 seisuga hindas juhtkond kontserni olemasolevate finantsvarade väärtuse langust, kasutades mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni, mis oli vastavalt IFRS 9 nõuetele võimalik saada liigsete kulude või pingutusteta. Hindamise tulemusena jõudis juhtkond järeldusele, et seisuga 1. jaanuar 2018 hinnatud eeldatav krediidikahjum ei ole oluliselt erinev IAS 39 järgi kajastatud kahjumist seisuga 31. detsember 2017.

Alljärgnevates tabelites on esitatud informatsioon finantsvarade ja -kohustuste mõõtmiskategooriate osas vastavalt IAS 39 nõuetele ning uutele IFRS 9-st tulenevatele nõuetele. IFRS 9 rakendamine 1. jaanuaril 2018 ei omanud mõju finantsvarade ja -kohustuste bilansilistele maksumustele tulenevalt ümberklassifitseerimisest ja ümberhindamisest.

Finantsvara (tuhandetes EUR)	Finantsvara klassifitseerimine ja mõõtmine	Esialgne klassifikatsioon IAS 39 kohaselt	Uus klassifikatsioon IFRS 9 kohaselt	31.12.2017 Bilansiline maksumus IAS 39 kohaselt	01.01.2018 Bilansiline maksumus IFRS 9 kohaselt
Ostjate tasumata arved ja muud nõuded	Ärimudel on hoida varasid, et saada neist tulenevaid lepingulisi rahavoogusid. Ostjate tasumata arved ja muud nõuded, mis IAS 39 kohaselt klassifitseeriti laenudeks ja nõueteks, on nüüd kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses.	Laenud ja nõuded	Korrigeeritud soetusmaksumus	8 074	8 074
Antud laenud	Ärimudel on hoida instrumente eluea lõpuni (st koguda põhiosa ja intresse) ning mitte müüa. Antud laenud, mis IAS 39 kohaselt klassifitseeriti laenudeks ja nõueteks, on nüüd kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses.	Laenud ja nõuded	Korrigeeritud soetusmaksumus	2 093	2 093
Raha ja raha ekvivalendid		Laenud ja nõuded	Korrigeeritud soetusmaksumus	1 073	1 073
Finantsinvesteeringud	Ärimudel on hoida varasid, et saada neist tulenevaid lepingulisi rahavoogusid. IAS 39 kohaselt määratleti antud finantsinvesteeringud õiglases väärtuses läbi kasumiaraunde, kuna neid hallati ning nende tulemuslikkust monitooriti õiglases väärtuses. Vastavalt IFRS 9-le klassifitseeritakse antud varsid nüüd kohustuslikult õiglases väärtuses läbi kasumiaruande.	Õiglane väärtus läbi kasumiaruande	Kohustuslikult õiglases väärtuses läbi kasumiaruande	873	873
Finantsvarad kokku				**12 113**	**12 113**

Klassifitseerimine vastavalt standardi IFRS 9 nõuetele ei omanud mõju finantsvarade ja finantskohustuste mõõtmisele võrreldes standardiga IAS 39.

Standardi IFRS 9 kasutuselevõtust tulenevad arvestuspõhimõtete muudatused on rakendatud tagasiulatuvalt, välja arvatud järgnevalt kirjeldatud juhtudel. Kontsern on kasutanud erandit, et mitte korrigeerida varasemate perioodide võrdlusandmeid klassifitseerimise ja mõõtmise nõuete (sh väärtuse languse) osas. Kui standardi IFRS 9 kasutuselevõtmise tulemusena oleksid finantsvarade ja -kohustuste bilansilised maksumused oluliselt erinenud, oleks see kajastatud jaotamata kasumis seisuga 1. jaanuar 2018. Seega ei kajasta 2017. aasta kohta esitatud teave üldiselt standardi IFRS 9 nõudeid, vaid pigem standardi IAS 39 nõudeid.

Finantskohustused (tuhandetes EUR)	Esialgne klassifikatsioon IAS 39 kohaselt	Uus klassifikatsioon IFRS 9 kohaselt	31.12.2017 Bilansiline maksumus IAS 39 kohaselt	01.01.2018 Bilansiline maksumus IFRS 9 kohaselt
Arvelduskrediit	Korrigeeritud soetusmaksumus	Korrigeeritud soetusmaksumus	92	92
Pangalaenud	Korrigeeritud soetusmaksumus	Korrigeeritud soetusmaksumus	14 894	14 894
Kapitalirent	Korrigeeritud soetusmaksumus	Korrigeeritud soetusmaksumus	271	271
Võlad tarnijatele ja muud võlad	Korrigeeritud soetusmaksumus	Korrigeeritud soetusmaksumus	2 273	2 273
Finantskohustised kokku			**17 530**	**17 530**

Standardi IFRS 2 muudatused „Aktsiapõhiste maksetehingute liigitamine ja mõõtmine“ – rakendus 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, mida rakendatakse edasiulatuvalt.

Muudatused selgitavad aktsiapõhiste maksete arvestust järgmistes valdkondades:

- üleandmise ja mitteüleandmise tingimuste mõju rahas arveldatavate aktsiapõhiste maksete mõõtmisele;
- kinnipeetavate maksude kohustuse netoarvelduse võimalusega aktsiapõhised maksetehingud ja
- aktsiapõhiste maksete tingimuste muudatus, millega muudetakse rahas arveldatava tehingu liigitamine omakapitaliga arveldatavaks tehinguks.

Muudatuse rakendamine ei toonud kaasa olulist mõju kontserni konsolideeritud finantsaruannetele.

IFRIC 22 „Välisvaluutas toimunud tehingud ja ettemakstud tasud“ - rakendus 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

Tõlgendus selgitab, kuidas määrata kindlaks tehingu kuupäev, et saada teada tehinguga seotud vara, kulu või tulu (või selle osa) esmakordsel kajastamisel kasutatav vahetuskurss välisvaluutas ettemakstud tasu maksmisest või saamisest tuleneva mitterahalise vara või mitterahalise kohustuse kajastamise lõpetamisel. Sellisel juhul on tehingu kuupäevaks kuupäev, mil ettevõte kajastab ettemakstud tasu maksmisest või saamisest tuleneva mitterahalise vara või mitterahalise kohustuse.

Standardi rakendamine ei toonud kaasa olulist mõju kontserni konsolideeritud finantsaruannetele.

Iga-aastased IFRS-i edasiarendused 2014-2016 - rakendus 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, välja arvatud standardi IFRS 12 muudatused, mis rakendusid 1. jaanuaril 2017 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

Ükski nendest muudatustest ei avaldanud olulist mõju kontserni konsolideeritud finantsaruannetele.

Standardid ja standardite tõlgendused ja muudatused, mis on avaldatud, kuid veel ei kehti

Järgmised uued standardid, tõlgendused ja muudatused ei kehti veel 31. detsembril 2018 lõppenud aruandeperioodi suhtes ja neid ei ole konsolideeritud finantsaruannete koostamisel rakendatud.

IFRS 16 „Rendilepingud“ – rakendub 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

IFRS 16 asendab standardi IAS 17 „Rendilepingud“ ja sellega seotud tõlgendused. Standard likvideerib rentnike jaoks praeguse kaht liiki arvestuse mudeli ja nõuab selle asemel, et ettevõtted kajastaksid enamikku rendilepingutest ühtse mudeli alusel bilansis, likvideerides kasutus- ja kapitalirendi eristamise.

Standardi IFRS 16 alusel on leping rendileping või sisaldab rendilepingut, kui sellega antakse üle õigus mingi vara kasutamist teatud ajavahemikul tasu eest kontrollida. Selliste lepingute puhul nõuab uus mudel rentnikult kasutusõiguse alusel kasutatava vara ja rendikohustuse kajastamist. Kasutusõiguse alusel kasutatavat vara amortiseeritakse ja kohustuse pealt arvestatakse intressi. Selle tulemuseks on enamiku

rendilepingute jaoks kulumuster, mille puhul suurem osa kulust kajastatakse lepingu alguses, ja seda isegi siis, kui rentnik maksab jätkuvalt igal aastal ühesuguse suurusega renditasusid.

Uus standard kehtestab rentnikele mitmeid piiratud ulatusega erandeid, mille hulka kuuluvad:

- rendilepingud, mille rendiperiood on 12 kuud või lühem ja mis ei sisalda ostuoptsioone ja
- rendilepingud, mille alusvara väärtus on madal (väheolulised rendilepingud).

Rendileandja arvestuspõhimõtted uue standardi rakendamisest suures osas ei muutu ja jätkuvalt tehakse vahet kasutus- ja kapitalirendil.

Kontsern on kohustatud võtma IFRS 16 „Rendilepingud" kasutusele alates 1. jaanuarist 2019. Kontsern on hinnanud IFRS 16 esmakordse rakendamise eeldatavat mõju oma konsolideeritud finantsaruannetele, mida on kirjeldatud allpool.

Kontsern kajastab kontoripindade kasutusrendi osas uusi varasid ja kohustusi. Sellise kasutusrendiga seotud kulude olemus nüüd muutub, kuna Kontsern hakkab kajastama kasutusõiguse alusel kasutatavatelt varadelt kulumit ja rendikohustustelt intressi.

Varem kajastas Kontsern kasutusrendi kulusid rendiperioodi jooksul lineaarselt ning kajastas varasid ja kohustusi ainult selles osas, kui tegelike rendimaksete ja kajastatud kulude vahel oli ajaline erinevus.

Kontserni kapitalirendile, mis kajastatakse vastavalt IAS 17-le seisuga 31.detsember 2018, uue standardi kohaldamine ei oma eeldatavasti olulist mõju.

Hetkel olemasoleva teabe põhjal hindab Kontsern, et kajastab seisuga 1. jaanuar 2019 täiendavaid rendikohustusi summas 3 302 tuhat eurot ja kasutusõiguse alusel kasutatavaid varasid summas 3 084 tuhat eurot. Muudatus ei oma mõju kehtivate laenulepingute eritingimustele.

Standardite IFRS 10 ja IAS 28 „Investori ja tema sidusettevõtte või ühisettevõtte vaheline müük või varaline sissemakse" muudatused - Euroopa Komisjon otsustas muudatuste kinnitamise määramata ajaks edasi lükata.

Muudatused selgitavad, et sidusettevõtte või ühisettevõttega seotud tehingu puhul sõltub kasumi ja kahjumi kajastamise ulatus sellest, kas müüdud või üleantud varad moodustavad äritegevuse, nii et:

- kasum või kahjum kajastatakse täielikult siis, kui investori ja tema sidusettevõtte või ühisettevõtte vaheline tehing hõlmab sellise vara või selliste varade üleandmist, mis moodustavad äritegevuse (kas see/need asub/asuvad tütarettevõttes või mitte), samal ajal kui
- kasum või kahjum kajastatakse osaliselt siis, kui investori ja tema sidusettevõtte või ühisettevõtte vaheline tehing hõlmab varasid, mis ei moodusta äritegevuse (isegi siis, kui need varad asuvad tütarettevõttes).

Muudatuste vastuvõtmise kvantitatiivset mõju saab hinnata alles muudatuste esmakordse rakendamise aastal, sest see sõltub vara või äride üleandmisest sidusettevõttele või ühisettevõttele, mis leiab aset sel aruande perioodil.

IFRIC 23 „Tulumaksu käsitlustest tingitud ebakindlus" - rakendub 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

Tõlgendus IFRIC 23 selgitab, kuidas arvestada tulumaksukäsitlusi, mida maksuamet pole veel heaks kiitnud, püüdes ühtlasi suurendada läbipaistvust. Peamine küsimus seisneb IFRIC 23 kohaselt selles, kas on tõenäoline, et maksuamet kiidab ettevõtte valitud maksukäsitluse heaks. Kui see, et maksuamet kiidab kinnitamata maksukäsitluse heaks, on tõenäoline, siis kajastatakse raamatupidamise aruandes sama maksusumma, mis maksudeklaratsioonis, ning tasumisele kuuluva ja edasilükkunud tulumaksu mõõtmisega seotud ebakindlust ei kajastata. Vastasel juhul peab maksustatavat tulu (või maksukahjumit), maksustamisbaase ja kasutamata maksukahjumeid määrama viisil, mis ebakindluse prognoositavat lahendust kõige paremini peegeldab, kasutades selleks kas üht kõige tõenäolisemat summat või eeldatavat väärtust (tõenäosusega kaalutud summade kogusummat). Ettevõte peab eeldama seda, et maksuamet kontrollib maksupositsiooni ja saab asjakohasest informatsioonist täieliku ülevaate.

Kontserni hinnangul ei ole tõlgenduse esmakordsel rakendamisel olulist mõju konsolideeritud finantsaruannetele, kuna kontsernil ei ole olulisi ebakindlaid maksupositsioone.

Iga-aastased IFRS-i edasiarendused 2015-2017 - rakenduvad 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Euroopa Komisjon ei ole seda veel heaks kiitnud.

IFRS-i edasiarendused (2015-2017) sisaldavad standarditesse tehtud nelja muudatust. Peamised muudatused tehti selleks, et:

- selgitada, et ettevõte mõõdab varasemat osalust ühises äriüksuses uuesti, kui ta saavutab kontrolli selle üksuse üle kooskõlas standardiga IFRS 3 „Äriühendused";

- selgitada, et ettevõte ei mõõda varasemat osalust ühises äriüksuses uuesti, kui ta saavutab ühise kontrolli selle üksuse üle kooskõlas standardiga IFRS 11 „Ühised ettevõtmised";

- selgitada, et ettevõte peaks alati kajastama dividendide jaotamisega kaasnevat tulumaksu kas kasumis või kahjumis, muus koondkasumis või omakapitalis sõltuvalt sellest, kus ta kajastas algselt tehingud või sündmused, mille tulemusena jaotatav kasum teeniti; ja

- selgitada, et üldisel eesmärgil laenatud vahendite kapitalisatsioonimäära arvutamisel peaks ettevõte jätma välja laenukasutuse kulutused, mis on seotud kohustustega, mis tekkisid tingimustele vastava vara omandamisel ainult seni, kuni tingimustele vastav vara on valmis müügiks või eesmärgipäraseks kasutamiseks. Laenukasutuse kulutused, mis on seotud konkreetsete laenukohustustega, mida ei ole tasutud selleks ajaks, kui tingimustele vastav vara on valmis oma eesmärgipäraseks kasutamiseks või müügiks, arvestatakse ettevõtte üldiste laenukasutuse kulutuste hulka.

Kontsern ei ole lõplikult hinnanud edasiarenduste võimalikku mõju, kuid eeldatavasti olulist mõju konsolideeritud finantsaruannetele ei ole.

IAS 28 „Pikaajalised investeeringud sidusettevõtetesse ja ühisettevõtetesse" muudatused - rakenduvad aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2019 või hiljem. Varasem rakendamine on lubatud.

IAS 28 „Investeeringud sidusettevõtetesse ja ühisettevõtetesse" muudatus mõjutab ettevõtteid, kes rahastavad selliseid üksusi eelisaktsiate või laenudega, mille tagasimaksmine ei ole lähitulevikus oodatav (nn „pikaajalised investeeringud").

Muudatus käsitleb standardite IAS 28 ja IFRS 9 „Finantsinstrumendid" kahte liiki kohaldamist. Muudatus ja selles toodud näide osutavad sellele, et pikaajaline investeering on mõlema standardi kohaldamisalas ning selgitavad, kuidas standardeid rakendada.

Standardi IAS 19 muudatused: "Plaani muudatus, kärbe või arveldus" - kohaldatakse plaani muudatustele, kärbetele või arveldustele, mis tehakse 1. jaanuaril 2019 või hiljem või kuupäeval, mil muudatusi esimest korda rakendatakse. Varasem rakendamine on lubatud. Euroopa Komisjon ei ole seda muudatust veel heaks kiitnud.

Muudatused selgitavad järgmist:

- kindlaksmääratud hüvitistega plaani muutmise, kärpimise või arveldamise korral kasutab ettevõte uuendatud aktuaarseid eeldusi, et määratleda oma jooksva tööalase teenistuse kulu ja perioodi netointress; ja

- varade ülemmäära mõju plaani arveldamisel tekkiva kasumi või kahjumi arvutamisel ei arvestata ning seda kajastatakse eraldi muus koondkasumis.

Muud muudatused

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju kontserni konsolideeritud finantsaruannetele.

Konsolideerimise põhimõtted

Tütarettevõtted

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle emaettevõte omab kontrolli. Tütarettevõte loetakse emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui emaettevõte kontrollib tütarettevõtet, omab juurdepääsu või õigusi muutuvale kasumlikkusele oma tehingutest tütarettevõttega ja suudab kasutada oma võimu kasumlikkuse mõjutamiseks. Kui asjaolud näitavad, et üks või mitu kolmest eespool loetletud kontrollielemendist on muutunud, siis hindab emaettevõte uuesti, kas ta kontrollib tütarettevõtet või mitte.

Kui emaettevõttel ei ole tütarettevõttes hääleõiguse enamust, kontrollib ta tütarettevõtet ka siis kui tema hääleõigus on piisav, et anda talle praktiline suutlikkus juhtida ühepoolselt tütarettevõtte asjaomast tegevust. Hindamaks, kas emaettevõtte hääleõigus tütarettevõttes on piisav kontrolli omamiseks, võtab emaettevõtte arvesse kõiki asjaomaseid fakte ja asjaolusid, sealhulgas emaettevõttele kuuluvat hääleõigust võrreldes teistele hääleõiguslikele omanikele kuuluvate osaluste ja jaotusega, emaettevõttele, teistele hääleõiguslikele omanikele või kolmandatele osapooltele potentsiaalselt kuuluv hääleõigus, teistest lepingulistest kokkulepetest tulenevad õigused ja kõik täiendavad faktid ja asjaolud, mis näitavad, et emaettevõte suudab või ei suuda juhtida antud hetkel otsuste langetamist, sealhulgas mõjutada hääletamise tulemusi aktsionäride koosolekutel.

Kui emaettevõte omandas või loovutas perioodi jooksul ettevõtte üle kontrolli, on vastav tütarettevõte konsolideeritud alates selles kontrolli omandamise kuupäevast kuni kontrolli lõppemise kuupäevani.

Kasum või kahjum ning muu koondkasumi kõik komponendid omistatakse emaettevõtte omanikele ja mittekontrollitavatele osalustele. Tütarettevõtete koondkasum omistatakse emaettevõtte omanikele ja mittekontrollitavatele osalustele isegi juhul kui selle tulemuseks tekib mittekontrollitaval osalusel puudujäägiga saldo.

Tütarettevõtte soetamist kajastatakse ostumeetodil. Äriühenduses üleantud tasu kajastatakse õiglases

väärtuses, mis on kontsernile üleantud varade omandamise kuupäeval kehtinud õiglane väärtus, kontserni poolt omandatud ettevõtte eelmiste omanike ees tekkinud kohustused ja kontserni poolt tütarettevõttes kontrolli omandamise eest väljastatud osaluse omakapitali summa. Omandamisega seotud kulud kajastatakse üldjuhul kasumiaruandes omandamise hetkel. Firmaväärtus on positiivne vahe makstud tasu, omandatavas ettevõttes mittekontrollitava osaluse väärtuse ning omandajale ettevõttes varasemalt kuulunud osaluse omakapitali õiglase väärtuse summa ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel. Juhul, kui soetusmaksumus on väiksem omandatud netovara õiglasest väärtusest, kajatatakse tekkinud vahe koheselt kasumiaruandes.

Kontserni osaluse muutused tütarettevõttes, mis ei too kaasa kontrolli kaotamist, kajastatakse omakapitalitehingutena.

Ühise kontrolli all olevate üksustega seotud äriühendused kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil. Selliste äriühenduste puhul ei pruugi ühinemine toimuda turutingimustel, mille tulemusena võib tavalise ostumeetodi rakendamine moonutada toimunud tehingu sisu. Ühise kontrolli all olevate ettevõtete soetusmaksumus ei pruugi kajastada omandatud ettevõtte tegelikku väärtust. Selle tulemusena ei ole firmaväärtusel ega negatiivsel firmaväärtusel tavapärast tähendust. Korrigeeritud ostumeetodi kohaselt ei hinnata omandatava äriühingu varasid, kohustusi ja tingimuslikke kohustusi ümber ostuhinna jaotuse õiglases väärtuses, kuid need kajastatakse nende bilansilises jääkmaksumuses omandava äriühingu bilansis ning omandatud netovara soetusmaksumuse ja bilansilise jääkmaksumuse vahet ei kajastata positiivse ega negatiivse firmaväärtusena, vaid seda kajastatakse omandava äriühingu omakapitali vähenemise või suurenemisena.

Konsolideeritud aruandes on elimineeritud kõik kontsernisisesed saldod, tehingud ning realiseerimata kasumid. Realiseerimata kahjumid on samuti elimineeritud, arvestades indikatsioone vara väärtuse languse kohta. Vajadusel on harmoniseeritud tütarettevõtete arvestuspõhimõtteid selleks, et kindlustada ühtlaste arvestuspõhimõtete järgimine kontserni konsolideeritud aruandes.

Ühisettevõtted ja sidusettevõtted

Ühisettevõte on ühine ettevõtmine, kus osapooltel, mis ühiselt kontrollivad ettevõtmist on õigus ühise ettevõtmise netovaradele. Ühine kontroll on lepinguline kokkulepe jagada ettevõtmise kontrolli, mis kehtib ainult juhul kui otsused asjaomaste tegevuste kohta nõuavad kontrolli jagavate osapoolte ühehäälset nõusolekut.

Sidusettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle kontsernil on oluline mõju, aga mida kontsern ei kontrolli. Üldjuhul kaasneb oluline mõju 20%-50% osalusega.

Investeeringuid ühisettevõtetesse ja sidusettevõtetesse kajastatakse esialgu soetusmaksumuses ja hiljem kapitaliosaluse meetodil. Kontserni investeering ühisettevõtetesse ja sidusettevõtetesse hõlmab firmaväärtust, mis määratakse kindlaks omandamise hetkel.

Kontsernile kuuluv osa sidusettevõtte soetamise järgselt teenitud kasumites või kahjumites kajastatakse koondkasumiaruandes. Kumulatiivsed soetamise järgselt toimunud muutused kajastatakse investeeringu bilansilise väärtuse korrigeerimisena. Kui kontserni osa sidusettevõtte kahjumist on võrdne või ületab sidusettevõttesse tehtud investeeringu bilansilist väärtust, mille hulka arvatakse ka muud tagamata nõuded sidusettevõttelt, siis kajastatakse edaspidi tekkivaid kahjumeid ainult juhul, kui kontsern on võtnud kohustuse või on teinud makseid sidusettevõtte eest.

Kontserni ja ühis- ja sidusettevõtete omavahelistest tehingutest tekkinud realiseerimata kasumid on elimineeritud proportsionaalselt kontserni osalusega ühis- ja sidusettevõtete aktsia- või osakapitalis. Realiseerimata kahjumid on samuti elimineeritud, kui tehing ei viita üleantud vara väärtuse langusele. Ühis- ja sidusettevõtete raamatupidamispõhimõtteid on vajadusel muudetud kindlustamaks kooskõla kontserni arvestuspõhimõtetega.

Investeeringute soetamist ühis- ja sidusettevõtetesse kajastatakse ostumeetodil sarnaselt investeeringute soetamisele tütarettevõtetesse kontserni poolt.

Emaettevõtte eraldiseisvad raamatupidamise aruanded – konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes lisainformatsioonina esitatud emaettevõtte eraldiseisvad põhiaruanded

Vastavalt Eesti Raamatupidamise seadusele tuleb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldada konsolideeriva üksuse (emaettevõte) eraldiseisvad konsolideerimata põhiaruanded. Emaettevõtte põhiaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel.

Emaettevõte kasutab kapitaliosaluse meetodit, millest on maha arvatud tema tütarettevõtete, ühisettevõtete ja sidusettevõtetega seotud allahindlused.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid sisaldavad raha kassas, pangakontosid ning kuni 3-kuulisi pangadeposiitide jääke. Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis laenudena lühiajaliste kohustuste hulgas.

Välisvaluuta arvestus

Arvestus- ja esitusvaluuta

Kontserni kuuluvate ettevõtete raamatupidamise aastaaruandes kajastatud komponentide üle peetakse arvestust arvestusvaluutas, milleks on ettevõtete äritegevuse põhilise majanduskeskkonna valuuta. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanded on koostatud eurodes.

Välisvaluutapõhised tehingud ja saldod

Välisvaluutas fikseeritud tehingute ümberarvestusel arvestusvaluutasse on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud vastava kontserniettevõtte asukohariigi keskpanga või euro puhul Euroopa Keskpanga valuutakursid. Sellistest tehingutest ning aastalõpu kursiga välisvaluutas fikseeritud monetaarsete varade ja kohustuste ümberarvestustest saadud kasumid ja kahjumid on kajastatud kasumiaruandes.

Kontserniettevõtted

Kontsernil on ettevõtted Eestis, Lätis ja Leedus, mille arvestus- ja esitusvaluuta on euro.

Varud

Varud on bilansis hinnatud lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või netorealiseerimisväärtus. Varude soetusmaksumuse kuluks arvestamisel kasutatakse perioodika- ja raamatusegmentides FIFO meetodit ja trükiteenuste segmendi tootmisvarude puhul kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit. Valmistoodangu ja pooltoodangu soetusmaksumus koosneb projekteerimiskuludest, toorainekuludest, otsestest palga- ja muudest otsekuludest ning tootmise üldkuludest (vastavalt normaalse toodangu mahule). Neto realiseerimisväärtus on toodete eeldatav müügihind tavapärase äritegevuse käigus, millest on maha arvatud toote lõpetamiseks ja müügi sooritamiseks vajalikud eeldatavad muutuvkulud.

Finantsinstrumendid

Kajastamine ja esmane mõõtmine

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse nende tekkimise hetkel. Kõik ülejäänud finantsvarad ja -kohustused kajastatakse siis, kui kontsernist saab instrumendi lepinguline osapool.

Finantsvara (välja arvatud juhul, kui on tegemist nõudega ostjate vastu, millel ei ole olulist finantseerimise komponenti) või finantskohustust mõõdetakse esmasel kajastamisel nende õiglases väärtuses, millele vara puhul, mida ei mõõdeta õiglases väärtuses läbi kasumiarunde, lisanduvad tehingukulud, mis on otseselt seotud selle vara soetamisega. Nõudeid ostjate vastu ilma olulise finantseerimise komponendita hinnatakse esmasel kajastamisel tehinguhinnas.

Klassifitseerimine ja edasine mõõtmine

Finantsvarad - 1. jaanuarist 2018 kohaldatavad põhimõtted

Esmasel kajastamisel klassifitseeritakse finantsvara bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses; võlainstrumendina õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi, omakapitali instrumendina õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi; või õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

Finantsvarasid ei klassifitseerita ümber pärast nende esmast kajastamist, kui kontsern ei muuda oma finantsvarade haldamise ärimudelit, sellisel juhul klassifitseeritakse kõik mõjutatud finantsvarad ümber ärimudeli muutusele järgneva esimese aruandeperioodi esimesel päeval.

Finantsvara kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kui see vastab mõlemale järgmisele tingimusele ja ei ole määratletud varana, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande:

- vara hoitakse ärimudeli raames, mille eesmärk on hoida varasid lepinguliste rahavoogude kogumiseks; ja
- lepingutingimused tagavad kindlatel kuupäevadel rahavood, milleks on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress.

Kontsern klassifitseerib korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavateks finantsvaradeks raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded ning antud laenud.

Võlainstrumente mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi, kui see vastab mõlemale järgmisele tingimusele ja seda ei ole määratletud varana, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande:

- vara hoitakse ärimudeli raames, mille eesmärk on saavutada nii lepinguliste rahavoogude kogumine kui ka finantsvarade müük; ja
- lepingutingimused tagavad kindlatel kuupäevadel rahavood, milleks on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress.

Kontsernil ei ole finantsvarasid, mis oleks klassifitseeritud mõõdetavateks õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi.

Mitte-kauplemiseesmärgil hoitavate omakapitali instrumentide esmasel kajastamisel võib kontsern pöörduma-tult valida, kas esitada investeeringu õiglase väärtuse hilisemad muutused koondkasumiaruandes. Antud valik tehakse iga investeeringu osas eraldi.

Kõik finantsvarad, mis ei ole klassifitseeritud mõõdetavateks korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi nagu on eelpool kirjeldatud, mõõdetakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

Esmasel kajastamisel võib kontsern õiglases väärtuses läbi kasumiaruande mõõdetavaks määratleda ka finantsvarad, mis vastavad kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi kajastamise tingimustele, kui see kõrvaldab või vähendab oluliselt mõõtmise või kajastamise mittejärjepidevusetust, mis muidu tekiks.

Finantsvarad - edasine mõõtmine ning kasum ja kahjum: põhimõtted, mida kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2018

Finantsvarad õiglases väärtuses läbi kasumiaruande	Antud varasid mõõdetakse õiglases väärtuses. Puhaskasum ja -kahjum, sealhulgas intressi- või dividenditulu, kajastatakse kasumiaruandes.
Korrigeeritud soetusmaksumuses finantsvarad	Antud varad kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Korrigeeritud soetusmaksumusest arvatakse maha kahjum vara väärtuse langusest. Intressitulu, kasum või kahjum valuutakursi muutusest ning väärtuse langus kajastatakse kasumiaruandes. Kajastamise lõpetamisel tekkinud kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes.
Omakapitali instrumendid õiglases väärtuse läbi koondkasumi	Antud varasid mõõdetakse õiglases väärtuses. Dividendid kajastatakse kasumiaruandes tuluna, välja arvatud juhul, kui dividend on selgelt investeeringu soetusmaksumuse osaline tagastus. Muu puhaskasum ja -kahjum kajastatakse koondkasumiaruandes ja seda ei liigitata ümber kasumiaruandesse.

Finantsvarad - põhimõtted, mida kohaldati enne 1. jaanuari 2018

Kontsern liigitas oma finantsvarad järgmistesse kategooriatesse:

- laenud ja nõuded;
- finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

Finantsvarad - edasine mõõtmine ning kasum ja kahjum: põhimõtted, mida kohaldati enne 1. jaanuari 2018

Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	Mõõdeti õiglases väärtuses ning muutused väärtuses, sealhulgas intressitulu või dividenditulu, kajastati kasumiaruandes.
Laenud ja nõuded	Mõõdeti korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.
Müügivalmis finantsvarad	Mõõdeti õiglases väärtuses ning muutused väärtuses, välja arvatud võlainstrumentide väärtuse langusest tulenev kahjum, intressitulu ja muutus valuutakursis, kajastati omakapitalis õiglase väärtuse reservina. Antud varade kajastamise lõpetamisel klassifitseeriti omakapitalis kajastatud kasum või kahjum ümber kasumiaruandesse.

Finantskohustused – klassifitseerimine, edasine mõõtmine ning kasumid ja kahjumid

Finantskohustused klassifitseeritakse mõõdetuna kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Finantskohustus klassifitseeritakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kui seda hoitakse kauplemise eesmärgil, see on tuletisinstrument või see on sellisena kajastatud esmasel kajastamisel. Finantskohustused õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande hinnatakse õiglases väärtuses ning puhaskasum ja -kahjum, sealhulgas mis tahes intressikulud, kajastatakse kasumiaruandes. Muud finantskohustused kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Intressikulud ja kasum või kahjum valuutakursi muutusest kajastatakse kasumiaruandes. Kajastamise lõpetamisel tekkinud kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes.

Kajastamise lõpetamine

Finantsvara

Kontsern lõpetab finantsvara kajastamise, kui lepingujärgsed õigused finantsvara rahavoogudele lõpevad või kui kontsern annab lepinguliste rahavoogude saamise õiguse üle tehingus, mille puhul antakse sisuliselt üle kõik finantsvara omamisega seotud riskid ja hüved või kus kontsern ei anna sisuliselt üle ega hoia kõiki omandiõigusega kaasnevaid riske ja hüvesid ning ei säilita kontrolli finantsvara üle.

Kui kontsern sõlmib tehinguid, millega ta kannab üle oma finantsseisundi aruandes kajastatud varad, kuid säilitab kõik või põhilised üleantud varade riskid ja hüved, siis sellistel juhtudel üleantud vara kajastamist ei lõpetata.

Finantskohustused

Kontsern lõpetab finantskohustuse kajastamise, kui tema lepingulised kohustused on täidetud või tühistatud või aegunud. Samuti lõpetab kontsern finantskohustuse kajastamise, kui selle tingimusi muudetakse ja muudetud kohustuse rahavood on oluliselt erinevad, millisel juhul kajastatakse muudetud tingimustel põhinevat uut finantskohustust õiglases väärtuses.

Finantskohustuse kajastamise lõpetamisel kajastatakse kustutatud bilansilise maksumuse ja makstud tasu (kaasa arvatud üleantud mitterahalised varad või võetud kohustused) vahe kasumiaruandes.

Saldeerimine

Finantsvarad ja -kohustused tasaarvestatakse ja netosumma kajastatakse finantsseisundi aruandes siis ja ainult siis, kui kontsernil on sel hetkel seaduslik õigus summasid tasaarvestada ja ta kavatseb need kas tasuda netopõhiselt või realiseerida vara ja tasuda samaaegselt kohustuse.

Finantsvarade väärtuse langus – 1. jaanuarist 2018 kohaldatavad põhimõtted

Kontsern rakendab väärtuse languse kajastamisel oodatava krediidikahjumi mudelit korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade suhtes.

Kontsern mõõdab väärtuse langust summas, mis võrdub eluea jooksul oodatavate krediidikahjumitega, väljaarvatud järgmised finantsvarad, mille väärtuse langus mõõdetakse summas, mis võrdub 12 kuu jooksul oodatavate krediidikahjumitega:

- muud nõuded, antud laenud ja pangasaldod, mille krediidirisk (st finantsvara eeldatava eluea jooksul esinev maksejõuetuse risk) ei ole pärast esmast kajastamist märkimisväärselt suurenenud.

Nõuded ostjate vastu, millel puudub oluline finantseerimiskomponent, väärtuse langus mõõdetakse alati summas, mis võrdub eluea jooksul oodatavate krediidikahjumitega. Antud finanstsvarade eeldatava krediidikahjumi hindamiseks kasutatakse eraldiste moodustamise maatriksit, mis põhineb kontserni ajaloolisel krediidikahjumi kogemusel, mida korrigeeritakse konkreetsete deebitoridega seotud tegurite, üldiste majandustingimuste, aruandekuupäeval finantsvarale rakenduvate tegelike ja prognoositavate tingimuste ja nende suuna hinnanguga ning vajadusel ka raha ajaväärtusega.

Selleks et kindlaks teha, kas finantsvarade krediidirisk on esmase kajastamise järel märkimisväärselt suurenenud ja hinnata eeldatavat krediidikahjumit, kasutab Kontsern mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni, mis on asjakohane ja kättesaadav ilma liigsete kulude ja pingutusteta. See hõlmab nii kvantitatiivset kui ka kvalitatiivset informatsiooni ja analüüsi, mis põhineb kontserni ajaloolisel kogemusel, teadaoleval krediidihinnangul ning ka tulevikku suunatud informatsioonil.

Oodatavad krediidikahjumid on tõenäosusega kaalutud hinnangulised krediidikahjumid. Krediidikahjum on vahe lepingujärgsete rahavoogude ja Kontserni poolt oodatavate rahavoogude vahel, mida diskonteeritakse finantsvara efektiivse intressimääraga.

Kontsern hindab igal aruandepäeval, kas korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade krediidi kvaliteet on langenud. Finantsvara krediidikvaliteet on langenud, kui on toimunud üks või mitu sündmust, mis avaldavad selle finantsvara eeldatavatele tulevastele rahavoogudele negatiivset mõju.

Finantsvara krediidikvaliteet on langenud, kui leiab aset üks järgnevatest sündmustest:

- võlgniku olulised finantsraskused;
- lepingu rikkumine, näiteks kohustuste mittetäitmine või tähtajaks tasumata jätmine;
- laenu või ettemakse restruktueerimine tingimustel, mida Kontsern muul juhul ei oleks teinud;
- on tõenäoline, et võlgnik läheb pankrotti või reorganiseerimisele.

Eelnevast sõltumata loeb kontsern kohustuse mittetäidetuks, kui finantsvara on enam kui 60 päeva maksetähtaja ületanud, välja arvatud juhul, kui kontsernil on toetavaid argumente, miks sellest pikem maksetähtaja ületamine on põhjendatud.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade väärtuse languse võrra vähendatakse varade bilansilist maksumust.

Finantsvarade väärtuse langus - põhimõtted, mida kohaldati enne 1. jaanuari 2018

Väärtuse langusega seotud allahindlus moodustati juhul, kui eksisteerisid objektiivsed tõendid, et kontsernile ei laeku kõik summad vastavalt esialgselt kokkulepitud tingimustele. Olulised võlgniku finantsraskused, tõenäoline võlgniku pankrott ning maksete venitamine või mitteteostamine võeti indikaatoritena arvesse nõude väärtuse languse kohta. Allahindluse summa leiti lahutades vara bilansilisest maksumusest esialgse intressimääraga diskonteeritud tuleviku rahavoogude nüüdisväärtus. Allahindlust arvutati iga nõude osas individuaalselt.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta juhul, kui on tõenäoline, et nende kasutamisega seoses saadakse tulevikus majanduslikku kasu.

Põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvestatud kulum. Soetusmaksumus koosneb ostuhinnast, mittetagastatavatest maksudest ja muudest otsestest ja kaudsetest põhivara kasutuselevõtuga seonduvatest väljaminekutest. Materiaalse põhivara soetusmaksumus sisaldab ka eeldatavaid demonteerimise, eemaldamise ja asukoha taastamise kulutusi, milleks ettevõttel tekib kohustus vara paigaldamisel ja kasutamisel. Omatarbeks valmistatud materiaalse põhivara soetusmaksumus sisaldab materjalikulusid ning otseseid tööjõukulusid.

Kui materiaalne põhivara objekt koosneb oluliselt erineva kasuliku tööeaga komponentidest, võetakse need komponendid arvele iseseisvate põhivaraobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikule elueale. Sarnase eeldatava kasuliku tööeaga põhivarasid arvestatakse kogumitena.

Kui materiaalse põhivara kaetav väärtus on madalam jääkväärtusest, kajastatakse kahjumit vara väärtuse langusest summas, mille võrra vara jääkväärus ületab tema kaetavat väärtust. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Kasutusväärtuse leidmisel on tuginetud järgmiste aastate eeldatavatele diskonteeritud rahavoogudele (vaata ka arvestuspõhimõtet "Varade väärtuse langus"). Materiaalse põhivara allahindlus on kajastatud bilansis akumuleeritud kulumi suurenemisena ja kasumiaruandes kuluna. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kahjumi vähendusena.

Kulumi arvestamisel kasutatakse üldjuhul lineaarse amortisatsiooni meetodit jaotamaks soetusmaksumuse ühtlaselt üle vara kasuliku eluea. Ajakirjade trükimasinad ja järeltöötluse seadmed maksumusega üle 320 tuhande euro amortiseeritakse tooteühiku meetodi alusel. Kuluminorm määratakse igale materiaalse põhivaraobjektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast või eeldatavast kogutoodangust. Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning asukohas ning lõpetatakse kui vara lõppväärtus ületab bilansilist maksumust, vara lõplikul eemaldamisel või ümberklassifitseerimisel „müügiootel põhivaraks". Amortiseerimist ei lõpetata vara kasutusest eemaldamisel. Igal bilansipäeval hinnatakse ning vajadusel korrigeeritakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ning lõppväärtuse põhjendatust. Kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist maksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine.

Põhivara müügikasumid ja -kahjumid on summad, mille võrra müügihind ületab või jääb alla bilansilise maksumuse ning neid kajastatakse kasumiaruandes muude äritulude või ärikuludena.

Kulumit arvestatakse lineaarselt või lähtudes toomisühiku meetodist, kasutades järgmisi eeldatavaid kasulikke eluigasid. Maad ei amortiseerita.

Ehitised ja rajatised	20-33 aastat
Masinad ja seadmed:	
Tootmisseadmed	5-15 aastat
Muud põhivarad:	
Sõidukid	5-10 aastat
Muu inventar ja seadmed	2-7 aastat

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et kontsern saab varaobjektiga seotud tulevast majan-

duslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikulusid kajastatakse kasumiaruandes kuluna nende toimumise momendil.

Immateriaalsed varad

Firmaväärtus

Firmaväärtus on positiivne vahe uue tütar-, sidus- või ühisettevõtte omandamisel makstud ostuhinna ja soetatud identifitseeritava netovara õiglase väärtuse vahel omandamiskuupäeval. Tütarettevõtete omandamisel tekkinud firmaväärtust kajastatakse immateriaalse varana, ühisettevõtete ja sidusettevõtete omandamisel tekkinud firmaväärtust kajastatakse investeeringu osana vastavalt, kas ühisettevõttesse või sidusettevõttesse. Firmaväärtuse võimalikku väärtuse langust testitakse vähemalt kord aastas ning vajadusel hinnatakse alla. Firmaväärtuse allahindlust ei tühistata. Konsolideeritud bilansis kajastatud firmaväärtust võetakse arvesse emaettevõtte kasumi/kahjumi arvestamisel tütarettevõtte aktsiate või osade müümisel. Negatiivne vahe omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel kajastatakse selle tekkimisel kasumiaruandes tuluna.

Väärtuse testimisel jagatakse firmaväärtus nendele varagruppidele, mille kohta on võimalik rahavoogusid eristada (rahateeniv üksus). Firmaväärtus jagatakse nendele rahateenivatele üksustele või rahateenivate üksuste gruppidele, mis saavad eeldatavasti kasu äriühendustest, kus firmaväärtus tekkis.

Investeeringu kaetava väärtuse aluseks on antud raha teeniva üksuse tuleviku oodatavad rahavood, mida diskonteeritakse, kasutades eeldatavat kaalutud keskmist kapitali tootluse määra. Kui investeeringu kaetav väärtus on madalam tema bilansilisest maksumusest, hinnatakse investeering alla kaetava väärtuseni ja kajastatakse väärtuse langus kuluna. Kui investeeringu kaetav väärtus on kõrgem tema bilansilisest maksumusest, üleshindlust ei toimu. Hinnangud ja otsused, mida kasutatakse äriühenduste hindamisel vaadatakse pidevalt üle ning kui tegelikud tulemused erinevad hinnangutest, korrigeeritakse hinnanguid.

Kaubamärgid

Kaubamärgid võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja vara kasutusvalmidusse viimisega otseselt seotud kuludest. Määratud elueaga kaubamärgid kajastatakse bilansis soetusmaksumuses miinus akumuleeritud kulum. Amortisatsiooni arvutatakse vastavalt lineaarsele meetodile, jaotamaks kaubamärkide soetusmaksumust nende varade eeldatavale elueale. Amortiseeritavate varade väärtuse langust hinnatakse siis, kui esineb bilansilise maksumuse langusele viitavaid asjaolusid ning vajadusel kajastatakse allahindlus (vaata ka „Mittefinantsvarade väärtuse langus“).

Määratud elueaga kaubamärkide eeldatavad kasulikud eluead on 5-50 aastat. Igal aastal hinnatakse amortisatsiooninormide mõistlikkust.

Arendusväljaminekud

Arendusväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute toodete ja teenuste väljatöötamiseks. Uute teaduslike või tehniliste teadmiste genereerimise eesmärgil läbiviidud uuringute ja teadustööga seotud kulutused kajastatakse nende tekkimise momendil kasumiaruandes kuluna. Arendusväljaminekud kapitaliseeritakse ainult juhul, kui a) antud immateriaalse vara kasutus- või müügikõlblikuks saamine on tehniliselt võimalik; b) kui ettevõttel on selleks olemas piisavad rahalised vahendid; c) kui ettevõttel on võimalik immateriaalset vara kasutada või müüa; d) kui ettevõtte suudab usaldusväärselt mõõta immateriaalse vara arendustegevuse väljaminekuid.

Kapitaliseeritud väljaminekud sisaldavad materjalikulu ja otseseid tööjõukulusid. Muud arendusväljaminekud ja uurimisväljaminekud kajastatakse nende tekkimise perioodil kasumiaruandes kuluna. Kapitaliseeritud arendusväljaminekud kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleerunud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Arendusväljaminekud kantakse kuludesse lineaarselt eeldatava kasuliku eluea jooksul, mille pikkus ei ületa 5 aastat.

Muud immateriaalsed varad

Muud immateriaalset varad (k.a. arvutitarkvara) kajastatakse bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt lähtudes 2-7 aastastest eeldatavatest kasulikest eluigadest.

Mittefinantsvarade väärtuse langus

Määramatu kasuliku elueaga vara ei amortiseerita, vaid kontrollitakse kord aastas, kas vara väärtus on langenud. Amortiseeritavate varade ja piiramatu kasutuseaga varade (maa) puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega. Väärtuse langusest tekkinud allahindlus kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetavat väärtust. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust, kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (rahateeniv üksus). Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansipäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata).

Eraldised

Bilansis kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustusi, millel on kas seaduslik või lepinguline alus või mis tulenevad ettevõtte senisest tegevuspraktikast, mis nõuavad varast loobumist, mille realiseerumine on tõenäoline ja mille maksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada. Eraldiste kajastamisel bilansis on lähtutud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolele. Eraldisega seotud kulu kajastatakse perioodi kasumiaruandes. Tuleviku ärikahjumeid ei kajastata eraldistena.

Tingimuslikud kohustused

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mille realiseerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, on välja toodud aastaaruande lisades.

Kohustused töövõtjate ees

Kohustused töötajate ja juhatuse liikmete ees sisaldavad väljamakstavaid palgasummasid, preemiaid, mis on arvutatud vastavalt kinnitatud preemiate korrale ning puhkusekohustust, mis on arvutatud kooskõlas töötajate töölepingutega, juhatuse liikmete ametilepingutega ja kohalike seadustega bilansipäeva seisuga.

Kohustus sisaldab puhkusetasu kohustust koos sotsiaalmaksu ja töötuskindlustus kohustusega, mis on kajastatud bilansis „võlad ja ettemaksed" hulgas ja kasumiaruandes tööjõukulude hulgas.

Aktsiapõhised tehingud

Aktsiate eest töötajate poolt ettevõttele osutatud teenuste (tööpanuse) õiglane väärtus kajastatakse tööjõukuluna kasumiaruandes ning omakapitalis reservina alates aktsiaoptsiooni väljaandmisest ja teenuste osutamise perioodi jooksul. Saadud teenuste õiglane väärtus määratakse lähtudes töötajatele võimaldatud omakapitaliinstrumentide õiglasest väärtusest (turuhinnast) nende võimaldamise kuupäeval. Töötajal on õigus aktsiapõhise makse kokkuleppe raames saada need olenemata kehtivast töösuhtest.

Ettevõte on kohustatud aktsiaoptsiooni lõppemisel üle andma kokkulepitud koguse aktsiaid, mille ta ostab turult turuhinnas. Aktsiaoptsiooni tarbeks soetatud aktsiad kajastatakse omakapitali real „Omaaktsiad". Aktsiate üleandmisel saldeeritakse real „omaaktsiad" ja omakapitali vastavas reservis kajastatud summad. Tekkiv vahe kajastatakse eelmiste perioodide jaotamata kasumi real.

Kapitali- ja kasutusrendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kontsern kui rentnik

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Finantskulud kajastatakse kasumiaruandes tekkepõhiselt, välja arvatud juhul, kui nad on seotud materiaalse põhivara ehitusega ning nad kapitaliseeritakse vara maksumusse. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna sõltumata maksete teostamise ajaperioodist. Kasutusrendile võetud vara bilansis ei kajastata.

Müügitulu

Müügitulu mõõdetakse kliendiga sõlmitud lepingus sätestatud tasu alusel. Kontsern kajastab tulu, kui ta täidab toimingukohustuse, andes kauba või teenuse üle kliendile. Kontsern on kauba või teenuse kliendile üle andnud hetkel, kui klient omandab kauba või teenuse üle kontrolli. Kontrolli võib üle anda kas mingil kindlal ajahetkel või aja jooksul.

Alljärgnevas tabelis on esitatud informatsioon kliendilepingutest tuleneva toimingukohustuste täitmise ja ajastuse ning sellest tulenevalt müügitulu kajastamise arvestuspõhimõtete kohta.

Müügitulu liik	Toimingukohustuse täitmine ja ajastus	Müügitulu arvestuspõhimõtted IFRS 15 kohaselt (kohaldatav alates 01.01.2018)	Müügitulu arvestuspõhimõtted IAS 18 kohaselt (kohaldatav enne 01.01.2018)
Reklaamitulu	Kontroll teenuse üle antakse kliendile üle hetkel, mil reklaam meedias avaldatakse. Klientidele esitatakse arveid vastavalt lepingutingimustele peale teenuse osutamist. Bartertehingud arveldataks tasaarveldamise korras.	Müügitulu meedia- ja reklaamiteenuste osutamisel ja vahendamisel kajastatakse perioodil kui teenuseid osutatakse, see tähendab reklaami meedias avaldamise hetkel. Perioodilistest reklaamkuulutuspakettidest saadav tulu kajastatakse tuluna võrdeliselt kehtivusajale. Bartertehingute korral kajastatakse reklaamitulu meedias avaldamise hetkel ja vastavalt lepingus sätestatule saadakse teiselt osapoolelt vastu teenus või kaup, mis kajastatatakse teenuse või kauba saamise hetkel kuludes. Mitterahaline tasu mõõdetakse õiglases väärtuses.	Meedia- ja reklaamiteenuste müügil ja vahendamisel kajastati tulu reklaami meedias avaldamise hetkel. Perioodilistest reklaamkuulutuspakettidest saadav tulu jaotati võrdeliselt kehtivusajale. Bartertehingute korral kajastati reklaamitulu meedias avaldamise hetkel ja vastavalt lepingus sätestatule saadakse teiselt osapoolelt vastu teenus või kaup, mis kajastati teenuse või kauba saamise hetkel kuludes. Tulu teenuste osutamisest kajastati saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses, võttes arvesse tehtud allahindlusi ja soodustusi (nt agentuuride vahendustasud).
Ajakirjandus-väljaannete ja raamatute jaemüük	Kliendid omandavad kontrolli ajakirjade, ajalehtede ja raamatute üle hetkel, kui kaup on üle antud kliendile. Ajalehed ja ajakirjad müüakse hulgitingimustel enamasti tagastusõigusega. Ajalooline kogemus kaubatagastustega on aluseks eeldatavate tagastussummade hindamiseks. Toodete müügil hulgitingimusel esitatakse arve kliendile iga kuu lõpus müüdud toodete eest. Toodete jaemüügil tasub klient üldiselt kas sularahas, maksekaardiga või pangaülekandega.	Tulu kaupade müügist kajastatakse hetkel, mil kaup on üle antud kliendile, see tähendab hetkel, mil müügitehing kliendiga on viidud lõpule. Kaupade tagastamise tõenäosuse hindamisel tuginetakse eelnevale kogemusele ning kaubatagastused kajastatakse tulu vähendusena müügihetkel. Kirjastatud raamatute müük kajastatatakse hetkel, mil need on müüdud lõpptarbijale.	Tulu kaupade müügist kajastati hetkel, kui kaup on jõudnud kliendini, klient on kauba aktsepteerinud ning müügist tekkinud nõude laekumine on tõenäoline. Kaubatagastused kajastati tulu vähendusena müügihetkel. Kirjastatud raamatute müük kajastati hetkel, mil need on müüdud lõpptarbijale.
Ettetellitud perioodiliste väljaannete ja raamatute müük	Kliendid omandavad kontrolli ajakirjade, ajakirjade ja raamatute üle hetkel, kui kaup on üle antud kliendile. Kliendid tasuvad ettetellitud perioodiliste väljaannete ja raamatute eest ettemaksetena, mis tähendab, et tellimus hakkab kehtima, kui makse on laekunud.	Kliendi maksed raamatute, ajalehtede ja ajakirjade tellimuste eest jagatakse tellimisperioodile ning kajastatakse tuludes vastavalt väljaande ilmumisele. Järgmiste perioodide tellimuste eest saadud maksed kajastatakse kliendilepingu kohustusena. Tellimuste pakettide korral jagatakse paketi tellimuse hind üksikutele komponentidele.	Kliendi maksed raamatute, ajalehtede ja ajakirjade tellimuste eest jagati tellimisperioodile ning kajastati tuludes vastavalt väljaande ilmumisele. Järgmiste perioodide tellimuste eest saadud maksed kajastati tulevaste perioodide tuludena. Tellimuste pakettide korral jagati paketi tellimuse hind üksikutele komponentidele.
Paberi ja trükiteenuste müük	Klient omandab kontrolli pabertoodete ja osutatud trükiteenuste üle kui need on üle antud kliendile. Klientidele esitatakse arveid vastavalt lepingutingimustele. Teostatud tööd, mille eest on lepinguline õigus tasu saada, kuid mille kohta ei ole aruandekuupäeva seisuga arvet väljastatud, kajastatakse kliendilepingu varana.	Müügitulu kajastatakse kui kaup on võõrandatud kliendile, see tähendab hetkel, mil klient saab tellitud pabertooted kätte, sest kontsern ei loo toimingukohustust täites vara, millele oleks kontsernil alternatiivne kasutusviis. Samuti ei ole kontsernil võimalus suunata kliendile loodavat vara muusse kasutusse.	Tulu müügist kajastati saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline. Tulu teenuste müügist kajastati teenuse osutamise järel. Teenuse osutamise periood ettevõttes on lühike, mistõttu ettevõttes ei kasutata teenuse osutamisel valmidusastme meetodit.

Intressitulu

Intressitulu kajastatakse sisemise intressimäära meetodil. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib hinnangulised tulevased raha laekumised finantsvara eeldatava eluea jooksul. Intressitulu arvutamisel rakendatakse vara bilansilisele brutomaksumusele sisemist intressimäära (kui vara väärtus ei ole langenud). Finantsvarade puhul, mille väärtus on pärast esmast kajastamist langenud, arvutatakse intressitulu, rakendades finantsvara korrigeeritud soetusmaksumuse suhtes sisemist intressimäära. Kui vara ei ole enam allahinnatud, siis jätkatakse intressitulu arvutamist brutosummas.

Dividenditulu

Dividenditulu kajastatakse siis, kui omanikul on tekkinud seaduslik õigus nende saamiseks.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimine kajastatakse õiglases väärtuses, kui eksisteerib põhjendatud kindlustunne, et see saadakse ja kontsern vastab kõigile sellega seotud tingimustele. Kuludega seotud sihtfinantseerimist lükatakse edasi ja kajastatakse kasumiaruandes perioodi jooksul, mis on vajalik selleks, et tasaarveldada neid kuludega, mille kompenseerimiseks nad on ette nähtud.

Puhaskasum aktsia kohta

Tava puhaskasum aktsia kohta leitakse jagades kontserni aktsionäridele kuuluv osa aruandeaasta puhaskasumist perioodi kaalutud keskmise emiteeritud lihtaktsiate arvuga. Omaaktsiad on arvutustest elimineeritud. Lahustatud puhaskasumi aktsia kohta arvutamiseks korrigeeritakse kontserni aktsionäridele kuuluvat osa puhaskasumist ja kaalutud keskmist emiteeritud lihtaktsiate arvu kõigi lahustavat efekti omavate potentsiaalsete lihtaktsiate mõjudega.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt Eesti Vabariigi Äriseadustikule on omakapitalis moodustatud kohustuslik reservkapital. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitalist ei või teha aktsionäridele väljamakseid.

Dividendide jaotus

Dividendide jaotus kontserni aktsionäridele on kajastatud kohustusena finantsaruandes selles perioodis, kui dividendide maksmine kinnitatakse aktsionäride poolt.

Kui dividendid on väljakuulutatud peale bilansipäeva, siis neid dividende ei kajastata bilansipäeval kohustusena.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Varade ja kohustuste hindamisel on arvestatud oluliste asjaoludega, mis ilmnesid raamatupidamise aastaaruande koostamisperioodil ning mis on seotud aruandeperioodil või eelnevatel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on välja toodud raamatupidamise aastaaruande lisades.

Segmendiaruandlus

Ärisegmendid on ettevõtte osad, mis osalevad äritegevuses ja millelt ettevõte võib teenida tulu ja kanda kulusid, millele on kättesaadavad eraldi finantsandmed ja mille tegevuskasum vaadatakse regulaarselt üle ettevõtte igapäevaste otsuste langetajate poolt, otsustamaks segmendile vahendite eraldamine ja hindamaks segmendi tulemuslikkust.

Segmendiaruandlus on esitatud kooskõlas kontserni igapäevaste otsuste langetajatele esitatava sisemise aruandlusega. Igapäevaste otsuste langetaja, kes on vastutav vahendite eraldamise ja tegevusvaldkondade tulemuslikkuse hindamise eest, on määratletud kui emaettevõtte juhatus.

Ettevõtte tulumaks ja edasilükkunud tulumaks

Ettevõtte tulumaks Eestis

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Alates 1. jaanuarist 2015 on dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks 20/80 väljamakstavalt netosummalt. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu kümnendal kuupäev.

Dividendide väljamaksmisega kaasnevat tulumaksu kohustust ei kajastata eraldisena enne, kui dividendid on välja kuulutatud. Maksimaalne võimalik tingimuslik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisega, on ära toodud aastaaruande lisades.

Ettevõtte tulumaks Lätis registreeritud ettevõtetele

Vastavalt kohalikule tulumaksuseadusele maksustati Lätis kuni 31.12.2017 ettevõtte kasumit, mida oli korrigeeritud seaduses ettenähtud püsivate ja ajutiste erinevustega tulumaksumääraga 15%.

Seisuga 1. jaanuar 2018 jõustus uus Läti Vabariigi ettevõtte tulumaksuseadus, millega sätestatakse põhimõtteliselt uus maksustamiskord, mis on sarnane Eesti omale. Käesoleval ajal on maksumäär 20% ja seda rakendatakse kasumi jaotamisel. Maksustamisperiood on üks kuu ja mitte üks aasta.

Eelmiste perioodide maksukahjumite edasikandmise kasutamine on piiratud ja neid kahjumeid on võimalik kasutada selleks, et vähendada dividenditelt arvestatud maksusummat mitte enam kui 50% ulatuses kuni aastani 2022.

Edasilükkunud tulumaksuvarade ja -kohustuste bilansilised maksumused tühistati ja muutused kajastati 2017. aasta kasumiaruandes.

Ettevõtte tulumaks Leedus registreeritud ettevõtetele

Vastavalt kohalikule tulumaksuseadusele maksustatakse Leedus ettevõtte kasumit, mida on korrigeeritud seaduses ettenähtud püsivate ja ajutiste erinevustega tulumaksumääraga 15%.

Edasilükkunud tulumaksu kohustus kajastatakse kõigi maksustatavate ajutiste erinevuste puhul, varade ja kohustuste maksubaasi ja konsolideeritud aruandes toodud bilansiliste maksumuste vahel. Edasilükkunud tulumaksu ei arvestata juhul, kui see tuleneb vara või kohustuse esmasest arvelevõtmisest muu tehingu kui äriühenduse käigus, mis tehingu ajal ei mõjuta ei raamatupidamislikku ega maksukasumit (või kahjumit). Edasilükkunud tulumaks on arvestatud bilansipäeval kehtivate maksumäärade (ja kehtivate seaduste) alusel, mida eeldatakse kehtivat ka siis, kui edasilükkunud tulumaksu vara või kohustus realiseeruvad.

Ettevõte kajastab edasilükkunud tulumaksu vara üksnes ulatuses, mille osas on tõenäoline, et ajutine erinevus lähitulevikus tühistub ja tulevikus tekib maksustatavat kasumit, mille arvel saab ajutist erinevust kasutada.

Edasilükkunud tulumaksu arvestatakse investeeringutest tütar- ja sidusettevõtetesse tekkinud ajutistelt erinevustelt, välja arvatud juhul, kui kontsern kontrollib ajutise erinevuse realiseerumise aega ning on tõenäoline, et ajutine erinevus ei realiseeru lähemas tulevikus.

Lisa 3. Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele tuleb teatud osades teha juhtkonnapoolseid otsuseid ja hinnanguid, mis omavad mõju finantsaruannetele. Samuti on nõutud juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud raamatupidamise arvestusmeetodite ja hindamisaluste rakendamisel.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kaasatakse kõikide kontserni kuuluvate ettevõtete juhtkondade poolt tehtud hinnangud, mis mõjutavad kontserni varasid ja kohustusi bilansipäeval, samuti aruandeaasta tulusid ja kulusid. Need hinnangud tuginevad viimasele informatsioonile kontserni ettevõtete olukorra kohta ning võtavad arvesse kontserni ja ettevõtete eraldiseisvaid plaane ja kaasnevaid riske raamatupidamise aastaaruande koostamise ajal.

Juhtkonnapoolseid otsuseid ja hinnanguid on järjepidevalt üle vaadatud ning need põhinevad ajaloolisel kogemusel ning muudel faktoritel, mille hulgas on ka tulevaste perioodide sündmuste eeldused, mida peetakse põhjendatuks olemasolevate tingimuste juures. Tegelikud tulemused võivad erineda hinnangutest. Valdkonnad, mis on nõudnud olulisemaid juhtkonnapoolseid otsuseid ja hinnanguid, mis omavad mõju finantsaruannetes kajastatud summadele on immateriaalse vara kasuliku eluea hindamine (Lisa 16), varude hindamine (Lisa 10), firmaväärtuse hindamine (Lisa 16), materiaalse põhivara kasuliku eluea hindamine (Lisa 15), antud laenude ja nõuete väärtuse hindamine (Lisad 4, 6, 7), tuletisinstrumentide hindamine (Lisad 4, 28).

Firmaväärtuse, kaubamärkide, muude immateriaalsete ja materiaalsete põhivarade hindamine

Iga aastalõpu seisuga viib juhatus läbi väärtuse testid firmaväärtustele, mis eksisteerib järgnevate raha teenivate üksuste või ettevõtete omandamise tulemusena: Delfi (Eesti, Läti ja Leedu), Ekspress Meedia AS-i poolt väljaantav Maaleht, Adnet Meedia, Linna Ekraanid ja Babahh Meedia. Firmaväärtuste testide raames hinnatakse ühtlasi teiste varade väärtust, kuivõrd raha teenivate üksuste kaetavad väärtused peavad lisaks firmaväärtusele katma ära ka samade raha teenivate üksustega seotud muud varad, nagu olemasolevad kaubamärgid, immateriaalsed ja materiaalsed põhivarad, netovara. Iga raha teeniva üksuse varade kaetava väärtuse leidmisel tuginetakse viimase tuleviku rahavoogudele, mida diskonteeritakse kasutades eeldatavat kaalutud keskmist kapitali hinda (WACC). Detailsem info firmaväärtuste testide kohta on esitatud Lisas 16.

Seisuga 31.12.2018 ja 31.12.2017 firmaväärtust alla ei hinnatud.

Kontsernil on ka firmaväärtustest eraldiseisvaid immateriaalseid ja materiaalseid põhivarasid ning selliste varade väärtuse hindamise puhul lähtub juhtkond esmalt indikatsioonidest, mis võiksid viidata varade väärtuse langusele. Kui indikatsioonid on olemas, siis teostatakse eraldi vara väärtuse test väikseimale raha teeniva üksuse varadele ja juhul kui kontserni juhtkonna poolt koostatud realistlike tuleviku rahavoogude tulemusena ei ületa varade kaetav väärtus bilansilist väärtust, siis hinnatakse varad alla nende kaetavale väärtusele.

Immateriaalse põhivara eluea hindamine

Juhtkond on hinnanud immateriaalsete varade kasulikke eluigasid, võttes arvesse äritegevuse tingimusi ja mahte, ajaloolist kogemust antud valdkonnas ning tulevikunägemusi. Amortisatsioonikulu on tõstetud juhul, kui kasulik eluiga osutub lühemaks esialgselt prognoositust ning moraalselt vananenud ja mittekasutuses varad on maha kantud või alla hinnatud.

Kaubamärkide kasulik eluiga on hinnanguliselt 5-50 aastat, lähtudes teadaolevatest minevikukogemustest sarnaste kaubamärkide kohta. Online-meedia segmendi kaubamärk on online portaali nimi „Delfi", trükimeedia segmendi kaubamärgid on peamiselt erinevate perioodikaväljaannete (ajakirjad, ajalehed) nimed. Online-meedia kaubamärkide kasulik eluiga on eeldatavalt pikem kui trükimeedia kaubamärkide eluiga. Online-meedia kaubamärkide järelejäänud amortisatsiooniperiood on kuni 30 aastat. Trükimeedia kaubamärkide kasulik eluiga on üldjuhul hinnanguliselt 5-10 aastat.

Seisuga 31.12.2018 on kaubamärkide bilansiline väärtus 6 761 tuhat eurot (31.12.2017: 6 259 tuhat eurot). Kui online kaubamärkide kasulik eluiga pikeneks või lüheneks 10% võrra, väheneks või suureneks aastane amortisatsioonikulu vastavalt 27/33 tuhande euro võrra.

Materiaalse põhivara eluea hindamine

Juhtkond on hinnanud materiaalse põhivara kasulikke eluigasid, võttes arvesse äritegevuse tingimusi ja mahte, ajaloolist kogemust antud valdkonnas ning tulevikunägemusi. Amortisatsioonikulu on tõstetud juhul, kui kasulik eluiga osutub lühemaks esialgselt prognoositust ning tehniliselt vananenud ning mittekasutuses varad on maha kantud või alla hinnatud.

Kui kasulikud eluead pikeneksid/lüheneksid 10% võrra, väheneks/suureneks aasta amortisatsioonikulu 21/26 tuhande, 143/175 tuhande ja 44/53 tuhande euro võrra vastavalt ehitistel, masinatel ja seadmetel ning muul inventaril. Kokku suureneks/väheneks amortisatsioonikulu 208/254 tuhat eurot, kui eluead vähenevad/pikenevad 10% võrra.

Nõuete väärtuse hindamine

Kontsern kasutab ostjate vastu tekkinud nõuete nende eluea jooksul eeldatava krediidikahjumi kajastamiseks standardis IFRS 9 sätestatud lihtsustatud meetodit. Nõuded ostjate vastu, millel puudub oluline finantseerimiskomponent, väärtuse langus mõõdetakse summas, mis võrdub eluea jooksul oodatavate krediidikahjumitega. Antud finanstsvarade eeldatava krediidikahjumi hindamiseks kasutatakse eraldiste moodustamise maatriksit, mis põhineb kontserni ajaloolisel krediidikahjumi kogemusel, mida korrigeeritakse konkreetsete deebitoridega seotud tegurite, üldiste majandustingimuste, aruandekuupäeval finantsvarale rakenduvate tegelike ja prognoositavate tingimuste ja nende suuna hinnanguga ning vajadusel ka raha ajaväärtusega.

Varude väärtuse hindamine

Varude hindamisel lähtub juhtkond parimatest teadmistest arvestades ajaloolist kogemust, üldist taustinformatsiooni ning võimalikke tulevaste perioodide sündmuste eeldusi ja tingimusi. Varude allahindluse määramisel lähtutakse valmis kauba puhul (bilansiline maksumus 31. detsember 2018 seisuga 342 tuhat eurot ja 31. detsember 2017, 352 tuhat eurot), nende müügipotentsiaalist ning võimalikust netorealiseerimismaksumusest. Tooraine ja materjalide hindamisel (bilansiline maksumus 31.12.2018, 2 687 tuhat eurot ja seisuga 31.12.2017, 2 161 tuhat eurot) lähtutakse nende kasutuspotentsiaalist valmistoodangu valmistamisel ja tulu teenimisel. Lõpetamata toodangu varude hindamisel (bilansiline väärtus 31.12.2018, 347 tuhat eurot ja seisuga 31.12.2017, 292 tuhat eurot) lähtutakse nende valmidusastmest, mida saab usaldusväärselt hinnata.

Lisa 4.
Finantsriskide juhtimine

Finantsriskide juhtimine on oluline ja lahutamatu osa kontserni äriprotsesside juhtimisel. Juhtkonna võime identifitseerida, mõõta ja kontrollida erinevaid riske omab olulist mõju kontserni kasumlikkusele. Risk on kontserni juhtkonna poolt defineeritud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast finantstulemusest.

Kontserni tegevusega kaasnevad mitmed finantsriskid, millest olulisemat mõju avaldavad krediidirisk, likviidsusrisk, tururisk (sh. valuutakursi risk, intressimäärarisk ja hinnarisk), tegevusrisk ja kapitalirisk.

Kontserni riskijuhtimise aluseks on Tallinna Börsi, Finantsinspektsiooni ja teiste regulatiivsete organite poolt seatud nõuded, üldiselt aktsepteeritud raamatupidamisstandardid ja hea tava ning kontserni ja tema tütarettevõtete sisemised regulatsioonid ja poliitikad. Riskide juhtimine kontserni tasandil sisaldab riskide määratlemist, mõõtmist ja kontrollimist. Kontserni riskijuhtimise süsteem keskendub finantsturgude ettemääramatusel ja võimaluste leidmisel sellest tulenevate potentsiaalsete negatiivsete mõjude minimeerimiseks kontserni finantstegevusele.

Peamine roll riskide juhtimisel lasub kontserni emaettevõtte ja tütarettevõtete juhatustel. Kontsern hindab ja piirab riske süstemaatilise riskihalduse kaudu. Finantsriskide juhtimisse on kaasatud kontserni finantsüksus, mis tegeleb nii emaettevõtte kui tema tütarettevõtete finantseerimisega ja sellest otseselt tulenevalt likviidsusriski ja intressimäära riski haldamisega. Kontserni kuuluvates ühisettevõtetes teostatakse riskijuhtimist koostöös ühisettevõtete teise aktsionäriga.

Krediidirisk

Krediidirisk väljendub kahjuna, mida kontsern võib kanda ja mida põhjustab tehingu vastaspool, kui ta jätab oma lepingulised finantskohustused täitmata. Krediidiriskile on avatud raha ja pangakontod, nõuded ostjatele, muud lühiajalised nõuded ja antud laenud. Kuna kontsern hoiab oma vabad likviidsed vahendid olulises osas krediidireitinguga „A" hinnatud pankades, siis nendega ei kaasne kontsernile olulist krediidiriski.

Raha ja pangakontod (sh. pikaajaline hoius) hoiustatava panga krediidireitingu lõikes

Pank	Moody`s	Standard & Poor`s	31.12.2018	31.12.2017
SEB	Aa2	A+	360	339
Swedbank	Aa2	AA-	884	519
Luminor/LHV	Aa2/-	AA-/-	9	201
Kokku			**1 253**	**1 059**

Kasutatud on pankade viimast pikaajalist krediidireitingut, mis oli esitatud iga panga kodulehel.

Krediidiriskide vähendamiseks jälgitakse pidevalt klientide maksedistsipliini. Kehtestatud on krediidipoliitika tagamaks teenuste ja toodete müüki adekvaatse krediidiajalooga klientidele ning ettemaksude rakendamist kõrgema riskikategooriaga klientidele. Vastavalt krediidipoliitikale kohaldatakse erinevatele kliendigruppidele erinevaid maksetähtaegu, krediidilimiiti, võimalikku maksepuhkust. Klientide grupeerimise aluseks on nende suurus, tuntus, krediiditausta uuringute tulemused ja maksekäitumise ajalugu. Reklaamikliente vaadeldakse esimesel tasandil kahes grupis: reklaamiagentuurid ja otsekliendid, edaspidi grupeeritakse vastavalt ülalesitatud põhimõtetele. Kontsern rakendab kõikides Balti riikides sama krediidipoliitikat, kuid on teadlik klientide erinevast krediidikäitumisest. Kui Eestis järgitakse arvete tasumisel üldjuhul maksetähtpäeva, siis Lätis ja Leedus on tavapärane praktika tasuda arve 1-3 kuulise hilinemisega, mitte pidades seda krediididistsipliini rikkumiseks. Kõik Eesti tütarettevõtted ostavad sisse meeldetuletusteenust, et tegeleda tõhusamalt maksetähtaja ületanud nõuetega.

Uute klientide puhul kontrollitakse nende krediiditausta Krediidiinfo ja teiste analoogsete andmebaaside abil. Samuti monitooritakse nende maksekäitumist alguses kõrgendatud huviga. Maksedistsipliini täitmisel on võimalik saada paindlikumaid krediiditingimusi nagu pikemat maksetähtaega, kõrgemat krediidilimiiti, jm. Maksedistsipliini rikkumisel omakorda kohaldatakse rangemaid krediiditingimusi. Suurte tehingute puhul, eriti trükiteenuste segmendis, peavad kliendid tegema ettemakse või esitama garantiikirja.

Kontsernil pole teada olulisi riske seoses klientide ja partnerite liigse kontsentratsiooniga. Juhtkonna hinnangul puudub seotud osapoolte laenudes oluline krediidirisk kuna tegu on tugeva finantspositisiooniga ettevõtetega.

Maksimaalne krediidirisk, mis tuleneb kontserni nõuetest ostjate vastu ja muudest nõuetest, on toodud järgmistes tabelites:

31.12.2018 (tuhandetes EUR)	Maksetähtaeg saabumata	Maksetähtaeg ületatud >= 7 päeva	Maksetähtaeg ületatud >7 päeva ja <=60 päeva	Maksetähtaeg ületatud > 60 päeva	Kokku nõuded
Nõuded ostjate vastu (Lisa 6)	5 913	1 258	955	27	8 153
Muud lühiajalised nõuded (Lisa 6)	430	0	0	0	430
Muud pikaajalised nõuded (Lisa 11)	728	0	0	0	728
KOKKU	**7 071**	**1 258**	**955**	**27**	**9 312**

31.12.2017 (tuhandetes EUR)	Maksetähtaeg saabumata	Maksetähtaeg ületatud >= 7 päeva	Maksetähtaeg ületatud >7 päeva ja <=60 päeva	Maksetähtaeg ületatud > 60 päeva	Kokku nõuded
Nõuded ostjate vastu (Lisa 6)	5 422	1 398	823	96	7 739
Muud lühiajalised nõuded (Lisa 6)	1 553	0	0	0	1 553
Muud pikaajalised nõuded (Lisa 11)	875	0	0	0	875
KOKKU	**7 850**	**1 398**	**823**	**96**	**10 167**

2018. aastal on kontsern ebatõenäoliselt laekuvaid arveid alla hinnanud summas 279 tuhat eurot (31.12.2017: 363 tuhat eurot). Kontsern rakendab kõigi ostjate vastu tekkinud nõuete eeldatava krediidikahjumi kajastamisel standardis IFRS 9 sätestatud lihtsustatud meetodit, mis lubab moodustada allahindluse reservi eluea jooksul oodatava krediidikahjumi summas. Antud finanstsvarade eeldatava krediidikahjumi hindamiseks kasutatakse eraldiste moodustamise maatriksit, mis põhineb kontserni ajaloolisel krediidikahjumi kogemusel, mida korrigeeritakse konkreetsete deebitoridega seotud tegurite, üldiste majandustingimuste, aruandekuupäeval finantsvarale rakenduvate tegelike ja prognoositavate tingimuste ja nende suuna hinnanguga ning vajadusel ka raha ajaväärtusega.

Informatsioon aruandeperioodil nõuete allahindluses toimunud muutuste osas on toodud lisas 7.

Muude nõuete (sh laenunõuded) osas kajastab kontsern väärtuse langust summas, mis võrdub 12 kuu jooksul oodatavate krediidikahjumitega, kui krediidirisk ei ole pärast esmast kajastamist märkimisväärselt suurenenud. Kui krediidirisk on märkimisväärselt suurenenud, kajastab kontsern krediidikahjumit summas, mis võrdub eluea jooksul oodatavate krediidikahjumitega. Seisuga 31.12.2018 krediidirisk oluliselt suurenenud ei ole. Kuna oluline osa muudest nõuetest on seotud ühisettevõtetega, siis juhtkonna hinnangul ei sisalda antud nõuded olulist krediidiriski, kuna nende finantsseisundit kontrollitakse regulaarselt ja emaettevõtte juhatusel on oluline mõju ühisettevõtete üle.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk tähendab seda, et kontsernil ei pruugi olla likviidseid vahendeid oma finantskohustuste õigeaegseks täitmiseks.

Kontserni eesmärk on hoida kontserni finantseerimisvajadus ja finantseerimisvõimalused tasakaalus. Likviidsusriski juhtimise vahendina kasutatakse rahavoogude planeerimist. Kontserni rahavoogude võimalikult efektiivseks juhtimiseks moodustavad emaettevõtte ja tema tütarettevõtete pangakontod ühtse kontsernikonto, mis võimaldab kontsernikonto liikmetel kasutada kontserni rahalisi vahendeid emaettevõtte poolt kehtestatud limiidi piires. Kontsernikonto toimib Eestis, kuid sellesse on kaasatud välismaised tütarettevõtted nii Lätist kui ka Leedust. Vastavalt kontserni poliitikale koostavad kõik kontserni ettevõtted pikemaajalise eelarvelise rahavoogude prognoosi terveks järgnevaks aastaks, mida korrigeeritakse kvartaalselt. Lühiajalise rahavoo jälgimiseks esitavad kontsernikontoga liitunud tütarettevõtted iganädalaselt detailsed rahavoo projektsioonid järgneva kaheksa nädala kohta.

Likviidsusriski maandamiseks kasutab kontsern erinevaid finantseerimise allikaid, milleks on pangalaenud, arvelduslaenud, ostjate nõuete ja tarnelepingute pidev monitooring.

Arvelduslaenu kasutatakse käibekapitali finantseerimiseks. Põhivara investeeringute soetamiseks kasutatakse pikaajalisi pangalaene või kapitalirendilepinguid. Kontserni arvelduslaen on oma tähtajalt pikaajaline ja seotud sündikaatlaenulepingu tähtajaga. See toimib sisuliselt pikaajalise krediidilimiidina, mille kasutamisvajadust saab Kontsern ise reguleerida. Kontsernil on endiselt piisavalt suur finantsvõimendus, mistõttu on likviidsuse juhtimine üks kontserni prioriteete.

Diskonteerimata finantskohustuste (põhiosa ja tuleviku intressimaksete) analüüs maksetähtaegade lõikes

31.12.2018 (tuhandetes EUR)	Diskonteerimata				
	<= 1 kuu	> 1 kuu ja <=3 kuud	> 3 kuud ja <= 1 aasta	>1 aasta ja <=5 aastat	Bilansiline väärtus
Pangalaenud (Lisa 18)	28	52	1 528	14 563	**15 278**
Kapitalirendimaksed (Lisa 18,19)	6	13	56	126	**197**
Võlad tarnijatele (Lisa 17)	3 140	2	7	0	**3 150**
Muud võlad	1 818	0	0	0	**1 818**
KOKKU	**4 992**	**67**	**1 591**	**14 689**	**20 443**

31.12.2017 (tuhandetes EUR)	Diskonteerimata				
	<= 1 kuu	> 1 kuu ja <=3 kuud	> 3 kuud ja <= 1 aasta	>1 aasta ja <=5 aastat	Bilansiline väärtus
Pangalaenud (Lisa 18)	28	52	337	15 463	**14 986**
Kapitalirendimaksed (Lisa 18,19)	6	13	59	202	**271**
Võlad tarnijatele (Lisa 17)	2 151	0	2	0	**2 153**
Muud võlad	867	0	0	0	**867**
KOKKU	**3 052**	**65**	**398**	**15 665**	**18 277**

Täiendav informatsioon laenumaksete kohta on avalikustatud lisas 18 ja 32.
Muud võlad sisaldavad võlgasid ühisettevõtetele, viitintresse ja muid viitvõlgu, vaata Lisa 17.

Intressimäärarisk

Intressimäärarisk tähendab seda, et intressimäära muutumine toob kaasa muutuse kontserni rahavoos ja kasumis. Kontserni poolt antud ja võetud laenude intressimäärad on seotud Euriboriga. Sündikaatlaenu intressimäär on null, millele lisandub marginaal.

Kontserni intressimäärarisk on seotud lühiajaliste ja pikaajaliste võlakohustustega, mis on võetud muutuva intressimääraga. Intressimäärarisk on eelkõige seotud Euribori kõikumisega. Intressimäära muutus ühe protsendipunkti võrra muudaks kontserni laenuintressi kulu ca 150 tuhat eurot aastas.

Intressi liik	Intressimäär	31.12.2018 (tuhandetes EUR)	<= 1 aasta	>1 aasta ja <=5 aastat	Bilansiline väärtus
Fikseeritud ja muutuv intress	0%+2,15%	Sündikaatlaen (emaettevõte)	0	8 392	8 392
	0%+2,15%	Sündikaatlaen (Printall)	0	5 602	5 602
	1-kuu Euribor + 2,3%	Kapitalirent (Printall)	73	124	197
	1-kuu Euribor + 1,9%	Arvelduskrediit	1 284	0	1 284

Intressi liik	Intressimäär	31.12.2017 (tuhandetes EUR)	<= 1 aasta	>1 aasta ja <=5 aastat	Bilansiline väärtus
Fikseeritud ja muutuv intress	0%+2,15%	Sündikaatlaen (emaettevõte)	0	9 067	9 067
	0%+2,15%	Sündikaatlaen (Printall)	0	5 827	5 827
	1-kuu Euribor + 2,3%	Kapitalirent (Printall)	74	197	271
	1-kuu Euribor + 1,9%	Arvelduskrediit	92	0	92

Informatsioon pangalaenude kohta on avalikustatud lisas 18.

Valuutakursirisk

Kontserni äritegevus on rahvusvahelise ulatusega ning seetõttu on kontsern avatud mõningal määral valuutakursiriskile. Valuutakursirisk tekib siis, kui tulevikus aset leidvad majanduslikud tehingud või kajastatud varad või kohustused on fikseeritud valuutas, mis pole ettevõtte arvestusvaluuta. Kontserni kuuluvad ettevõtted on kohustatud juhtima oma valuutakursiriski arvestusvaluuta suhtes. Kontserni kohalike maade tulud on peamiselt fikseeritud kohalikes valuutades, milleks on euro nii Eestis, Lätis kui ka Leedus. Samuti makstakse enamikele oma peamistele tarnijatele ja töövõtjatele kohalikes valuutades. Tütarettevõtted on kohustatud välislepingutes kasutama üldjuhul valuutana eurot. Tütarettevõte Printall ekspordib väljapoole eurotsooni riike ning teenuste eest väljastatakse ka arveid, mis on nomineeritud Norra ja Rootsi kroonides. Valuutakursiriski kandis 2018. aasta müügituludest ca 1% (2017: ca. 2%). Venemaa klientide arved laekuvad ka rublades, kuigi esitatud arved on denomineeritud eurodes ning ei kanna valuutakursiriski. Välisvaluutas laekuvad summad konverteeritakse eurodesse vahetult peale laekumist, vähendamaks avatud välisvaluutapositsiooni. Muid vahendeid valuutariski maandamiseks ei kasutata.

Seisuga 31.12.2018 oli kontsernil valuutarisk üleval Norra krooni suhtes summas 67 tuhat eurot ja teiste valuutade (SEK, GBP, USD) suhtes 34 tuhat eurot. Seisuga 31.12.2017 oli kontsernil valuutarisk üleval Rootsi krooni suhtes summas 55 tuhat eurot ja teiste valuutade suhtes (NOK, USD), 103 tuhat eurot.

Hinnarisk

Toorainega seotud hinnariskist avaldab kontserni tegevusele enim mõju paberi hind. Võttes arvesse mitmeid kriteeriumeid, peab kontsern paberihinna riski aktsepteerimist optimaalseimaks lahenduseks ja ei kasuta paberihinna riski maandamiseks tuletisinstrumente.

Tegevusrisk

Tegevusrisk on võimalik kahju, mille põhjuseks on ebapiisavad või mittetoimivad protsessid, töötajad ja infosüsteemid või välised faktorid.

Töötajate kaasamine riskide hindamise protsessi parandab üldist riskikultuuri. Tehingute teostamisel kasutatakse võimalike kahjude minimeerimiseks tehingulimiitide ja pädevuste süsteeme. Kasutatav nelja-silma-põhimõte, mille järgi peab tehingu või protseduuri teostamiseks olema vähemalt kahe teineteisest sõltumatu töötaja või üksuse kinnitus, vähendab inimlike eksimuste ja vigade tekkimise võimalust. Neljasilma-põhimõtet kasutatakse samuti läbirääkimiste käigus, mis on seotud ostu-müügi ja teiste tehingutega. Juhtkond ja ettevõtte juristid vaatavad üle kõik advokaadibüroode poolt koostatud lepingud. Juhtkond hindab Kontserni õiguskaitset heaks.

Kontserni tegevuse sõltuvust infotehnoloogilistest süsteemidest hindab juhtkond keskmisest kõrgemaks ning selle turvalisuse ja töökindluse suurendamiseks investeeritakse pidevalt. Vastutus tegevusriski maandamise eest lasub kontserni ning tütarettevõtete juhatustel.

Kapitalirisk

Kontserni peamiseks eesmärgiks kapitaliriski juhtimisel on tagada Kontserni jätkusuutlikkus, et kindlustada tulu aktsionäridele ja hüved teistele huvigruppidele ning säilitada seejuures optimaalne kapitali struktuur vähendamaks kapitali hinda.

Vastavalt tööstusharus levinud praktikale kasutab kontsern kapitali jälgimiseks võla ja kapitali suhet. Võla ja kapitali suhe arvutatakse netovõla suhtena kogu kapitali. Netovõlg saadakse raha ja pangakontode lahutamisel koguvõlast (konsolideeritud bilansis kajastatud lühi- ja pikaajalised intressikandvad kohustused). Kogu kapital on konsolideeritud bilansis kajastatud omakapitali ja netovõla summa.

(tuhandetes EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Intressikandvad võlakohustused	15 474	15 257
Raha ja pangakontod	1 268	1 073
Netovõlg	14 207	14 184
Omakapital	50 434	52 494
Kapital kokku	64 641	66 678
Võla ja kapitali suhe	**22%**	**21%**
Bilansimaht	76 738	75 957
Omakapitali osakaal bilansimahust	**66%**	**69%**

Õiglane väärtus

Kontserni juhatuse hinnangul ei erine konsolideeritud bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade (Lisad 5,6,7,9,11) ja -kohustuste (Lisad 17,18,19) õiglased väärtused nende bilansilistest väärtustest kontserni bilansis seisuga 31.detsember 2018 ja 31.detsember 2017. Kontserni intressikandvad võlakohustused on refinantseeritud 2017. aastal ja seotud Euriboriga ning peegeldavad seetõttu adekvaatset seisu hetkel turul kehtivatest intressimääradest. Samuti vastavad kontserni riskimarginaalid turutingimustele. Eelnevast tulenevalt hindab Kontserni juhatus, et pikaajaliste kohustuste õiglane väärtus ei erine oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Finantskohustuste õiglane väärtus määratakse diskonteeritud tuleviku lepinguliste rahavoogude baasil, kasutades turu intressimäära, mis on kontsernile kättesaadav sarnaste finantsinstrumentide kasutamisel. Nõuded ostjate vastu ja võlad hankijatele on kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses, mistõttu juhtkonna hinnangul nende bilansiline väärtus on lähedane nende õiglasele väärtusele.

Muude investeeringute õiglane väärtus, mille muutus kajastatakse läbi kasumiaruande, oli 860 tuhat eurot seisuga 31.12.2018 (31.12.2017: 873 tuhat eurot). Investeeringud ei ole ühelgi börsil noteeritud ja neid liigitatakse õiglase väärtuse hierarhia 3. tasemel. Kontserni juhtkonna hinnangul investeeringu õiglane väärtus ei erine oluliselt selle bilansilisest maksumusest.

Lisa 5. Raha ja pangakontod

(tuhandetes EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Sularaha kassas	15	14
Pangakontod	1 253	1 023
Raha ja raha ekvivalendid	**1 268**	**1 037**
Tähtajaline hoius	0	36
Raha ja pangakontod kokku	**1 268**	**1 073**

Lisa 6. Nõuded ja ettemaksed

(tuhandetes EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Nõuded ostjate vastu (Lisa 7)	8 153	7 739
Muud maksunõuded	115	107
Muud nõuded (Lisa 9)	430	1 553
Ettemaksed	455	519
Nõuded ja ettemaksed kokku	**9 154**	**9 917**

Lisa 7. Nõuded ostjate vastu

(tuhandetes EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Nõuded ostjate vastu	8 343	8 148
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlus	(190)	(410)
Nõuded ostjate vastu kokku (Lisa 6)	**8 153**	**7 739**

(tuhandetes EUR)	2018	2017
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlus perioodi alguses	(410)	(350)
Perioodi jooksul laekunud ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	210	207
Perioodi jooksul ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	(279)	(363)
Perioodi jooksul bilansist maha kantud nõuded	289	97
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlus perioodi lõpus	**(190)**	**(410)**

Perioodi jooksul tehtud nõuete allahindlused on kajastatud koondkasumiaruandes kirjel „Müüdud toodangu kulu". Nõuete vanuselise analüüsi kohta (sh nõuded üle tähtaja) vaata Lisa 4. Arvestuspõhimõtted finantsvarade väärtuse languse hindamise kohta on avalikustatud lisas 2.

Lisa 8. Ettevõtte tulumaks ja edasilükkunud tulumaks

Kontserni tulumaksu kulu (tuhandetes EUR)	2018	2017
Aruande perioodi tulumaksu kulu	276	376
Edasilükkunud tulumaksu kulu	0	(33)
Tulumaksu kulu kokku	**276**	**344**

Ettevõtte tulumaks

(tuhandetes EUR)	2018	2017
Läti		
Kasum (kahjum) enne tulumaksu	-	518
Tulumaksumäär	-	15%
Arvestuslik tulumaks	-	(78)
Mitte-maksustatavate tulude/kulude mõju	-	8
Aruandeperioodi tulumaksu kulu	**(10)**	**(103)**
Edasilükkunud tulumaksu tulu (kulu)	**-**	**33**
Leedu		
Kasum (kahjum) enne tulumaksu	1 702	2 030
Tulumaksumäär	15%	15%
Arvestuslik tulumaks	(255)	(305)
Mitte-maksustatavate tulude/kulude mõju	(11)	32
Aruandeperioodi tulumaksu kulu	**(266)**	**(273)**
Edasilükkunud tulumaksu tulu (kulu)	**0**	**0**

Lisa 9. Muud lühiajalised nõuded

(tuhandetes EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Nõuded sidusettevõtetele (Lisa 31)	**21**	**186**
Ostjatelt laekumata arved	8	53
Antud laenud	13	133
Nõuded ühisettevõtetele (Lisa 31)	**251**	**297**
Ostjatelt laekumata arved	142	203
Antud laenud	100	80
Muud nõuded	9	13
Nõuded seotud isikutele (Lisa 31)	**2**	**1**
Muud nõuded	2	1
Muud lühiajalised nõuded	**156**	**1 069**
Antud laenud	2	1 005
Muud nõuded	155	64
Muud lühiajalised nõuded kokku (Lisa 6)	**430**	**1 553**

Lisa 10. Varud

(tuhandetes EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Tooraine	2 687	2 161
Lõpetamata toodang	347	292
Valmistoodang	342	352
Müügiks ostetud kaubad	6	27
Varud kokku	**3 382**	**2 832**

(tuhandetes EUR)	2018	2017
Valmistoodangu allahindlus	74	62
Koondkasumiaruandes kajastatud allahindlus	**74**	**62**

Varude allahindlus on kajastatud koondkasumiaruande kirjel „Müüdud toodangu kulu".

Lisa 11. Muud nõuded ja investeeringud

(tuhandetes EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Nõuded sidus- ja ühisettevõtetele (Lisa 31)	728	875
Ettemaksed	0	3
Muud investeeringud õiglases väärtuses läbi kasumiaruande	860	873
Pikaajalised nõuded kokku	**1 588**	**1 751**

Lisa 12. Äriühendused ja äriühendused ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel

19. detsembril 2018 sõlmisid AS Ekspress Grupp ning tema 100%-lised tütarettevõtted OÜ Ekspress Finance ja OÜ Ekspress Digital ühinemislepingu, leppides kokku, et AS Ekspress Grupp kui ühendav ühing omandab kõik OÜ Ekspress Finance ja OÜ Ekspress Digital varad ja kohustused. Ühinemise bilansipäev, millest alates ühendatavate ühingute tehingud loetakse tehtuks ühendava ühingu arvel, on 1. oktoober 2018. Ühinemisleping sõlmiti eesmärgiga lihtsustada kontserni juhtimis- ja juriidilist struktuuri. Seisuga 22. jaanuar 2019 kiitis aktsionäride erakorraline koosolek ühinemise heaks. Äriregistri kanne peaks toimuma I poolaasta jooksul.

8. oktoobril 2018 sõlmiti ühinemisleping, millega alates 1.oktoobrist 2018 AS Ekspress Grupp tütarettevõte OÜ Zave Meedia ühendatakse AS-i Ekspress Grupp tütarettevõttega AS Ekspress Meedia. Ühinesmisleping sõlmiti eesmärgiga lihtsustada kontserni juhtimis- ja juriidilist struktuuri. 2018. aastal aset leidnud tütarettevõtete ühinemised AS-iga Ekspress Grupp ei omanud mõju konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande näitajatele.

Konkurentsiamet andis 21.märtsil 2018 heakskiidu tehingule, millega Ekspress Grupp ja Suits Meedia korraldasid ümber AS-i Ajakirjade Kirjastus tegevuse. Alates 1.juunist 2018 annab Ajakirjade Kirjastusele kuulunud ajakirju Eesti Naine, Anne ja Stiil, Pere ja Kodu, Oma Maitse, Tervis Pluss, Jana ja Kroonika välja Ekspress Meedia ning kirjastuse ülejäänud väljaanded liitusid AS-ga SL Õhtuleht. Tehingu käigus müüdi nimetatud ajakirjade äritegevus 31. mail 2018 AS-le Ekspress Meedia, mille järel 1.juunil AS Ajakirjade Kirjastus ühines AS-ga SL Õhtuleht uue ärinimega AS Õhtuleht Kirjastus. Uue ühinenud ettevõtte AS Õhtuleht Kirjastus omanike struktuur ei muutunud. See kuulub endiselt 50% ulatuses Ekspress Grupile ja 50% ulatuses Suits Meediale. AS Ekspress Meedia tasus soetatud ajakirjade eest üks miljon eurot, mis on tehingu õiglane väärtus tehingu toimumise kuupäeval. Ajakirjade omandamisel saadud kaubamärkide õiglaseks väärtuseks hindas kontserni juhtkond 795 tuhat eurot ning kliendisuhete väärtuseks 200 tuhat eurot. Kaubamärkide kasulikuks elueaks hindas kontserni juhtkond 10 aastat ja kliendisuhete kasulikuks elueaks 2 aastat.

Ümberkorraldused tehakse ajakirjade parimat tulevikku silmas pidades. Muudatuse peamine eesmärk on leida Ajakirjade Kirjastuse paberväljaannete sisule parem veebiväljund, integreerides need senisest rohkem omanike teiste tugevate veebiplatvormidega.

16. novembril 2017 soetas AS Ekspress Grupp pärast loa saamist Leedu konkurentsiametilt 51% osaluse ettevõttes UAB Adnet Meedia. Selle tulemusena kuulub AS-ile Ekspress Grupp nüüd 100% ettevõtte aktsiatest. Alates 2014. aasta sügisest kuulus AS-ile Ekspress Grupp 49% aktsiatest. UAB Adnet Meedia tegeleb internetireklaami müügiga Eestis, Lätis ja Leedus. Osaluse eest tasuti 415 000 eurot. Raamatupidamises kajastati tehing kahes osas: varasema 49% osaluse müük ning 100% ettevõtte ja kontrolli omandamine. Müügitehingu puhul kajastub finantstuludes kasum summas 190 000 eurot.

17. juulil 2017 soetas A/S Delfi (Läti) 100% osaluse ettevõttes ACM LV SIA, mis tegeleb digitaalse välireklaami müügiga Lätis. Osaluse eest tasuti 390 000 eurot. Ost toetab kontserni eesmärki arendada kõigis kolmes Balti riigis digitaalset välireklaamiäri ja seeläbi kasvatada oma tegevuste portfelli.

Alljärgnev tabel annab ülevaate omandatud identifitseeritavatest varadest ja kohustustest omandamise hetkel. Ostuanalüüsi koostamisel on aluseks võetud AS-ist Ajakirjade Kirjastus soetatud ajakirjadega seotud kohustused ja varad seisuga 31.05.2018, Adnet Meedia bilanss seisuga 30.11.2017 ja ACM LV SIA bilanss seisuga 31.07.2017.

(tuhandetes EUR)	Adnet Media UAB (100%)		ACM LV SIA (100%)		AS-i Ajakirjade Kirjastus ajakirjad	
	Õiglane väärtus	Bilansiline väärtus	Õiglane väärtus	Bilansiline väärtus	Õiglane väärtus	Bilansiline väärtus
Netovara	103	103	85	85	5	5
Immateriaalsed varad	0	0	0	0	0	0
Identifitseeritavad varad kokku	**103**	**103**	**85**	**85**	**5**	**5**
Firmaväärtus	**712**		**305**		**0**	
Kaubamärgid	**0**		**0**		**795**	
Kliendisuhted	**0**		**0**		**200**	
Osaluse soetusmaksumus	815		390		1 000	
Tasutud osaluse eest rahas	415		390		1 00	
Raha ja raha ekvivalendid soetatud ettevõttes	248		12		529	
Rahaline mõju kontsernile	**(167)**		**(378)**		**(471)**	

Kui Adnet Media oleks omandatud 1. jaanuaril 2017, oleks kontserni müügitulu olnud 3,2 miljonit ja puhastulu 27 tuhat eurot kõrgem. ACM-i mõju 2017. aasta lõpptulemusele oleks olnud ebaoluline. Kui AS-i Ajakirjade Kirjastus ajakirjad oleks omandatud 1. jaanuaril 2018, oleks kontserni müügitulu olnud 1,9 miljonit kõrgem ja puhastulu -0,1 miljonit eurot väiksem.

Lisa 13. Ühisettevõtted

Ettevõtte nimi	Osalus %		Kaasomanik
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018
AS Õhtuleht Kirjastus	50%	50%	OÜ Suits Meedia
AS Express Post	50%	50%	AS Eesti Meedia
Linna Ekraanid OÜ	50%	50%	Eraisikud
AS Ajakirjade Kirjastus	-	50%	-

AS-il Ekspress Grupp on kohustus osta ülejäänud 50% Linna Ekraanide aktsiatest 2019. aasta esimeses pooles. Ülejäänud 50% osaluse omandamise hind on seotud ettevõtte tegelike tulemustega, mis selguvad 2019. aasta alguses.

Ühisettevõtete põhitegevus on kirjeldatud lisas 1.
Juunis 2018 toimus AS-i Ajakirjade Kirjastus ümberkorraldus ja ta ühendati AS-iga Õhtuleht Kirjastus (vt Lisa 12).

(tuhandetes EUR)	AS Ajakirjade Kirjastus	AS Õhtuleht Kirjastus	AS Express Post	Linna Ekraanid OÜ	**Kokku**
31.12.2018					
Netovara ühisettevõttes	-	2 959	(493)	387	**2 854**
Osaluse suurus ühisettevõttes	-	50%	50%	50%	
Firmaväärtus	-	0	0	672	**672**
Muud korrigeerimised	-	(62)	246	62	**247**
Ühisettevõtte osaluse bilansiline väärtus	**-**	**1 418**	**0**	**928**	**2 346**
Kasum / (kahjum) osaluselt ühisettevõttes	181	(100)	(395)	41	**(273)**
31.12.2017					
Netovara ühisettevõttes	1 070	1 726	297	249	**3 342**
Osaluse suurus ühisettevõttes	50%	50%	50%	50%	
Firmaväärtus	0	0	0	672	**672**
Muud korrigeerimised	(62)	0	0	91	**29**
Ühisettevõtte osaluse bilansiline väärtus	**474**	**863**	**149**	**887**	**2 372**
Kasum / (kahjum) osaluselt ühisettevõttes	(142)	258	(134)	17	**(1)**

Ühisettevõtete finantsandmed

(tuhandetes EUR)	AS Ajakirjade Kirjastus	AS Õhtuleht Kirjastus	AS Express Post	Linna Ekraanid OÜ	Kokku
31.12.2018					
Käibevara	-	2 442	1 326	296	**4 064**
Põhivara	-	3 854	84	735	**4 673**
Varad kokku	**-**	**6 296**	**1 410**	**1 031**	**8 737**
Lühiajalised kohustused	-	2 941	1 902	156	**4 999**
Pikaajalised kohustused	-	396	0	488	**884**
Kohustused kokku	**-**	**3 337**	**1 902**	**644**	**5 883**
Eelpool nimetatud varad ja kohustused sisaldavad:					
Raha ja raha ekvivalendid	-	*886*	*815*	*220*	**1 921**
Lühiajalised finantskohustused (va võlad tarnijatele, muud võlad ja eraldised)	-	*0*	*0*	*42*	**42**
Pikaajalised finantskohustused (va võlad tarnijatele, muud võlad ja eraldised)	-	*0*	*0*	*118*	**118**
31.12.2017					
Käibevara	2 516	2 207	1 473	143	**6 339**
Põhivara	1 952	2 773	65	362	**5 151**
Varad kokku	**4 467**	**4 979**	**1 538**	**505**	**11 491**
Lühiajalised kohustused	2 133	2 397	1 241	190	**5 961**
Pikaajalised kohustused	1 264	856	0	67	**2 187**
Kohustused kokku	**3 397**	**3 253**	**1 241**	**257**	**8 148**
Eelpool nimetatud varad ja kohustused sisaldavad:					
Raha ja raha ekvivalendid	*888*	*1 666*	*872*	*63*	**3 489**
Lühiajalised finantskohustused (va võlad tarnijatele, muud võlad ja eraldised)	*240*	*372*	*0*	*20*	**632**
Pikaajalised finantskohustused (va võlad tarnijatele, muud võlad ja eraldised)	*260*	*110*	*0*	*67*	**437**

(tuhandetes EUR)	AS Ajakirjade Kirjastus	AS Õhtuleht Kirjastus	AS Express Post	Linna Ekraanid OÜ	**Kokku**
2018					
Müügitulu	3 709	11 723	4 420	1 009	**20 860**
Kulum	(133)	(472)	(39)	(110)	**(754)**
Intressikulu	(12)	(23)	(3)	(9)	**(48)**
Kasum / (kahjum) enne tulumaksu	**362**	**(136)**	**(790)**	**139**	**(425)**
Intressikulu	0	0	0	0	**0**
Aruandeperioodi kasum / (kahjum)	**362**	**(136)**	**(790)**	**139**	**(425)**
Muu koondkasum	0	0	0	0	**0**
Koondkasum kokku	**362**	**(136)**	**(790)**	**139**	**(425)**
2017					
Müügitulu	9 125	9 154	4 739	770	**23 788**
Kulum	(354)	(315)	(34)	(40)	**(744)**
Intressikulu	(40)	(36)	0	(1)	**(78)**
Kasum / (kahjum) enne tulumaksu	**(236)**	**516**	**(268)**	**91**	**103**
Intressikulu	0	0	0	0	**0**
Aruandeperioodi kasum / (kahjum)	**(236)**	**516**	**(268)**	**91**	**103**
Muu koondkasum	0	0	0	0	**0**
Koondkasum kokku	**(236)**	**516**	**(268)**	**91**	**103**

Lisa 14. Sidusettevõtted

(tuhandetes EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Sidusettevõtete soetamine	1	74
Kasum/(kahjum) sidusettevõtte müügist	0	(210)
Makstud dividendid	0	56
Sidusettevõtete nõuete allahindlus (Lisa 31)	(198)	(23)
Sidusettevõtete aktsiad bilansis	319	353
Koondkasumiaruandes kajastatud kahjum sidusettevõtetelt		
Kapitaliosaluse meetodil arvestatud kasum/(kahjum)	(234)	(68)
Kasum/(kahjum) sidusettevõtetelt kokku	**(234)**	**(68)**

	Osalus %	
Ettevõtte nimi	31.12.2018	31.12.2017
Babahh Meedia OÜ	49%	49%
Videotinklas UAB	45%	-
Kinnisvarakeskond OÜ	49%	49%

Sidusettevõtte finantsandmed

(tuhandetes EUR)	Videotinklas UAB	Babahh Meedia OÜ	Kinnisvarakeskkond OÜ
31.12.2018			
Varad kokku	47	218	373
Kohustused kokku	29	165	777
Tulud kokku	225	779	123
Kulud kokku	213	773	605
Puhaskasum (kahjum)	**12**	**6**	**(482)**
31.12.2017			
Varad kokku	-	359	360
Kohustused kokku	-	288	282
Tulud kokku	-	609	0
Kulud kokku	-	601	72
Puhaskasum (kahjum)	**-**	**8**	**(72)**

Lisa 15. Materiaalne põhivara

(tuhandetes EUR)	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed	Muu inventar	Ettemaksed	Kokku
31.12.2016						
Soetusmaksumus	409	5 872	24 708	2 184	(6)	**33 166**
Akumuleeritud kulum	0	(2 589)	(16 348)	(1 508)	0	**(20 446)**
Bilansiline väärtus	**409**	**3 282**	**8 359**	**676**	**(6)**	**12 722**
Ostud ja parendused	0	0	109	279	1 241	**1 629**
Müüdud põhivara (jääkmaksumus)	0	0	(15)	(8)	0	**(23)**
Mahakandmine (jääkmaksumus)	0	0	(2)	(12)	0	**(14)**
Ümberklassifitseerimine	0	46	47	224	(318)	**0**
Omandatud äriühenduse kaudu	0	0	0	72	0	**72**
Põhivara kulum	0	(226)	(1 612)	(359)	0	**(2 197)**
31.12.2017						
Soetusmaksumus	409	5 918	23 992	2 756	918	**33 992**
Akumuleeritud kulum	0	(2 816)	(17 105)	(1 883)	0	**(21 804)**
Bilansiline väärtus	**409**	**3 102**	**6 887**	**872**	**918**	**12 189**
Ostud ja parendused	0	7	195	310	1 523	**2 035**
Müüdud põhivara (jääkmaksumus)	0	0	0	(21)	0	**(21)**
Mahakandmine (jääkmaksumus)	0	0	0	1	0	**0**
Ümberklassifitseerimine	0	791	96	414	(1 301)	**0**
Põhivara kulum	0	(231)	(1 571)	(481)	0	**(2 283)**
31.12.2018						
Soetusmaksumus	409	6 634	24 077	3 162	1 139	**35 421**
Akumuleeritud kulum	0	(2 965)	(18 470)	(2 066)	0	**(23 500)**
Bilansiline väärtus	**409**	**3 669**	**5 607**	**1 096**	**1 139**	**11 921**

Informatsioon laenude tagatiseks panditud materiaalse põhivara kohta on toodud Lisas 18.
Informatsioon kapitalirendi maksete ja tähtaegade kohta kapitalirendi tingimustel soetatud varade kohta on toodud Lisas 19.

Lisa 16. Immateriaalsed varad

(tuhandetes EUR)	Firmaväärtus	Kaubamärgid	Arengu-väljaminekud	Kliendisuhted	Tarkvara	Ettemaksed	Immateriaalsed varad kokku
31.12.2016							
Soetusmaksumus	47 750	11 076	639	2 379	2 406	79	**64 329**
Akumuleeritud amortisatsioon ja allahindlus	(10 797)	(4 571)	(548)	(2 379)	(1 723)	0	**(20 018)**
Bilansiline väärtus	**36 953**	**6 506**	**91**	**0**	**683**	**79**	**44 310**
Ostud ja parendused	0	0	0	0	318	359	**678**
Mahakandmine (jääkmaksumuses)	0	0	0	0	0	0	**0**
Ümberklassifitseerimine	0	0	220	0	16	(236)	**0**
Omandatud äriühenduse kaudu	1 016	0	0	0	3	0	**1 020**
Amortisatsioon	0	(246)	(97)	0	(247)	0	**(590)**
31.12.2017							
Soetusmaksumus	47 866	10 247	786	2 379	2 660	203	**64 141**
Akumuleeritud amortisatsioon ja allahindlus	(9 897)	(3 988)	(572)	(2 379)	(1 886)	0	**(18 722)**
Bilansiline väärtus	**37 969**	**6 259**	**214**	**0**	**774**	**203**	**45 419**
Ostud ja parendused	0	0	0	0	256	790	**1 047**
Mahakandmine (jääkmaksumuses)	0	0	0	0	(5)	(1)	**(6)**
Ümberklassifitseerimine	0	795	116	200	220	(1 331)	**0**
Omandatud äriühenduse kaudu	0	0	5	0	0	995	**1 000**
Amortisatsioon	0	(293)	(118)	(58)	(300)	0	**(769)**
31.12.2018							
Soetusmaksumus	47 866	11 042	850	2 579	2 860	657	**65 854**
Akumuleeritud amortisatsioon ja allahindlus	(9 897)	(4 281)	(633)	(2 438)	(1 914)	0	**(19 163)**
Bilansiline väärtus	**37 969**	**6 761**	**217**	**142**	**945**	**657**	**46 691**

Informatsioon laenude tagatiseks panditud immateriaalsete varade kohta on toodud Lisas 18.

Firmaväärtuse jagunemine raha teenivatele üksutele

	EUR	
(tuhandetes)	31.12.2018	31.12.2017
Delfi	35 442	35 442
Adnet	712	712
Maaleht	1 816	1 816
Firmaväärtused kokku	**37 969**	**37 969**

31.12.2017 seisuga käsitleti Delfit (Eesti, Läti ja Leedu) eraldiseisvate raha teenivate üksustena. 31.12.2017 seisuga oli Delfi Eesti firmaväärtus 15 281 tuhat eurot, Delfi Läti 7 312 tuhat eurot ning Delfi Leedu 12 848 tuhat eurot.

Vara väärtuse testides on kaetav väärtus leitud kasutusväärtuse meetodi alusel kasutades diskonteeritud rahavoogude meetodit. Iga omandatud äriüksuse kohta on koostatud vastava raha teeniva üksuse viie aasta rahavoo prognoosid. Peale viiendat aatat on väärtuse testis rahavoogude hindamisel kasutatatud perpetuiteedi meetodit. Pikaajalise oodatava rahavoo kasvumääraks on kasutatud konservatiivset kasvuportsenti, mis iseloomustab oodatavat turu kasvu. Müügitulu kasv, muutuv- ja püsikulud on prognoositud varasemate perioodide tulemuste ning lähitulevikus plaanitavate strateegiliste arengute alusel. Väärtuste testides on kasutatud nominaalmudeleid.

Alates 2018. aastast käsitleb kontsern Delfit (Eesti, Läti ja Leedu) ühe raha teeniva üksusena. 2018. aasta alguses muudeti Delfi platvormi infotehnoloogilist lahendust, millest tulenevalt muutus vara haldamine ja juhtimine tsentraalsemaks. Sellest tulenevalt ei saa enam põhitegevuseks vajalikke varasid erinevate raha teenivate üksuste vahel eristada ja kontsern käsitleb 2018. aastast Delfit tervikuna kui väikseimat ühtset varade gruppi, mis iseseisvalt toodab rahavoogusid ja mille rahavood on suures osas sõltumatud kontserni muudest varadest saadavatest rahavoogudest.

Delfi väärtuse testis kasututakse Delfi toote rahavoogusid AS-is Ekspress Meedia, Läti ettevõtte AS Delfi rahavoogusid ja Leedu ettevõtte UAB Delfi rahavoogusid. Maalehe väärtuse test põhineb AS-i Ekspress Meedia ajalehe Maaleht (k.a kõik seotud tegevused ja nende tulemused) ja ajakirja Maakogu äritegevuse tulevastel rahavoogudel. Adnet Meedia väärtuse testis on kasutatud Adnet Meedia tegevuse rahavoogusid Balti riikides. 2017. aastal ei viidud Adnet Meedia suhtes läbi väärtuse testi, sest 100% osalus omandati alles novembris 2017 ja ostuhinna jaotamine tehti alles sel ajal.

Kõikide raha teenivate üksuste rahavood konsolideeritakse ja neid on vajadusel korrigeeritud sisemiste juhtimis- või muude sarnaste tasudega.

Kasutatud on alljärgnevaid tulude kasvusid:

Rahateeniv üksus	Keskmine tulude kasv Järgmised 5 aastat		Lõppväärtuse kasv	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Delfi	7,8%-10,2%	7,5%-10,2%	3,5%	3,5%
Adnet Meedia	17,3%	-	3%	-
Maaleht	0%	0%	0%	0%

Järgmise viie aasta rahavoogude nüüdisväärtus ja lõppväärtus leiti kasutades diskontomäärana kaalutud keskmist kapitali tootluse määra, kus oodatav omakapitali tootlus on 10,0%-11,8% (2017: 10,5%-11,8%) ja võlakapitali tootlus on 2,8%-3,6% (2017: 2,5%-3,2%). Võlakapitali suhe omakapitali on arvestatud kõikidele ettevõtetele vastavalt Damodaran Online andmebaasi turu keskmisele võlakapitali suhtele. Omakapitali hind on arvutatud kasutades CAPM-i (Capital Asset Pricing Model). Ühe komponendina on kasutatud Damodaran Online andmebaasi kirjastuse ja ajakirjanduse kõige viimast finantsvõimenduseta beetat. Riigipõhiste riskimäärade aluseks on ligi kümneaastaste tähtaegadega Läti ja Leedu valitsuse võlakirjade intressimäärad vastavalt Euroopa Keskpanga andmetele. Eesti puhul on kasutatud Saksamaa pikaajalise eurovõlakirja tootlust, millele on lisatud Eesti riskikoefitsent vastavalt Damodaran Online andmebaasile.

2018. aastal langesid riskivabad intressimäärad aktsiaturgudel veelgi, mille tulemusena kasutatakse väärtuse testides samuti väiksemaid diskontomäärasid.

Kasutatud diskontomäärad on järgmised:

Rahateeniv üksus	31.12.2018	31.12.2017
Delfi	8,01%-9,56%	8,17%-9,19%
Adnet Media	8,01%	-
Maaleht	8,35%	9,03%

Allpool toodud tabelis on välja toodud raha teenivate üksuste kaetavad ja bilansilised väärtused ning erinevused nende vahel enne allahindlusi. Bilansilised väärtused sisaldavad firmaväärtust, kaubamärke, materiaalseid ja immateriaalseid varasid ning käibekapitali.

(tuhandetes EUR)	31.12.2018			31.12.2017		
	Kaetav väärtus	Bilansiline väärtus (enne väärtuse langust)	Erinevus	Kaetav väärtus	Bilansiline väärtus (enne väärtuse langust)	Erinevus
Delfi	78 155	43 846	34 309	77 177	44 259	32 918
Adnet Media	5 692	1 572	4 120	-	-	-
Maaleht	4 769	1 641	3 128	5 424	1 635	3 789

31.12.2017 seisuga käsitleti Delfit (Eesti, Läti ja Leedu) eraldiseisvate raha teenivate üksustena. 31.12.2017 seisuga oli Delfi Eesti kaetav väärtus 20 308 tuhat eurot ning bilansiline väärtus (enne allahindlust) 17 736 tuhat eurot, Delfi Läti kaetav väärtus 11 605 tuhat eurot ning bilansiline väärtus (enne allahindlust) 9 693 tuhat eurot ning Delfi Leedu kaetav väärtus 45 264 tuhat eurot ning bilansiline väärtus (enne allahindlust) 16 830 tuhat eurot.

Kontserni juhatuse hinnangul on kõik soetatud raha teenivate üksuste vara kaetava väärtuse testides rakendatud olulised eeldused realistlikud. Juhul, kui mõnes testimisel kasutatud olulises eelduses toimuks ebasoovitavas suunas oluline muutus, võiks sellest tuleneda vara allahindamise vajadus.

Delfi, Adnet Media ja Maaleht müügikäive on kõrge ning mõlema raha teeniva üksuse prognoositavad tuleviku rahavood ületavad nende varade bilansilist maksumust sellise summa võrra, kus kasutatud eelduste mõistlik muutus ei tekitaks allahindluse vajadust.

Lisa 17. Võlad tarnijatele ja muud võlad

(tuhandetes EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Võlad tarnijatele	3 150	2 153
sh. võlad seotud osapooltele (Lisa 31)	*12*	*14*
Võlad töövõtjatele	2 138	1 768
Muud maksuvõlad	1 661	1 640
Kliendilepingu kohustus (Lisa 22)	2 031	1 661
Võlad ühisettevõtetele (Lisa 31)	132	111
Võlad sidusettevõtetele (Lisa 31)	3	7
Viitintressid	2	2
Muud viitkohustused	1 685	754
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku	**10 802**	**8 095**

Kliendilepingu kohustus sisaldab klientide perioodiliste väljaannete ettetellimusi.

Lisa 18. Pangalaenud ja laenukohustused

(tuhandetes EUR)	Summa kokku	Tagasimakse tähtaeg	
		12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul
Saldo seisuga 31.12.2018			
Arvelduskrediit	**1 284**	1 284	0
Pikaajalised pangalaenud	**13 994**	0	13 994
sh sündikaatlaen (AS Ekspress Grupp)	***8 392***	*0*	*8 392*
sh sündikaat- ja hüpoteeklaen (AS Printall)	***5 602***	*0*	*5 602*
Kapitalirent (Lisa 19)	**197**	73	124
Kokku	**15 474**	**1 356**	**14 118**
Saldo seisuga 31.12.2017			
Arvelduskrediit	**92**	92	0
Pikaajalised pangalaenud	**14 894**	0	14 894
sh sündikaatlaen (AS Ekspress Grupp)	***9 067***	*0*	*9 067*
sh sündikaat- ja hüpoteeklaen (AS Printall)	***5 827***	*0*	*5 827*
Kapitalirent (Lisa 19)	**271**	74	197
Kokku	**15 257**	**166**	**15 091**

Efektiivsed intressimäärad on väga lähedased nominaalsetele intressimääradele. Laenukohustuste õiglane väärtus on ligilähedane nende nominaalväärtusele. Aprillis 2017 on marginaal kokku lepitud turutingimuste põhjal ja intressimäär fikseeriti tasemel null protsenti, kui kolme kuu Euribor oli endiselt negatiivne. Turul on tavapärane kehtestada ettevõtetele Euribori piirmääraks null, ajal kui see on tegelikult negatiivne.

Pikaajaline pangalaen

Aprillis 2017 sõlmiti sündikaatlaenu lepingu muudatus AS-iga SEB Pank, igakuised laenumaksed lõpetati ja laenu kogusumma tagastamine toimub oktoobris 2020. Laenu intressimäär on null, millele lisandub marginaal.

Sündikaatlaen on endiselt tagatud tütarettevõtete aktsiatega, Eesti tütarettevõtete garantiidega summas 17 miljonit eurot, kommertspandiga AS-i Printall varadele summas 19 miljonit eurot, kaubamärkidega Delfi, Eesti Ekspress, Maaleht, Eesti Päevaleht ja Eesti Ekspressi Kirjastus summas 5 miljonit eurot. Kõigi nende väärtus sisaldub kontserni netovarades. Lisaks on seatud hüpoteek AS-i Printall kinnistule ja tootmishoonetele. Seisuga 31.12.2018 oli hoone bilansiline väärtus 3,3 miljonit eurot ja kinnistu bilansiline väärtus 0,4 miljonit eurot. Lõplikku kontrolli omav aktsionär on samuti andnud isikliku garantii summas 4 miljonit eurot, et katta sündikaatlaenu ja arvelduskrediidi lepinguid.

Vastavalt laenulepingu tingimustele peab laenusaaja hoidma koguvõla/EBITDA suhet madalamal tasemel kui 3,0. Kui see tõuseb kõrgemale kui 2,5, taastuvad igakuised laenumaksed. Seisuga 31.12.2018 oli laenulepingus kokku lepitud korrigeerimiste järgi arvutatud koguvõla/EBITDA suhe 2,98 (korrigeerimata suhtarv oli 3,70). Kontsern on alates oktoobrist 2018 tasunud igakuiseid laenumakseid. Lisaks tuleb hoida pangas likviidsusreservi summas 1 miljon eurot.

Jaanuaris 2019 sündikaatlaen refinantseeriti. Täiendav informatsioon sündikaatlaenu refinantseerimise kohta on avalikustatud lisas 32.

Arvelduslaenud

Seisuga 31.12.2018 oli kontsernil sõlmitud pikaajaline arvelduskrediidi leping SEB pangaga summas 3 miljonit eurot tähtajaga 25.10.2020. Seisuga 31.12.2018 oli kontsernil kasutatud arvelduskrediidi limiiti summas 1 284 000 eurot. Seisuga 31.12.2017 oli kontsernil kasutatud arvelduskrediidi limiiti 92 000 eurot.

Lisa 19. Kapitalirent

(tuhandetes EUR)	Masinad ja seadmed
Saldo seisuga 31.12.2018	
Soetusmaksumus	440
Akumuleeritud kulum	(114)
Bilansiline väärtus	**326**
Saldo seisuga 31.12.2017	
Soetusmaksumus	440
Akumuleeritud kulum	(68)
Bilansiline väärtus	**372**

(tuhandetes EUR)	2018	2017
Kapitalirendikohustuse saldo aasta lõpu seisuga (lisa 18)	**197**	**271**
Aruandeperioodi põhiosa maksed	74	71
Aruandeperioodi intressikulu	4	6
Keskmine intressimäär aastas	1,78%	1,95%

(tuhandetes EUR)	2018	2017
Kapitalirendikohustused – rendimaksete miinimumsumma:		
Kuni üks aasta	76	78
Üks kuni viis aastat	126	202
Kokku	**202**	**280**
Kapitalirendi tuleviku intressikulu	5	9
Kapitalirendikohustuste nüüdisväärtus	197	271

Lisa 20. Kasutusrent

Kontserni kuuluvad ettevõtted kui rentnikud on võtnud kasutusrendile ruume, autosid ja muid seadmeid.

(tuhandetes EUR)	2018	2017
Kasutusrendimaksed (Lisad 23, 24, 25, 26)	**1 648**	**1 455**
Ruumide rent	830	652
Sõidukid ning muud masinad ja seadmed	818	803
Järgmiste perioodide kasutusrendimaksed mittekatkestatavatest lepingutest	**2 229**	**1 761**
Kuni üks aasta	955	690
Üks kuni viis aastat	1 274	1 072

Lisa 21.
Segmendi aruandlus

Tegevussegmendid on juhtkond määratlenud emaettevõtte AS-i Ekspress Grupp juhatuse poolt jälgitavate aruannete põhjal. Juhatus hindab äritegevust ettevõtte perspektiivist lähtudes.

Meedia segment: online uudisportaalide haldamine, klassifitseeritud portaalide haldamine, reklaamimüük oma portaalides üle Baltikumi ning ajalehtede, ajakirjade, kliendi- ja reklaamlehtede ning raamatute kirjastamine ja väljaandmine Eestis ja Leedus (kuni 2017).

Antud segmenti kuuluvad tütarettevõtted Ekspress Meedia AS , AS Delfi (Läti), UAB Delfi (Leedu), Delfi Holding SIA (Läti), OÜ Hea Lugu (Eesti), OÜ Zave Meedia (Eesti - ühendati Ekspress Meedia AS-iga 1. oktoobril 2018), ACM LV SIA (Läti) ja Adnet Meedia (Leedu, Eesti, Läti). Viimane neist omandati detsember December 2017, mil soetati 100% osalus.

Antud segmenti kuuluvad ka ühisettevõtted Linna Ekraanid OÜ, AS Ajakirjade Kirjastus (kuni ümberstruktueerimiseni 1. juunil 2018), AS Õhtuleht Kirjastus ning perioodika kodukandega tegelev AS Express Post. Ühisettevõtteid ei konsolideerita rida-realt, kuid mõnedes tabelites on toodud nende tulemused ja mõju kontserni arvnäitajatele.

Meedia segmendi peamisteks tuludeks on reklaambännerite ja teiste reklaamipindade ja -toodete müük oma portaalides, reklaampindade müük ajalehtedes ja ajakirjades, ajalehtede ja ajakirjade tellimustulud ja üksikmüük, raamatute ja erinevate sarjade müük, teenustasu kliendimaterjalide koostamisest ning muudest projektidest.

Trükiteenused: trükiteenuste ja trükkimisega seotud teenuste osutamine. Antud segmenti kuulub kontserniettevõte AS Printall.

Segmendi tulud koosnevad nii paberi- kui ka trükkimise teenuse müügituludest.

Kontserni kesksed tegevused on kajastatud eraldi ning need ei moodusta eraldi tegevusvaldkonda. Siia alla kuulub emaettevõte AS Ekspress Grupp, kuhu on koondunud ka kontserni ettevõtete juriidiline nõustamine ja raamatupidamisteenuste pakkumine, tütarettevõte OÜ Ekspress Digital, kes pakub kontsernisiseselt IT teenuseid (kuni September 2018, alates 01.oktoober ühendati AS-iga Ekspress Grupp) ning OÜ Ekspress Finance, kelle tegevuseks on kontsernisisene finantseerimine (kuni September 2018, alates 01.oktoober ühendati AS-iga Ekspress Grupp).

Juhatus hindab tegevussegmentide tulemuslikkust eelkõige müügitulu, EBITDA ja EBITDA marginaali põhjal. Segmentide reklaamimüügituludest ei ole maha arvatud agentuuridele makstavaid mahupõhiseid ja muid tasusid, kuna Kontserni juhtkond jälgib ettevõtete ja segmentide brutotulusid. Allahindlused ja hinnavähendused kajastuvad kontserni müügitulu vähendusena ja on näidatud elimineerimiste koondreal. Segmendi tulemuses ei kajastu kontsernisisesed juhtimistasud, firmaväärtuste allahindlused.

Kontserni emaettevõtte juhtkonna hinnangul toimuvad segmentidevahelised tehingud tavapärastel turutingimustel ning ei erine oluliselt tingimustest, millega on tehinguid tehtud kolmandate osapooltega.

2018 (tuhandetes EUR)	Meedia	Trükiteenused	Kesksed tegevused	Elimineerimised	Kontsern kokku
Müügitulu kontserniväliselt klientidelt (tütarettevõtted)	**37 241**	**22 799**	**449**	**0**	**60 489**
Ühisettevõtete mõju	9 468	(709)	(146)	(7)	8 607
Segmentidevaheline müügitulu	6	3 153	2 038	(5 197)	0
Segmendi müügitulu kokku koos ühisettevõtetega	*46 716*	*25 242*	*2 341*	*(5 204)*	*69 096*
EBITDA (tütarettevõtted)	**3 355**	**2 403**	**(1 492)**	**(2)**	**4 263**
EBITDA marginaal (tütarettevõtted)	**9%**	**11%**			**7%**
EBITDA koos ühisettevõtetega	*3 329*	*2 403*	*(1 492)*	*(34)*	*4 206*
EBITDA marginaal koos ühisettevõtetega	*7%*	*10%*			*6%*
Põhivara kulum (tütarettevõtted) (Lisad 15,16)					3 052
Ärikasum (tütarettevõtted)					**1 211**
Investeeringud (tütarettevõtted) (Lisad 15,16)					3 082

2017 (tuhandetes EUR)	Meedia	Trükiteenused	Kesksed tegevused	Elimineerimised	Kontsern kokku
Müügitulu kontserniväliselt klientidelt (tütarettevõtted)	**31 750**	**21 895**	**424**	**0**	**54 070**
Ühisettevõtete mõju	10 851	(1 048)	(174)	0	9 629
Segmentidevaheline müügitulu	3	3 032	2 236	(5 270)	0
Segmendi müügitulu kokku koos ühisettevõtetega	*42 604*	*23 879*	*2 486*	*(5 270)*	*63 699*
EBITDA (tütarettevõtted)	**3 729**	**3 734**	**(1 201)**	**0**	**6 261**
EBITDA marginaal (tütarettevõtted)	**12%**	**17%**			**12%**
EBITDA koos ühisettevõtetega	*4 181*	*3 734*	*(1 201)*		*6 713*
EBITDA marginaal koos ühisettevõtetega	*10%*	*16%*			*11%*
Põhivara kulum (tütarettevõtted) (Lisad 15,16)					2 787
Tulu äritegevusega seotud varade müügist					194
Ärikasum (tütarettevõtted)					**3 669**
Investeeringud (tütarettevõtted) (Lisad 15,16)					2 307

Investeeringud põhivarasse sisaldavad materiaalse (Lisa 15) ja immateriaalse põhivara (Lisa 16) omandamist. Olulised Eestist väljaspool asuvad pikaajalised varad on peamiselt Delfi grupi online-kaubamärgid jääkväärtuses:

- Lätis, 2,0 miljonit eurot seisuga 31.12.2018 (2,1 miljonit eurot seisuga 31.12.2017)
- Leedus, 1,8 miljonit eurot seisuga 31.12.2018 (1,9 miljonit eurot seisuga 31.12.2017)

Väljaspool Eestit asuvate ettevõtetega seotud firmaväärtused jääkväärtuses:

- Delfi Läti 7,3 miljonit eurot seisuga 31.12.2018 (7,3 miljonit eurot seisuga 31.12.2017)
- Delfi Leedu 12,8 miljonit eurot seisuga 31.12.2018 (12,8 miljonit eurot seisuga31.12.2017)
- Adnet Leedu 0,7 miljonit eurot seisuga 31.12.2018 (0,7 miljonit eurot seisuga 31.12.2017)

Lisa 22. Müügitulu

	Meedia		Trükiteenused		Kesksed tegevused		Kokku	
(tuhandetes EUR)	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Peamised müügitulu liigid								
Reklaamikäive	26 429	22 582	0	0	0	0	**26 429**	**22 582**
s.h bartertulud	692	815	0	0	0	0	**692**	**815**
Ajakirjandusväljaannete üksikmüük	1 863	1 573	0	0	0	0	**1 863**	**1 573**
Ajakirjandusväljaannete müük tellijatele	6 687	5 938	0	0	0	0	**6 687**	**5 938**
Raamatute kirjastamine	1 002	978	0	0	0	0	**1 002**	**978**
Paberi ja trükiteenuse müük	0	0	22 571	21 644	0	0	**22 571**	**21 644**
Muude kaupade ja teenuste müük	1 260	680	228	251	449	424	**1 937**	**1 355**
Kokku	**37 241**	**31 751**	**22 799**	**21 895**	**449**	**424**	**60 489**	**54 070**
Müügitulu kajastamise ajastus								
Klientidele üle antud kaubad ja teenused kindlal ajahetkel ning aja jooksul	37 241	31 751	22 799	21 895	449	424	**60 489**	**54 070**
Müügitulu kliendilepingutelt kokku	**37 241**	**31 751**	**22 799**	**21 895**	**449**	**424**	**60 489**	**54 070**

(tuhandetes EUR)	2018	2017
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Eesti	29 754	27 608
Skandinaavia	10 743	9 217
Leedu	7 023	8 684
Läti	6 469	4 544
Muu Euroopa	4 916	3 207
Muud riigid	1 585	809
Kokku	**60 489**	**54 070**

Järgmine tabel annab ülevaate lepingulistes varades ja lepingulistest kohustustest klientidega:

(tuhandetes EUR)	31.12.2018	01.01.2018
Kliendilepingu varad	323	286
Kliendilepingu kohustused (lisa 17)	2 031	1 661

Kogu kliendilepingu kohustus seisuga 01.01.2018 on aruandeaasta seisuga ümber klassifitseeritud müügitulusse.

Kliendilepingu varad on peamiselt seotud kontserni õigusega saada tasu teostatud tööde eest vastavalt paberi ja trükiteenuste müügilepingutele, kuid mille eest ei ole aruande kuupäeva seisuga veel arveid esitatud. Kliendilepingu vara klassifitseeritakse nõudeks kliendi vastu, kui kontsernil tekib lepinguline õigus väljastada kliendile arve.

Kliendilepingu kohustused on peamiselt seotud kliendi ettemaksetega perioodiliste väljaannete tellimisel. Kuna antud lepingutes ei ole olulisi finantseerimise komponente ning kliendilepingu kohustus klassifitseeritakse ümber müügitulusse ühe aasta või lühema perioodi jooksul, rakendab kontsern praktilist abinõu, mille alusel ei pea lepingulist tehingu hinda korrigeerima olulise finantseerimise komponendi mõjuga, kui ajavahemik on üks aasta või vähem, mis jääb kliendi poolt kauba või teenuse eest tasumise ning kontserni poolt teenuse osutamise või kauba üleandmise hetke vahele.

2018.aastal toimunud äriühenduste mõju kliendilepingu kohustustele on summas 527 tuhat eurot.

Lisa 23. Müüdud toodangu kulu

(tuhandetes EUR)	2018	2017
Kaubad, toore, materjal ja teenused	13 925	12 186
Sisseostetud teenused	8 990	6 387
Tööjõukulud	20 823	19 486
Rendikulu (Lisa 20)	502	553
Muud kulud	2 520	2 112
Kulum (Lisad 15,16)	2 113	2 145
Kulude kokku	**48 874**	**42 869**

Lisa 24. Turunduskulud

(tuhandetes EUR)	2018	2017
Turustus	1 943	1 819
Tööjõukulud	1 121	1 046
Rendikulu (Lisa 20)	40	29
Kulum (Lisad 15,16)	4	4
Turunduskulud kokku	**3 108**	**2 898**

Lisa 25. Üldhalduskulud

(tuhandetes EUR)	2018	2017
Kaubad, toore, materjal ja teenused	125	79
Remondi-ja hoolduskulud	550	477
Sidekulud	125	118
Rendikulud (Lisa 20)	1 106	873
Sisseostetud teenused	1 506	901
Tööjõukulud	3 262	2 836
sh. väljastatud aktsiaoptsiooni kulu	208	189
Põhivara kulum (Lisad 15,16)	935	637
Üldhalduskulud kokku	**7 609**	**5 921**

Lisa 26. Kulud liikide järgi

(tuhandetes EUR)	2018	2017
Tööjõukulud	25 206	23 368
Kaubad, toore, materjal ja teenused	14 050	12 265
Rendikulud (Lisa 20)	1 648	1 455
Sisseostetud teenused	10 495	7 288
Turunduskulud	1 943	1 819
Remondi- ja hoolduskulud	550	477
Sidekulud	125	118
Muud kulud	2 520	2 112
Põhivara kulum	3 052	2 786
Kokku müüdud kaupade kulu, turundus- ja üldhalduskulud	**59 590**	**51 688**
Keskmine töötajate arv	**859**	**839**

Lisa 27. Muud äritulud

(tuhandetes EUR)	2018	2017
Valitsuse projektid	0	758
Subsideeritud projektid	224	230
Muud äritulud	170	201
Tulu äritegevusega seotud varade müügist	0	194
Muud äritulud kokku	**394**	**1 383**

Lisa 28. Aktsiaoptsiooniskeemid

2017. aasta juunis kinnitas aktsionäride üldkoosolek uue võtmetöötajatele suunatud aktsiaoptsiooniskeemi.

Seisuga 31.12.2018 on selle raames kokku väljastatud 736 000 optsiooni (31.12.2017: 435 000 optsiooni), millest igaüks annab õiguse saada tasuta ühe ettevõtte aktsia. Üldjuhul on igal kalendriaastal võimalik välja teenida 1/3 optsioonidest. Aktsiaoptsioone saab kasutada alates detsembrist 2020.

Aktsiaoptsioonid on rahas arveldatavad aktsiapõhised maksed. Lepingute sõlmimisel võeti optsioonid arvele nende õiglases väärtuses ning kajastatakse ühelt poolt kasumiaruandes tööjõukuluna ja teiselt poolt kohustusena. Seisuga 31.12.2018 oli nimetatud aktsiaoptsioonikohustuse suurus 460 000 eurot (31.12.2017: 189 000 eurot).

Aktsiaoptsioonide õiglase väärtuse leidmisel kasutatakse Black-Scholes-Mertoni mudelit. Mudelis kasutatud eeldused: aktsia hind optsiooni väljastamisel: 1,04-1,35, dividendimäär: 0,06-0,07 eurot aktsia kohta, riskivaba intressimäär: 1,10% - 1,38%, optsiooni kestus: 3 aastat, standardhälve 1,83%.

Selleks, et täita optsioonidega seotud kohustusi, ostab ettevõte aktsiad kokku turult. Võtmetöötajatel on õigus müüa saadud aktsiad kahe kuni kolme kuu jooksul pärast optsioonide realiseerimist ettevõttele tagasi ja ettevõttel on kohustus need aktsiad tagasi osta. Aktsiate tagasiostmisel võetakse aluseks nende selle hetke turuväärtus.

Lisa 29. Omakapital

Aktsiakapital

Seisuga 31. detsember 2018 ja 31. detsember 2017 oli AS-i Ekspress Grupp aktsiakapital 17 878 105 eurot ja koosneb 29 796 841 aktsiast nominaalväärtusega 0,60 eurot aktsia kohta. Põhikirjaga lubatud maksimaalne aktsiakapital on 25 564 656 eurot.

Omaaktsiad

Juhatuse aktsiaoptsiooniprogrammi raames aastatel 2013-2016 ostis ettevõte omaaktsiaid. Seisuga 31.12.2018 ja 31.12.2017 oli ettevõttel 17 527 omaaktsiat kogusummas 22 000 eurot, mida saab kasutada käesolevas aktsiaoptsiooniprogrammis.

Dividendid

6. juunil 2018 toimunud aktsionäride korralisel üldkoosolekul otsustati maksta aktsionäridele dividende seitse euro senti ühe aktsia kohta kokku summas 2 085 tuhat eurot. Dividendid maksti välja 3. juulil 2018. Dividendide väljamaksmisel tulumaksukulu ei kaasnenud, kuna ettevõte maksab välja dividende, mille ta on saanud oma ühisettevõtetelt ja tütarettevõtetelt, millelt on juba dividendide tulumaksu tasutud või mille kasum on juba maksustatud asukohariigis. Sellest tulenevalt emaettevõttest dividendide jaotamisel täiendavat tulumaksu tasuda ei tule.

Reservid

Reservidena on kajastatud äriseadustikuga ette nähtud kohustuslik reservkapital, asutaja aktsionäri täiendav üldotstarbeline omakapitali toetus.

	EUR	
(tuhandetes EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Kohustuslik reservkapital	1 049	892
Omanike täiendav rahaline sissemakse	639	639
Reservid kokku	**1 688**	**1 531**

Puhaskasum aktsia kohta

Tavapuhaskasum aktsia kohta on arvutatud emaettevõtte omanikele kuuluva puhaskasumi ja kaalutud keskmise perioodi aktsiate arvu suhtena. Emaettevõttele kuuluvaid omaaktsiaid ei arvestata ringluses olevate aktsiate hulka.

EUR	2018	2017
Aktsionäridele kuuluv puhaskasum	6 491	3 139 994
Lihtaktsiate keskmine arv	29 779 314	29 779 314
Tava- ja lahustatud puhaskasum aktsia kohta	**0,00**	**0,11**

Arvestades asjaolu, et aktsiate tulu lahustava toimega instrumente kontsernil 31.12.2018 ja 31.12.2017 seisuga ei olnud, oli lahustatud puhaskasum aktsia kohta võrdne tavapuhaskasumiga aktsia kohta.

Lisa 30. Tingimuslikud varad ja kohustused

Tingimuslik tulumaksu kohustus

Seisuga 31.12.2018 oli kontserni jaotamata kasum 16 526 tuhat eurot (31.12.2017: 18 762 tuhat eurot). Dividendide väljamaksmisel omanikele kaasneb üldjuhul tulumaksukulu 20/80 netodividendidena väljamakstavalt summalt. Kui ettevõte maksab välja dividende, mille ta on saanud oma ühisettevõtetelt ja tütarettevõtetelt, millelt on juba dividendide tulumaksu tasutud või mille kasum on juba maksustatud asukoha riigis, siis emaettevõttest dividendide jaotamisel täiendavat tulumaksu tasuda ei tule. Seisuga 31.12.2018 võib AS Ekspress Grupp (emaettevõte) maksta selliselt tulumaksuvabalt välja dividende summas kuni 21 186 tuhat eurot (seisuga 31.12.2017: 21 427 tuhat eurot). Ettevõtte kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel seisuga 31.12.2018 ei teki potentsiaalset tulumaksukohustust.

Tingimuslikud kohustused seoses pooleliolevate kohtuasjadega

AS-i Ekspress Grupp vähemusosanik OÜ Grupivara, kellele kuulub ettevõttes 100 aktsiat, vaidlustas kohtus Delfi Läti ja Delfi Eesti firmaväärtuse allahindluse testi tulemused raamatupidamise aruandes aastatel 2013, 2014 ja 2015. AS-i Ekspress Grupp juhatus ja ettevõtte sõltumatud audiitorid on arvamusel, et kõikide aastate raamatupidamise aruanded kajastavad olulises osas ettevõtte finantspositsiooni ja tulemusi kooskõlas rahvusvaheliste raamatupidamise aruandluse standarditega, mis on vastu võetud Euroopa Komisjoni poolt. 2013. ja 2014. aasta puhul on Riigikohus kinnitanud juhatuse ja auditiitorite seisukohta. 2015. aasta suhtes on sama kinnitanud Harju Maakohus. Harju Maakohtu otsuse peale on OÜ Grupivara esitanud apellatsioonikaebuse. 22. novembril 2018 lükkas Tallinna Ringkonnakohus OÜ Grupivara poolt esitatud apellatsioonikaebuse tagasi, ja jättis Harju Maakohtu 12. aprilli 2018 otsuse jõusse. OÜ Grupivara ei kaevanud Ringkonnakohtu otsust enam edasi.

Kontserni tütarettevõtetel on pooleli mitmeid meediaalaseid ja avaldatud artiklitega seotud kohtuvaidlusi, mille mõju kontserni finantstulemusele on ebaoluline.

Lisa 31. Tehingud seotud osapooltega

Tehinguks seotud osapooltega on tehingud omanikega, sidusettevõtetega, ühisettevõtetega, kõikide kontserniettevõtete tegevjuhtkonna liikmete ja nende lähedaste pereliikmete ning nende kontrollitud või olulise mõju all olevate ettevõtetega.

AS-i Ekspress Grupp kontrolliv isik on Hans H. Luik.

Kontsern on ostnud (kaubad edasimüügiks, tootmismaterjalid, põhivara) ning müünud oma kaupu ja osutanud teenuseid (põhivara rentimine, juhtimisteenus, muud teenused) järgmistele seotud osapooltele:

MÜÜGID (tuhandetes EUR)	2018	2017
Kauba müük		
Sidusettevõtted	0	589
Kauba müük kokku	**0**	**589**
Teenuste müük		
Nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtted	18	13
Sidusettevõtted	152	145
Ühisettevõtted	1 855	2 578
Teenuse müük kokku	**2 025**	**2 737**
Müügid kokku	**2 025**	**3 325**

OSTUD (tuhandetes EUR)	2018	2017
Teenuste ost		
Juhatuse liikmed ja nendega seotud ettevõtted	13	9
Nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtted	389	300
Sidusettevõtted	85	199
Ühisettevõtted	1 006	823
Teenuste ost kokku	**1 493**	**1 330**

NÕUDED (tuhandetes EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Lühiajalised nõuded		
Nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtted (Lisa 9)	2	1
Sidusettevõtted (Lisa 9)	21	186
Ühisettevõtted (Lisa 9)	251	297
Lühiajalised nõuded kokku	**274**	**484**
Pikaajalised nõuded		
Sidusettevõtted (Lisa 11)	160	0
Ühisettevõtted (Lisa 11)	568	875
Pikaajalised nõuded kokku	**728**	**875**
Nõuded kokku	**1 001**	**1 359**

Seisuga 31.12.2018 on nõudeid sidusettevõtete vastu alla hinnatud summas 198 tuhat eurot.

KOHUSTUSED (tuhandetes EUR)	31.12.2018	31.12.2017
Lühiajalised kohustused		
Juhatuse liikmed ja nendega seotud ettevõtted (Lisa 17)	2	1
Nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtted (Lisa 17)	10	13
Sidusettevõtted (Lisa 17)	3	7
Ühisettevõtted (Lisa 17)	132	111
Kohustused kokku	**147**	**132**

Vastavalt 2. juunil 2009 ja 4. mail 2012 toimunud üldkoosoleku otsusele makstakse Hans H. Luigele sündikaatlaenu ja arvelduskrediidilepingute käendamise eest tagatise seadmise tasu 1,5% aastas tagatise summast, milleks on 4 miljonit eurot kuni tagatise kehtivuse lõpuni. 2018. aasta 12 kuu jooksul tasuti isikliku garantii eest 60 000 (2017: 60 000) eurot ja tasumata võlga seisuga 31. detsember 2018 ja 31. detsember 2017 ei ole.

Konsolideerimisgruppi kuuluvate kõikide ettevõtete juhtkondade ja nõukogu liikmete tasustamine

(tuhandetes EUR)	2018	2017
Töötasud ja muud hüvitised (ilma sotsiaalmaksuta)	1 590	1 308
Lahkumishüvitised (ilma sotsiaalmaksuta)	14	102
Aktsiaoptsioon	99	0
Kokku (ilma sotsiaalmaksuta)	**1 703**	**1 410**

Konsolideerimisgruppi kuuluvate kõikidele juhatuste liikmetele (sh tütarettevõtete tegevjuhtkonnale, kui nendes ettevõtetes ei ole juhatust Eesti seaduse mõistes) (edaspidi tegevjuhtkond) makstakse lepingu lõppemisel ja lõpetamisel kompensatsiooni vastavalt ametilepingus ettenähtud tingimustele. Tegevjuhtkonna lahkumishüvitised kuuluvad üldjuhul väljamaksmisele juhul, kui lahkumise on algatanud ettevõte. Kui tegevjuhtkonna liige kutsutakse tagasi olulise põhjuseta, tuleb ette teatada kuni 3 kuud ja tasuda täiendavalt kuni 12 kuu palga ulatuses lahkumishüvitist. Töösuhte lõpetamisel üldjuhul kompensatsiooni ei maksta, kui tegevjuhtkonna liige lahkub omaenda initsiatiivil või juhul, kui nõukogu kutsub tegevjuhtkonna liikme tagasi olulise põhjusega. Potentsiaalne tegevjuhtkonna lahkumishüvitiste maksimaalne brutosumma seisuga 31.12.2018 on 634 000 eurot (31.12.2017: 537 000 eurot). Konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete nõukogu liikmetele tavapäraselt eraldi tasu liikmeks olemise eest ei maksta ning ei ole ette nähtud ka kompensatsiooni nende tagasikutsumisel.

Lisa 32. Bilansipäevajärgsed sündmused

Jaanuaris 2019 refinantseeriti olemasolev sündikaatlaen. Uued laenulepingud AS-i SEB Pank, AS-i Ekspress Meedia, Delfi UAB ja AS-i Printall vahel sõlmiti summas 14 200 tuhat eurot ja sündikaatlaenu saldo summas 13 994 eurot maksti tagasi täies ulatuses.

Laenu tähtaeg on 20. oktoober 2021. Laenuintressid on vahemikus 2,15% - 2,6%, millele lisandub baasintressimäär 0%. AS Ekspress Meedia ja Delfi UAB laenud on ühe lõppmaksega (bullet payment), AS-i Printall igakuine laenumakse on summas 200 tuhat eurot.

Uued laenud on tagatud:

- AS-i Ekspress Meedia, Delfi UAB ja AS Printalli aktsiatega;
- AS-i Ekspress Grupp garantiidega summas 14,2 miljonit eurot, Printall AS-i garantiidega summas 10,2 miljonit eurot, Delfi UAB garantiidega summas 8 miljonit eurot ja AS Ekspress Meedia garantiidega summas 5 miljonit eurot;
- kommerspandiga AS-i Printall varadele summas 19 miljonit eurot;
- kaubamärkidega Delfi, Eesti Ekspress, Maaleht ja Eesti Päevaleht summas 4,9 miljonit eurot;
- lisaks on seatud hüpoteek AS-i Printall kinnistule ja tootmishoonetele;
- lõplikku kontrolli omav aktsionär on samuti andnud isikliku garantii summas 4 miljonit eurot, et katta sündikaatlaenu ja arvelduskrediidi lepinguid.

Vastavalt laenulepingu tingimustele peab AS-i Ekspress Grupp (kasutades konsolideeritud finantsandmeid) koguvõla /EBITDA suhe olema madalam kui 3,0. Kui see on madalam kui 2,5, kasutatakse madalaimat intressimarginaali. Lisaks tuleb hoida pangas likviidsusreservi summas 1 miljonit eurot.

7.märtsil 2019 sõlmis UAB Delfi lepingu UAB-ga Small Talk Ideas ja Arnoldas Rogoznyjga 100%-lise osaluse omandamiseks Leedu tehnoloogia- ja innovatsioonikonverentsi korraldavas ettevõttes UAB Login Conferences.

UAB Login Conferences peamine tegevus on tehnoloogia- ja innovatsioonikonverentsi „Login" korraldamine.

Osaluse omandamise eesmärk on siseneda konverentside korraldamise turule ja muuta see innovatsiooni- ja tehnoloogiakonverents üheks tuntumaks innovatsioonirituseks Baltikumis.

8. märtsil 2019 omandas AS Ekspress Grupp 100%lise osaluse ettevõttes Linna Ekraanid OÜ, mis tegeleb digitaalse välireklaami müügiga Eestis. Seni kuulus ASile Ekspress Grupp 50% ettevõttest.

2016. aasta juulis omandati OÜ Linna Ekraanid 50% osalus. Omandamise eesmärk oli luua eeldused ASi Ekspress Grupp uue äriliini käivitamiseks ja kasvatada seeläbi kontserni tegevusalade portfelli. Kontserni pikaajaline eesmärk on endiselt arendada digitaalse välireklaami äriliini ja võtta nimetatud äris turul juhtiv roll. 2016. aastal sõlmitud lepingu kohaselt oli Ekspress Grupil kohustus omandada ülejäänud 50% ettevõttest 2019. aastal.

Lisa 33. Finantsinformatsioon emaettevõtte kohta

Eesti raamatupidamise seaduse kohaselt tuleb konsolideeritud aastaaruande lisades avalikustada konsolideeriva üksuse (emaettevõte) eraldiseisvad konsolideerimata põhiaruanded.

AS-i Ekspress Grupp (emaettevõte) koondkasumiaruanne

(tuhandetes EUR)	2018	2017
Müügitulu	1 157	577
Müüdud toodangu kulu	(177)	(5)
Brutokasum	**980**	**572**
Muud äritulud	0	190
Turustuskulud	(1)	(12)
Üldhalduskulud	(1 732)	(1 590)
Muud ärikulud	(4)	(1)
Finantstulud ja -kulud tütarettevõtete aktsiatelt ja osadelt	2 630	5 410
Finantstulud ja -kulud ühisettevõtete aktsiatelt ja osadelt	(273)	(2)
Finantstulud ja -kulud sidusettevõtete aktsiatelt ja osadelt	(234)	(17)
Intressitulud	186	184
Intressikulud	(1 451)	(1 535)
Muud finantstulud ja -kulud	(96)	(60)
Finantstulud ja -kulud	**763**	**3 981**
ARUANDEAASTA KASUM	**6**	**3 140**
Aruandeaasta muu koondkasum/-kahjum	0	0
Aruandeperioodi koondkasum kokku	**6**	**3 140**

AS-i Ekspress Grupp (emaettevõte) bilanss

(tuhandetes EUR)	31.12.2018	31.12.2017
VARAD		
Nõuded ja ettemaksed	2 709	2 889
Käibevara kokku	**2 709**	**2 889**
Põhivara		
Nõuded ja ettemaksed	1 337	1 275
Muud investeeringud	858	869
Tütarettevõtete aktsiad	89 909	111 680
Ühisettevõtete aktsiad	2 345	2 372
Sidusettevõtete aktsiad	319	354
Materiaalne põhivara	355	26
Immateriaalsed varad	366	39
Põhivara kokku	**95 490**	**116 614**
KOKKU VARAD	**98 199**	**119 503**
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL		
Kohustused		
Laenukohustused	1 284	92
Võlad tarnijatele	11 176	18 467
Lühiajalised kohustused kokku	**12 460**	**18 559**
Pikaajalised laenukohustused	8 392	9 067
Muud pikaajalised kohustused tütarettevõtete ees	27 000	39 450
Muud võlad ja ettemaksed kokku	**35 392**	**48 517**
Kohustused kokku	**47 852**	**67 077**
Omakapital		
Aktsiakapital nimiväärtuses	17 878	17 878
Ülekurss	14 277	14 277
Omaaktsiad	(22)	(22)
Kohustuslik reservkapital	1 049	892
Muud reservid	639	639
Jaotamata kasum	16 526	18 762
Omakapital kokku	**50 347**	**52 426**
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	**98 199**	**119 503**

AS-i Ekspress Grupp (emaettevõte) omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes EUR)	Aktsiakapital	Ülekurss	Omaaktsiad	Reservid	Jaotamata kasum	Kokku omakapital
Saldo 31.12.2016	**17 878**	**14 277**	**(863)**	**2 058**	**17 723**	**51 073**
Kohustusliku reserv-kapitali suurendamine	0	0	0	220	(220)	0
Aktsiaoptsioon	0	0	841	(747)	(94)	0
Väljamakstud dividend	0	0	0	0	(1 787)	(1 787)
Muud muutused	0	0	0	0	0	0
Tehingud omanikega kokku	*0*	*0*	*841*	*(527)*	*(2 101)*	*(1 787)*
Aruandeperioodi puhaskasum	0	0	0	0	3 140	3 140
Aruandeperioodi koondkasum kokku	*0*	*0*	*0*	*0*	*3 140*	*3 140*
Saldo 31.12.2017	**17 878**	**14 277**	**(22)**	**1 531**	**18 762**	**52 426**
Kohustusliku reserv-kapitali suurendamine	0	0	0	157	(157)	0
Väljamakstud dividend	0	0	0	0	(2 085)	(2 085)
Tehingud omanikega kokku	*0*	*0*	*0*	*157*	*(2 242)*	*(2 085)*
Aruandeperioodi puhaskasum	0	0	0	0	6	6
Aruandeperioodi koondkasum kokku	*0*	*0*	*0*	*0*	*6*	*6*
Saldo 31.12.2018	**17 878**	**14 277**	**(22)**	**1 688**	**16 526**	**50 347**

AS-i Ekspress Grupp (emaettevõte) rahavoogude aruanne

(tuhandetes EUR)	2018	2017
Rahavood äritegevusest		
Aruandeperioodi ärikasum (-kahjum)	(757)	(1 031)
Korrigeerimised:		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	74	37
(Kasum)/kahjum materiaalsete põhivarade müügist ja mahakandmisest	3	0
Muutused käibekapitalis:		
Nõuded ja ettemaksed	(975)	(13)
Võlad ja ettemaksed	614	202
Rahavoog põhitegevusest	**(1 041)**	**(804)**
Makstud intressid	(1 233)	(1 356)
Rahavood äritegevusest kokku	**(2 274)**	**(2 160)**
Rahavood investeerimistegevusest		
Investeeringud ühisettevõtetesse	0	(415)
Sidusettevõtte ost	0	(74)
Muude investeeringute ost ja tagasilaekumised	5	(785)
Saadud intressid	140	187
Saadud dividendid	1 788	56
Põhivara soetamine	(377)	(15)
Antud laenud	(928)	(2 983)
Antud laenude tagasimaksed	1 871	1 942
Rahavood investeerimistegevusest kokku	**2 498**	**(2 085)**
Rahavood finantseerimistegevusest		
Arvelduskrediidi muutus	1 191	92
Kontsernikonto muutus	1 345	6 320
Saadud laenud	1 000	0
Saadud laenude tagasimaksed	(1 675)	(381)
Väljamakstud dividend	(2 085)	(1 787)
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	**(224)**	**4 245**
RAHA JA RAHA EKVIVALENTIDE MUUTUS	**0**	**0**
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	0	0
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	0	0

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Ekspress Grupp AS-i aktsionäridele

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kohta

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Ekspress Grupp AS-i ja tema tütarettevõtete (koos nimetatud kontsern) konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2018 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Mida me auditeerisime

Oleme auditeerinud kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab:

- konsolideeritud bilanssi seisuga 31. detsember 2018;
- konsolideeritud koondkasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muud selgitavat informatsiooni.

Arvamuse alus

Teostasime oma auditi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meile nende standarditega pandud kohustusi on täiendavalt kirjeldatud käesoleva aruande alalõigus „Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga". Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane, et olla aluseks meie arvamusele.

Sõltumatus

Oleme kontsernist sõltumatud kooskõlas Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse ja sama seadusega kehtestatud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksi kohaselt auditile kohalduvate eetikanõuetega ning oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt neile nõuetele.

Auditi ulatus

Kuna oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest, siis oleme vastutavad ka kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja teostamise eest. Seoses sellega määratlesime kontserni üksustes (komponentides) läbiviidud töö liigi lähtuvalt kontserni üksuste majanduslikust olulisusest ja/või riskiprofiilist.

Kontserni audiitoritena määratlesime kontserni 23 ettevõttest 5 ettevõtet märkimisväärseteks kontserni üksusteks. Nendeks üksusteks, mille puhul teostasime täismahus auditi, olid Ekspress Grupp AS, Ekspress Meedia AS, Printall AS, Delfi A/S ja Delfi UAB.

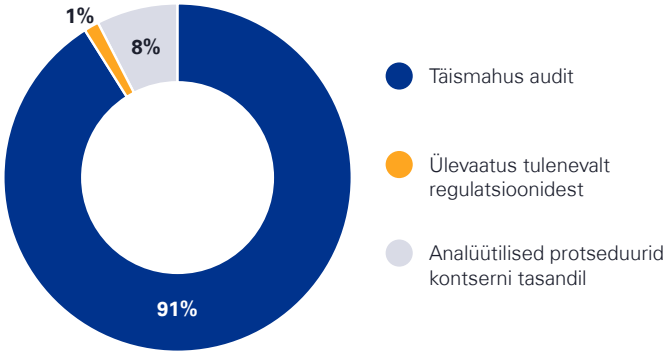
Õhtuleht Kirjastus AS, Ajakirjade Kirjastus AS, Ekspress Finance OÜ puhul kasutasime kontserni auditi jaoks auditi tõendusmaterjalina kohalikust regulatsioonist tulenevate auditite tulemusi ning Ekspress Digital OÜ puhul kasutasime kontserni auditi jaoks auditi tõendusmaterjalina kohalikust regulatsioonist tuleneva ülevaatuse tulemusi.

Ülejäänud 14 individuaalselt mittemärkimisväärse üksuse suhtes viisime läbi analüütilised protseduurid kontserni tasandil, et kontrollida oma hinnangut, et üksusega ei seondu märkimisväärseid oluliste väärkajastamiste riske.

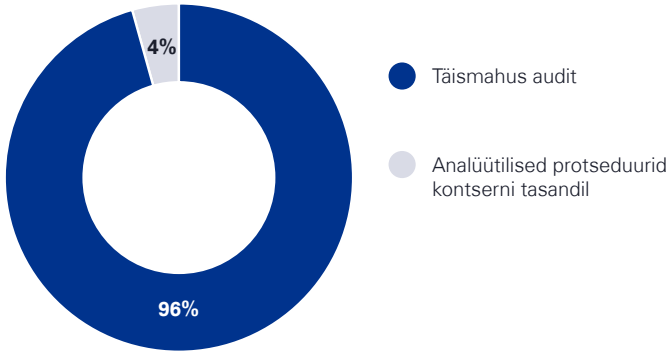
Lisaks muule kontrollisime kontserni tasandil konsolideerimise protsessi.

Kontserni konsolideeritud müügitulu ja konsolideeritud varade kaetus protseduuridega:

Konsolideeritud müügitulu

Konsolideeritud varad

Finantsaruandluse auditi viis märkimisväärsetes kontserni üksustes läbi kontserni KPMG Eesti auditi meeskond, välja arvatud Delfi UAB puhul, mille finantsaruandluse auditi viis läbi KPMG Leedu audiitor Leedus ning Delfi A/S, mille finantsaruandluse auditi viis läbi KPMG võrgustiku väline audiitor Lätis. Kontserni auditi meeskond andis üksuste audiitoritele juhised selle kohta, missuguseid valdkondi tuleb kontrollida, ja määratles informatsiooni, mis tuli esitada kontserni auditi meeskonnale. Suhtlesime üksuste audiitoritega regulaarselt ja vaatasime üle auditi dokumentatsiooni, kui pidasime seda vajalikuks.

Eespool nimetatud protseduuride teostamine kontserni üksuste tasandil ja täiendavate protseduuride teostamine kontserni tasandil andis meile piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, et kujundada oma arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta.

Peamised auditi asjaolud

Peamised auditi asjaolud on asjaolud, mis olid meie kutsealase otsustuse kohaselt käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi seisukohast kõige märkimisväärsemad. Neid asjaolusid käsitlesime konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditi kontekstis ja selle kohta arvamuse kujundamisel ning me ei esita nende asjaolude kohta eraldi arvamust.

Firmaväärtuse hindamine

Vaata konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad 3 ja 16.

Peamine auditi asjaolu	Kuidas seda asjaolu auditis käsitleti
31.12.2018 seisuga on kontserni bilansis firmaväärtus summas 37 969 tuhat eurot, mis on detailsemalt avalikustatud lisas 16. Firmaväärtus on seotud kolme raha teeniva üksusega (RTÜ). Finantsaruandluse standardid nõuavad, et firmaväärtuse kaetava väärtuse võimalikku vähenemist alla selle raamatupidamisväärtuse hinnatakse vähemalt kord aastas. Firmaväärtuse kaetava väärtuse hindamine nõuab oluliste hinnangute tegemist iga RTÜ tulevaste perioodide tulemuste osas. Hindamisel leitakse iga RTÜ kasutusväärtus diskonteeritud rahavoogude meetodil, mis nõuab juhtkonnalt olulisi hinnanguid ja otsuseid sisendite kohta, nagu diskontomäärad, tulevaste perioodide eeldatavad tulud ja lõppväärtuse kasvumäärad. Hinnangu andmine selle kohta, kas kontserni firmaväärtuste kaetava väärtuse arvutamisel kasutatud sisemised ja välised sisendid põhinevad mõistlikel ja asjakohastel hinnangutel, nõudis auditi ajal kõrgendatud tähelepanu. Isegi väikesed muutused kasutatud sisendites võivad oluliselt mõjutada firmaväärtuse kaetava väärtuse hinnangut ning seeläbi ka kontserni majandustulemust.	Meie auditi protseduurid selles valdkonnas hõlmasid muuhulgas järgnevat: ▸ hindasime juhtkonna poolt määratletud raha teenivate üksuste asjakohasust lähtudes meie arusaamast kontserni äritegevusest; ▸ kontrollisime firmaväärtuse kaetava väärtuse hindamisel kasutatud metoodika sobivust, võrreldes seda asjakohaste finantsaruandluse standardite nõuetega; ▸ koostöös meie hindamisspetsialistidega hindasime kriitiliselt kaetava väärtuse mudelis kasutatud peamisi eelduseid ja hinnanguid seoses diskontomäärade, tulevaste perioodide eeldatavate tulude ja lõppväärtuse kasvumääradega; ▸ võrdlesime mudelis kasutatud andmeid nõukogu poolt kinnitatud eelarvete ja strateegiaga ning hindasime kontserni ajaloolise eelarvestamise korrektsust võrreldes viimaste aastate tegelikke müügitulemusi ja EBITDA-d (kasum enne intresse, makse, kulumit) eelarvestatud summadega; ▸ hindasime, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud informatsioon (sealhulgas teave, mis käsitleb hindamistulemuste tundlikkust peamiste eelduste muutuste suhtes) on asjakohane.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest, mis sisaldub kontserni konsolideeritud majandusaasta aruandes lisaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele ja meie vandeaudiitori aruandele.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei esita selle kohta mitte mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meil kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seejuures, kas see lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või teadmistest, mille auditi käigus omandasime, või kas see näib olevat muul viisil oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme oma töö alusel järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, siis oleme kohustatud sellest asjaolust teavitama. Meil ei ole sellega seoses millestki teavitada.

Juhatuse ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud, ja sellise sisekontrolli eest, mida juhatus peab vajalikuks, et oleks võimalik koostada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama, kas kontsern suudab oma tegevust jätkata, esitama infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta, kui see on asjakohane, ja kasutama arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb kontserni likvideerida või selle tegevuse lõpetada või kui tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni finantsaruandlusprotsessi järelevalve eest.

Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta ja anda välja vandeaudiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise esinemisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) teostatud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Rahvusvaheliste auditeerimise standardite (Eesti) kohase auditi käigus kasutame kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi vältel. Lisaks:

- teeme kindlaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid ja hindame neid, kavandame riskidele vastavad auditiprotseduurid ja teostame neid ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, informatsiooni tahtlikku esitamata jätmist või vääresitust või sisekontrolli eiramist;

- omandame arusaamise auditi jaoks asjakohasest sisekontrollist, et kavandada antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;

- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse raamatupidamishinnangute ja nende kohta avalikustatud informatsiooni põhjendatust;

- teeme järelduse selle kohta, kas arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsiibi kasutamine juhatuse poolt on asjakohane ja kas hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal esineb sündmustest või tingimustest tulenevat olulist ebakindlust, mis võib tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni jätkuva tegutsemise suhtes. Kui järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, siis oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud informatsioonile või kui avalikustatud informatsioon on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad kuni vandeaudiitori aruande kuupäevani hangitud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad põhjustada seda, et kontsern ei jätka oma tegevust;

- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglasel viisil;

- hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuse finantsinformatsiooni kohta piisavalt asjakohast tõendusmaterjali, et avaldada arvamust kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Vastutame kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja teostamise eest. Oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Vahetame informatsiooni nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, muuhulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute, kaasa arvatud auditi käigus tuvastatud märkimisväärsete sisekontrolli puuduste kohta.

Esitame neile, kelle ülesandeks on valitsemine, avalduse, milles kinnitame, et oleme järginud sõltumatust puudutavaid eetikanõudeid, ning edastame neile informatsiooni kõikide suhete ja muude asjaolude kohta, mille puhul võib põhjendatult arvata, et need kahjustavad meie sõltumatust ja, juhul kui see on asjakohane, informatsiooni vastavate kaitsemehhanismide kohta.

Neile, kelle ülesandeks on valitsemine, esitatud asjaolude seast määratleme need, mis olid käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi seisukohast kõige märkimisväärsemad ja on seega peamised auditi asjaolud. Kirjeldame neid asjaolusid vandeaudiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui seaduse või regulatsiooni kohaselt on keelatud mõne asjaolu kohta informatsiooni avalikustada või kui me äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et mõne asjaolu kohta ei tohiks meie aruandes informatsiooni avaldada, sest võib põhjendatult eeldada, et avaldamise kahjulikud tagajärjed kaaluvad üles avalikes huvides avaldamisest tõusva kasu.

Aruanne muude seadusest tulenevate ja regulatiivsete nõuete kohta

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, määrasid meid esmakordselt 13. juunil 2017 auditeerima Ekspress Grupp AS-i seisuga 31. detsember 2017 kuni 31. detsember 2019 lõppevate majandusaastate konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandeid. Audiitorteenust oleme osutanud katkematult kokku kaks aastat ja see hõlmab perioode, mis lõppesid 31. detsember 2017 kuni 31. detsember 2018.

Me kinnitame, et meie auditiarvamus on kooskõlas kontserni auditikomiteele esitatud täiendava aruandega ja me ei ole osutanud kontsernile keelatud auditiväliseid teenuseid, millele on viidatud määruse (EL) nr 537/2014 artikli 5 lõikes 1. Me olime auditi tegemisel auditeeritavast üksusest sõltumatud.

Tallinn, 28. märts 2019

Allkirjastatud digitaalselt

Indrek Alliksaar
Vandeaudiitori number 446
KPMG Baltics OÜ
Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia
Tel +372 626 8700
www.kpmg.ee

KPMG Baltics OÜ, an Estonian limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. Reg no 10096082.

2018. AASTA KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

AS-i Ekspress Grupp juhatus teeb ettepaneku jagada 31. detsembril 2018. aastal lõppenud majandusaasta puhaskasum summas 6 tuhat eurot alljärgnevalt:

(tuhandetes EUR)	
AS-i Ekspress Grupp omanikele kuuluv osa kasumist	**6**
Kohustusliku reservkapitali suurendamine (1/20 puhaskasumist)	0
Eelmiste perioodide puhaskasumi reale kantav aruandeaasta kasum	6
Kohustuslik reservkapital enne suurendamist	1 049
Kohustuslik reservkapital pärast suurendamist	**1 049**
Eelmiste perioodide jaotamata kasumi jääk enne kasumi jaotamist	16 526
Konsolideeritud jaotamata kasumi jääk pärast kasumi jaotamist	**16 526**

JUHATUSE JA NÕUKOGU DEKLARATSIOON

Juhatus on koostanud AS Ekspress Grupp 31. detsembril 2018. aastal lõppenud majandusaasta tegevusaruande ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande.

AS-i Ekspress Grupp nõukogu on tutvunud juhatuse poolt koostatud majandusaasta aruandega, mis koosneb tegevusaruandest, konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest, kasumi jaotamise ettepanekust ja sõltumatu vandeaudiitori aruandest, ja heaks kiitnud majandusaasta aruande esitamise aktsionäride üldkoosolekule.

Juhatus

Allkirjastatud digitaalselt
juhatuse esimees
Mari-Liis Rüütsalu

Allkirjastatud digitaalselt
juhatuse liige
Signe Kukin

Allkirjastatud digitaalselt
juhatuse liige
Kaspar Hanni

Nõukogu

Allkirjastatud digitaalselt
nõukogu liige
Hans H. Luik

Allkirjastatud digitaalselt
juhatuse liige
Ahto Pärl

Allkirjastatud digitaalselt
nõukogu liige
Indrek Kasela

Allkirjastatud digitaalselt
nõukogu liige
Harri Helmer Roschier

Allkirjastatud digitaalselt
nõukogu liige
Aleksandras Česnavičius

Allkirjastatud digitaalselt
nõukogu liige
Peeter Saks

PEAMISED FINANTSNÄITAJAD 2014–2018

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

(tuhandetes EUR)	2018	2017	2016	2015	2014
Müügitulu	60 489	54 070	53 324	52 773	52 793
Müüdud toodangu kulu	(48 874)	(42 869)	(42 122)	(41 781)	(40 688)
Brutokasum	**11 615**	**11 201**	**11 202**	**10 992**	**12 105**
Muud äritulud	394	1 383	1 085	659	470
Turunduskulud	(3 108)	(2 898)	(2 488)	(2 377)	(2 011)
Üldhalduskulud	(7 609)	(5 921)	(5 357)	(5 236)	(5 438)
Muud ärikulud	(82)	(97)	(114)	(118)	(153)
Kasum osaluse muutusest ühisettevõtetes	0	0	0	0	1 933
Firmaväärtuse allahindlus	0	0	0	(1 200)	(1 443)
Ärikasum	**1 211**	**3 669**	**4 328**	**2 720**	**5 463**
Intressitulud	143	173	32	42	27
Intressikulud	(443)	(400)	(471)	(550)	(689)
Muud finantstulud/(kulud)	(103)	118	(66)	(77)	(57)
Kokku finantstulud/(kulud)	**(403)**	**(109)**	**(505)**	**(585)**	**(719)**
Kasum/(kahjum) ühisettevõtete aktsiatelt ja osadelt	(273)	(2)	772	785	557
Kasum/(kahjum) sidusettevõtete aktsiatelt ja osadelt	(234)	(68)	113	86	23
Kasum enne tulumaksustamist	**302**	**3 490**	**4 708**	**3 006**	**5 324**
Tulumaks	(276)	(344)	(302)	(299)	(214)
Aruandeperioodi kasum	**25**	**3 146**	**4 406**	**2 707**	**5 110**
Aruandeperioodi kasum, mis on omistatav					
Emaettevõtte aktsionäridele	6	3 140	4 406	2 707	5 110
Vähemusosalusele	19	6	0	0	0
Muu koondkasum					
Realiseerimata kursivahed	0	0	0	0	(34)
Koondkasum kokku	**25**	**3 146**	**4 406**	**2 707**	**5 076**
Aruandeperioodi koondkasum, mis on omistatav					
Emaettevõtte aktsionäridele	6	3 140	4 406	2 707	5 076
Vähemusosalusele	19	6	0	0	0

Konsolideeritud bilanss

(tuhandetes EUR)	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
VARAD					
Käibevara					
Raha ja raha ekvivalendid	1 268	1 073	2 856	2 927	3 675
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	9 154	9 917	7 468	6 741	6 519
Ettevõtte tulumaksu nõuded	27	4	0	0	37
Varud	3 382	2 832	2 770	2 718	2 072
Käibevara kokku	**13 831**	**13 827**	**13 094**	**12 386**	**12 303**
Põhivara					
Tähtajaline hoius	0	0	0	0	1 600
Muud nõuded ja investeeringud	1 588	1 750	982	1 149	1 170
Edasilükkunud tulumaksu vara	44	47	34	42	65
Investeeringud ühisettevõtetesse	2 345	2 372	2 435	1 007	500
Investeeringud sidusettevõtetesse	319	354	591	215	164
Materiaalne põhivara	11 921	12 189	12 722	13 791	14 506
Immateriaalsed varad	46 691	45 419	44 310	44 590	46 287
Põhivara kokku	**62 907**	**62 130**	**61 074**	**60 794**	**64 292**
VARAD KOKKU	**76 738**	**75 957**	**74 168**	**73 180**	**76 595**
KOHUSTUSED					
Lühiajalised kohustused					
Laenukohustused	1 356	166	2 313	2 240	5 213
Võlad ja ettemaksed	10 801	8 095	7 170	6 679	6 249
Ettevõtte tulumaksu kohustused	29	111	108	114	19
Lühiajalised kohustused kokku	**12 186**	**8 372**	**9 591**	**9 033**	**11 481**
Pikaajalised kohustused					
Pikaajalised laenukohustused	14 118	15 091	13 471	15 447	17 939
Edasilükkunud tulumaksukohustus	0	0	33	26	0
Pikaajalised kohustused kokku	**14 118**	**15 091**	**13 504**	**15 473**	**17 939**
KOHUSTUSED KOKKU	**26 304**	**23 463**	**23 095**	**24 506**	**29 420**
OMAKAPITAL					
Vähemusosalus	87	68	0	0	0
Emaettevõtte omanikele kuuluv kapital ja reservid:					
Aktsiakapital	17 878	17 878	17 878	17 878	17 878
Ülekurss	14 277	14 277	14 277	14 277	14 277
Omaaktsiad	(22)	(22)	(863)	(176)	(64)
Reservid	1 688	1 531	2 058	1 787	1 440
Jaotamata kasum	16 526	18 762	17 723	14 908	13 644
Emaettevõtte omanikele kuuluv kapital ja reservid kokku	**50 347**	**52 426**	**51 073**	**48 674**	**47 175**
OMAKAPITAL KOKKU	**50 434**	**52 494**	**51 073**	**48 674**	**47 175**
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	**76 738**	**75 957**	**74 168**	**73 180**	**76 595**